

Bibliothèque Ukrainienne Symon Petlura à Paris
Українська Бібліотека імені С. Петлюри в Парижі

6, rue de Palestine 75019 Paris (France) Tél. (33) 1 42 02 29 56 - Fax (33) 1 48 03 14 12

adresse électronique : ukrainienne.bibliotheque@wanadoo.fr

Ч. 65

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

2002 р.

портрет гетьмана Івана Мазепи
(репродукція з мініятури арт. В. Дядинюка,
компонованої на підставі гравюри Мігури і Галаховського)

З ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕКИ

З появою кожного нового числа бюлетеню, як велить традиція, звертаємось до Вас, дорогі приятелі, члени і прихильники Бібліотеки і висловлюємо Вам нашу щирю подяку за Вашу прихильність, за моральну та фінансову допомогу, за Ваші листи, поради, та взагалі, за зрозуміння потреб Бібліотеки, що дає їй можливість надалі існувати.

Також традиційно хочемо поділитися з Вами з новинами про її діяльність та представити короткий звіт.

Незважаючи на прикру атмосферу, яку викликає загальний стан нашої Держави, яка не відповідає нашим, колись молодечим уявам та мріям про батьківщину і про нарід, про все те, що нам розповідали наші батьки, продовжуємо ними розпочату працю.

Дванадцять років тому ми переживали дуже сильне духове піднесення, бо перед новою державою стелився широкий шлях майбутності. Він нам здавався тоді таким певним і гарним! Очі чужинців були тоді спрямовані на Україну, а ті що взагалі про неї мало знали, почали цікавитись. Дослідники вибравши українську тематику почали писати різні праці і пошукувати документи, цей раз з українських джерел. Такий стан викликав радість і оптимізм у бібліотекарів.

З бігом часу ентузіазм притих, а чужий світ перестав у великій мірі цікавитися Україною. Наші ширі французькі приятелі, розчаровані нешляхетним до них ставленням України почали непомітно від українців віддалятися. Деякі бібліотеки почали ліквідувати слов'янські відділи, по університетах є дуже мало студентів слов'янознавства загалом, а українознавства тим більше. Тим самим наша бібліотека стає потрібною, бо може пропонувати документацію тим, що незважаючи на моду часу продовжують цікавитися Україною. Молоді дослідники пишуть праці з української тематики, а французи українського походження шукають пристрасно своє коріння.

Цього року Бібліотека відбула свої Загальні Збори. Вибір нової Ради був без змін окрім одної особи, а саме Омеляна Круби, колишнього голови катедри української мови і цивілізації в Інституті Східних мов (INALCO) в Парижі. Подаємо склад Ради:

Голова Товариства	<i>Д-р. Ярослава Йосипишин</i>
Заступники Голови	<i>Проф. Д-р Володимир Косик, віце-Ректор Українського Вільного Університету Жан-Бернар Дюпон-Мельниченко, проф. Агреже і інспектор по історії в Міністерстві освіти</i>
Секретар	<i>Царія Мельникович</i>
Скарбник	<i>Анні Хрін</i>
Члени	<i>Катерина Коваль-Датоно, Омелян Круба, Юлія Лазарчук, Іван Петро Пастернак</i>

Крім суто бібліотечної праці треба вести також і адміністративні справи. Просимо зважити : бібліотеку відвідало 980 осіб, багато з них з України, відбулося в її приміщенні одна доповідь.. Вислано 967 листів. Закуплено 200 нових видань.

Бібліотека продовжує свою нормальну працю і вступає в нову фазу: класифікації за тематичними нормами і комп'ютеризацію. Система (logiciel) комп'ютерного каталогування була спеціально замовлена і створена "на міру" в Україні. Думаємо, що вона дозволить, хоч в меншій мірі, ніж в національних бібліотеках, знайти дуже швидко документ на бажану тему, а трохи пізніше пропонувати наш каталог в інтернеті. Праця досить довготривала, бо мусимо взяти кожну книжку в руки, перевірити її сюжет перед тим, ніж ставити її остаточно на полицю. Але це дозволить нам перевірити, чи всі книжки, зазначені у картотечі, знаходяться і на полицях бібліотеки.

Ще раз насмілюємося звернутись до Вас не забувати Бібліотеку та її потреби. Ми будемо раді прийняти Ваші домашні книгозбірні, якщо маєте намір їх позбутися. У нас мало творів у чужих мовах про Україну, а книжки в українській мові зацікавлять приїжджих наших земляків.

Заздалегідь Вам наше велике спасибі

Рада Бібліотеки

Підсумковий звіт і постанови засідання проводу Представництва в Україні Паризької Бібліотеки ім. Симона Петлюри

На черговому засіданні проводу Представництва в Україні Паризької бібліотеки ім. Симона Петлюри, яке відбулося 14 серпня 2002 р. у приміщенні Інституту історії Національної Академії наук України в Києві, було обговорено підсумки діяльності цього Представництва за попередні 11 років його існування. Учасники засідання висловили своє задоволення своєчасним в умовах розбудови української державности рішенням Ради і Дирекції Бібліотеки від 10 липня 1991 р. (див. Бюлетень Бібліотеки 1991 р., ч. 54, ст. 9) про створення на громадських засадах Представництва Бібліотеки в Україні, яке до кінця 1998 р. очолював письменник, народний депутат України Петро Мовчан, а від 1999 р. професор Дмитро Степовик.

Провід Представництва в Україні Паризької бібліотеки ім. Симона Петлюри вважає, що діяльність Представництва була плідною для утвердження в українському суспільстві національної ідеї, передусім, через послідовне дотримання в його діяльності двох основних завдань, покладених на нього Радою та Дирекцією Бібліотеки, – популяризації в Україні імені та справи великого сина українського народу Симона Петлюри, очищення його світлої постаті від наклепів тоталітарного большевицького режиму (1); популяризації в Україні Паризької бібліотеки ім. Симона Петлюри, її історії, її книжкового й архівного фондів, її місії як важливого культурно-освітнього осередку українства у Франції й у Західному світі (2).

З метою поліпшення роботи Представництва, його провід вирішив доповнити свій склад чотирма референтами – знаними в Україні науковцями, фахівцями бібліотечної й архівної справи, непересічними знавцями Петлюріяни. Засідання проводу постановило обрати новий склад проводу Представництва, який було підтверджено рішенням Загальних зборів Української Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі від 14 грудня 2002 р.: голова Представництва, проф. *Дмитро СТЕПОВИК*; заступник голови Представництва, д-р *Владислав ВЕРСТЮК*; секретар Представництва, проф. *Володимир СЕРГІЙЧУК*; наукові референти Представництва, *Галина ЯРОВА*, проф. *Микола ТИМОШИК*; д-р *Олександр ЧЕКМИШЕВ*, *Тарас ПУСТОВІТ*.

Відзначення 76-ї річниці вбивства Головного Отамана Симона Петлюри

Франція

В суботу, 25 травня 2002 р., о 14 год. 35 хв. Рада Української бібліотеки ім. Симона Петлюри віддала шану пам'яті Головного Отамана військ Української Народної Республіки Симона Петлюри, поклавши на його могилу вінок. Владика Іоан, Архiepіскоп УАПЦ у Діаспорі відправив коротку панахиду за упокій душі Головного отамана

В неділю, 26 травня 2002 року, о 15 год. на могилі Головного Отамана Архiepіскоп Іоан (УАПЦ) і Єпископ Михаїл (УГКЦ) у сослужінні протопресвітера о. Бориса Хайневського (УАПЦ), пароха о. Михайла Романюка і заступника пароха о. Василя Пурия (УГКЦ) та диякона о. Юрія Шафовала з Німеччини відправили соборну панахиду за упокій душ Симона Петлюри, його дружини Ольги і дочки Лесі. Співав об'єднаний хор паризьких українських храмів під керівництвом пані

Олександрі Кукловської. З поминальним словом до присутніх звернувся високопреосвященний архiepіскоп Іоан. Прочитавши рядки з поезії Наталії Лівичкої-Холодної "Сім куль", владика наголосив, що "Симон Петлюра живе в гарячих серцях українського народу, бо коли б не було Петлюри, то не було б і тих, що прийшли після нього і віддали своє життя за ту саму ідею", "за вільну Самостійну Соборну Українську державу". Ось чому вже третє покоління української еміграції у Франції згадує Головного Отамана, чия кров пролилася на вулицях Парижу, щороку в день його загибелі "не злим, тихим словом", так само як шанує день народження іншого національного генія Тараса Шевченка.

У церемонії вшанування пам'яті Головного Отамана взяли участь організації

СУМ і ОУФ, які поклали до могили вінок квітів, а також Військове товариство. Китицю квітів було покладено і від Посольства України у Франції. Офіційності вшануванню пам'яті Симона Петлюри в Парижі надало також поминальне слово, виголошене повіреним у справах Посольства України у Франції п. В. Йохною:

“Ваше Преосвященство, вельмишановні отці, пані, панове, друзі,
Сьогодні ми зібralися на поминальні урочистості, щоб вшанувати пам'ять Симона Петлюри, видатного діяча боротьби українського народу за свою державність і незалежність у першій чверті ХХ-го століття, керівника Української держави, головного отамана військ УНР.

В ті далекі бурхливі роки, коли український народ тільки починав свій поступ до формування національної держави, Симон Петлюра постає перед нами як самий послідовний і переконаний захисник незалежності України. Від початку революції 1917 року й аж до своєї смерті він був прикладом наполегливості, політичного розуму і впевненості у силі й перемозі свого народу. Ще в “Українському маніфесті” він рішуче вказав місце України в складі народів, що були носіями європейського політичного демократизму.

З відстані нашого сьогодення ми все ясніше усвідомлюємо правильність його стійкої позиції щодо спрямування усіх зусиль на розбудову головних інститутів самостійної держави, створення боєздатної армії як її необхідного атрибуту, відродження ідеї національної незалежної держави.

Ми знаємо, що героїчна для української нації постать Симона Петлюри зазнала ідеологічної фальсифікації за часів радянської влади і довгі роки замовчувалася або подавалася у викривленому світлі. Дискусії тривають і досі. Але в незалежній Україні історики, політологи, просто студенти мають можливість вивчити та по-новому осмислити його життя і діяльність. Пам'ятні дати, пов'язані з ім'ям Петлюри, відзначаються в Україні, висвітлюються у пресі, стають темами наукових конференцій. Впевнений, що скоро прийде той час, коли ім'я Симона Петлюри посяде належне йому місце в українському Пантеоні слави.

Життя його промайнуло блискавкою на небосхилі буремних революційних років, потім була еміграція з усіма її складнощами, яка закінчилася трагічною смертю від кулі підступного вбивці.

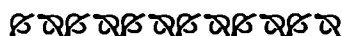
Як ми можемо бачити, стежка до його могили тут, в Парижі, не заростає. І наша з вами присутність свідчить, що пам'ять про нього зберігається і не згасає в серцях українців.

Земля йому пухом і вічна слава!”

Канада

26 травня 2002 р., в 76-у річницю смерті Симона Петлюри, світлу пам'ять Головного отамана військ УНР вшанували у Торонто. З ініціативи Братства Св. Володимира в українській Катедрі св. Володимира отці Федір Легенюк і Богдан Сенцьо відслужили панахиду за упокій душі Симона Петлюри. Перед панахидою о. протопресвітер Федір Легенюк виголосив слово про славної пам'яті Симона Петлюру.

Петро Вімрук (Міссіссогоа)

Симонові Петлюрі

Прибирайте з шляхів рідних
Герня і вибої,
Хай приїде отаман наш
В Україну свою.

Натерпівся на чужині
Наруг і обмови
І в краю з чужої волі
Брехні лихим словом.

Пора славному Петлюрі
Із волі держави
Повернути його хату,
Пам'ятники ставить.

Історики, для народу
Читання готуйте,
Записану брехню в книгах
Чесно поруйнуйте !

Хай дізнаються про нього
Внуки і правнуки,
Як колись за їхню волю
Терпів люті муки

Виповняйте достоєменно
Його заповіти –
Незалежна Україна
Буде вічно жити !

Антін Верба, Варшава, 2002р.

Нові експонати залі Симона Петлюри в Музеї гетьманства у Києві

Завдяки Товариству Нашадків Української Національної Революції експозиція Музею гетьманства поповнилася унікальним експонатом – посмертною маскою голови Директорії Української Народної Республіки Симона Петлюри.

Спочатку тривало листування між директором Музею гетьманства Галиною Яровою та редактором газети “Мета” Павлом Лимаренком. Павло Лимаренко звернувся по допомогу у справі перевезення маски до відомого книговидавця Маркіяна Коця, який віправив її в Україну за сприяння Генерального консульства України в Нью-Йорку і Державної служби контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України (Олександр Федорук).

Маску передано на вічне зберігання до Музею гетьманства.

Раніше вона була власністю Товариства Нашадків Української Національної Революції, довгі роки зберігалася у США. Отримало її Товариство від Української бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі (Франція), директором бібліотеки на той час був Петро Йосипшин, сотник армії Української Народної Республіки (батько нинішнього директора бібліотеки Ярослава Йосипшина).

На церемонії передачі, яка відбулася 24 липня 2002 р., виступили: голова Державної служби контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України д-р Олександр Федорук, голова Представництва в Україні Паризької бібліотеки ім. Симона Петлюри професор Дмитро Степовик, який, зокрема, сказав: “Передача цієї реліквії одному з найпопулярніших у столиці музеїв – подія в житті української громадськості. Повільними кроками, може занадто повільними, ми йдемо до визнання українським народом Симона Петлюри як одного з найвизначніших політичних і військових діячів України у двадцятому столітті. За 11 років діяльності Представництва в Україні Паризької бібліотеки ми разом з керівництвом бібліотеки домоглися рішучого зламу у ставленні широких верств населення до імені та діяльності Петлюри. Проведенням Петлюрівських молодіжних конкурсів ми частково нейтралізували злостиву пропаганду неосталіністів і прислужників советського імперіялізму проти УНР і героїв національно-визвольної боротьби в Україні. Ми будемо продовжувати цю роботу, водночас всіляко допомагати Паризькій бібліотеці й її нинішньому керівництву збирати книги й архівні матеріали під дахом Бібліотеки, бо тільки знання нашої історії приведе нас до

повного визнання Петлюри великим національним героєм України”. Д-р Дмитро Степовик уточнив, що дана маска не єдина, ще одна знаходиться в Парижі.

Директор Київського меморіального будинку-музею Миколи Лисенка – Роксана Скорульська подарувала до експозиції Музею гетьманства фото учасників Всеукраїнського земського з'їзду 1918 року (в центрі сидить Симон Петлюра).

Д-р Олександр Федорук також передав Музею від Державної служби контролю за переміщенням культурних цінностей через державний контроль України начерк олівцем М. Бутовича – проєкт обкладинки пам'ятного збірника до роковин Симона Петлюри.

Поет і письменник Олесь Доріченко прочитав вірш, написаний спеціально до цієї нагоди “На повернення посмертної маски Симона Петлюри в Україну”

На вечорі серед гостей був присутній Верховний отаман Козацтва України генерал Анатолій Попович.

Отець Богдан, настоятель храму Благовіщення (при Національному університеті “Києво-Могилянська Академія”) відслужив панахиду по Симону Петлюрі та освятив посмертну маску голови Директорії УНР.

7 серпня Музей гетьманства та експозицію залі, присвяченої Симону Петлюрі, відвідала почесна гостя – директор Української бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі д-р Ярослава Йосипшин. Вона познайомилася зі збіркою матеріалів Петлюріяни в фондах та експозиції Музею, з науковими співробітниками. Домовились про співпрацю в справі збереження пам'яті про героїв Визвольних змагань, а найважливіше – Симона Петлюри та бійців його армії.

5 серпня експозицію залі Симона Петлюри відвідала Олександра Юзенів зі США, вона оглянула документи свого батька – Юстина Савина, старшини армії УНР.

Шлемо низький уклін Товариству Нашадків Української Національної Революції (Філадельфія) за велику честь, яку було надано ним Музею гетьманства – зберігати посмертну маску світлої пам'яті Симона Петлюри.

Велика подяка голові Товариства Нашадків Української Національної Революції, редакторів газети “Мета” Павлові Лимаренкові, синові підполковника армії УНР Данила Лимаренка, за постійну допомогу Музею.

Галина Ярова,
директор Музею гетьманства

Історичний літературно-музичний вечір в Петропавловськ Камчатський

14 грудня 2002 року українська громада Камчатки (Російська Федерація) провела в приміщенні обласної бібліотеки м. Петропавловськ-Камчатський літературно-музичний вечір, присвячений вшануванню важливої події історії українського державотворення – відновлення 14 грудня 1918 року Української Народної Республіки після повалення Гетьманату Павла Скоропадського. У цей вечір неодноразово звучало ім'я Головного отамана військ УНР Симона Петлюри, який, після проголошення Скоропадським федерації України з неоліберальною Росією (14 листопада 1918 року) фактично став лідером українського національного руху. Характеризуючи діяльність цього політика, учасники ювілейного вечора бачили свою мету передусім у тому, щоб пояснити і зрозуміти "труднощі й помилки, що призвели до катастрофи української державності 1917-1921 років, щоб це ніколи більше не повторилося". На думку організаторів вечора, доля Симона Петлюри як політичного діяча ніби відзеркалювала історію УНР - сучасники і нащадки вкрай неоднозначно оцінювали цю людину, так само як і саме існування Української держави: "Інакше, мабуть, і не могло бути, бо по-різному бачилося сучасникам С. Петлюри майбутнє України та шляхи її визволення, а тому вони, в залежності від своїх політичних уподобань, або гаряче схвалювали його діяльність, або ж

гостро засуджували. Що ж стосується ворогів незалежної України, починаючи від комуністів і кінчаючи російськими монархістами, то вони ненавиділи С. Петлюру і як тільки могли паплюжили його ім'я. А зважаючи на той факт, що Петлюра був дитям свого часу, перебував під впливом деяких ідей і концепцій, поширених у той час, і не міг внаслідок цього уникнути помилок і прорахунків, то це тільки допомагало його ворогам і критикам знаходити аргументи проти нього". Всебічно проаналізувавши погляди і діяльність С. Петлюри, учасники вечора відзначили, що він доклав величезних зусиль до формування не лише Української держави, але й, що важливіше, української нації, яка за кілька років існування УНР усвідомила себе як єдність і силу, а відтак змогла вистояти у лихоліття більшовицького терору і відродитись у сьогоденні.

Організатори вечора залучили чималий документальний і літературно-музичний матеріал (промови і листи С. Петлюри, патріотичні та ліричні пісні українських січових стрільців тощо). Проведенням цього літературно-музичного вечора українці Камчатки ще раз заявили про себе як про активну і зорганізовану громаду, яка докладає чималих зусиль до поширення знань про українську історію та культуру у одному з віддалених від України регіонів Російської Федерації.

Едіта Познякова

Вічно живому великому синові України Симонові Петлюрі

Петлюра з нами духовно,
В наших живих рядах,
Він з нами в Україні –
По наших селах і містах.

Радіє Київ ! Радіє Львів !
Радіє Харків і Полтава,
Радіє наша Україна.
Петлюрі вічна слава !

Не вмер великий син України,
Він вічно буде жити –
Він Україні і по своїй смерті
Присягнув вірно служити !

З тобою наш Батьку–отамане
Не вмере ніколи Україна.
Вона для нас всіх породила
Великого, славного син

Твоє ім'я, твій труд–посвята
Записані золотими словами,
Словами, що будуть говорити
Про тебе довгими віками !

Микола Г'орішній

Бурса ім. С. Петлюри у Перемишлі

Три матеріальні пам'ятки залишила по собі українська політична еміграція міжвоєнного періоду. Вони постали в найбільших центрах її скупчення у Європі. Це – Бібліотека ім. С. Петлюри у Парижі, Музей Визвольної Боротьби України у Празі¹ та Бурса ім. С. Петлюри в Перемишлі. Всі вони були куплені або побудовані за пожертви емігрантів, які, попри недостатки, складали на це злотівки, франки, корони...

*

Перше знайомство вихідців з Наддніпрянщини з Перемишлем почалося ще перед Першою світовою війною. Їх увагу привернув Дівочий Інститут, до якого деякі з них посилали своїх дітей. Ширші зустрічі з українським суспільством цього міста почалися у 1919 р., коли в недалеких Пикуличах поляки створили табір полонених та інтернованих вояків Армії Української Народної Республіки і Української Галицької Армії. Перемиське українське громадянство прийшло їм на допомогу – створено Самаританську Секцію, члени якої допомагали запротореним за дроти землякам харчами, ліками, одягом, а також добрим словом².

Наприкінці листопада 1920 р. прибула до Пикуличів група наддніпрянського війська – інтерновані вояки 1 Запорізької дивізії та кількох інших підрозділів Армії УНР. Наприкінці року у місцевому таборі перебувало їх понад 3 тисячі. В середині 1921 р. запорожців було передислоковано до іншого табору³. У той час дехто з вихідців вже поселився у місті; м.ін. високі посадові особи уряду УНР. Попри заборону польської влади поселялись серед земляків в

¹ Ширше про Музей у Празі див.: М. Мушинка, *Музей Визвольної Боротьби України та доля його фондів*, Мельбурн, 1996 р..

² П. Шкурат, *Участь придніпрянців у культурно-суспільному житті Перемишля*. [в] *Перемишль. Західний бастион України*, Нью Йорк-Філадельфія, 1961 р., с. 340; О. Колянчук, *Українська військова еміграція у Польщі 1920-1939*, Львів, 2000 р, ст. 58. В середині 1919 р. у таборі перебувало також 2978 полонених УГА та 243 інтерновані цивільні особи. Найбільш активними в праці на благо полонених та інтернованих були: О. Ціпановська, М. Борисова, Т. Дмоховська, С. Дмоховський, К. Фуярович, М. Колодієва, В. Загайкевич. Після ліквідації табору вони впорядкували вояцькі могили на притабірному цвинтарі та поставили хрест.

³ І. Срібняк, *Обезброєна, але нескорена*, Київ-Філадельфія, 1997 р., ст. 26. Взагалі наприкінці 1920 р. в пикулицькому таборі перебувало 3747 осіб.

Галичині та Волині, поволі скупчилася у Перемишлі немала група наддніпрянців. У 1926 р. вони заснували відділ Українського Центрального Комітету в Польщі (УЦК) – покликані у 1921 р. аполітичної організації, яка заступала права співвітчизників-емігрантів.⁴

У 1921 р. в Перемишлі було створено Комітет „Брат братові”. Він став прикладом галицько-наддніпрянської співпраці – засновниками Комітету були чільні перемиські суспільні діячі: Ольга Ціпановська, О. і О. Кульчицькі, П. Шматерова, Володимир Загайкевич та емігрант Петро Шкурат. Завданням Комітету було допомагати дітям вояків армії УНР, які у той час перебували за дротами таборів. Ще того ж року його секретар П. Шкурат відвідав табори в Каліші, Щипіорні, Страдомі й Ченстохові та привіз до Перемишля 28 дітей. Деякий час діти перебували в Дівочому Інституті, а відтак їх пригорнули українські, здебільшого священницькі родини. Також в наступних роках Комітет „Брат братові” займався дітьми наддніпрянців, зокрема з каліського табору – щороку запрошував їх на літні вакації та розміщав в українських родинях Галичини. Таким чином Перемишль від самого початку перебування наддніпрянців на еміграції в Польщі став для них свого роду центром опіки над дітьми та шкільної освіти⁵.

На початку тридцятих років вплив емігрантських дітей до Перемишля посилювався й можливістю їх безплатного приміщення в місцевих бурсах вичерпалися. Так у 1930 р. постала ідея будови інтернату для дітей емігрантів. На вибір Перемишля вплинув досвід місцевих діячів та кількісь українських шкіл у місті. В тридцятих роках існували тут: Державна гімназія з українською мовою навчання (інакше: Український Гімназійний Інститут); Жіноча гімназія Українського Інституту (коротша назва: Дівочий Інститут); Початкова 7-и класова державна школа ім. М. Шашкевича; Початкова 6-и класова школа братства св. Миколая під управою с.с. Василянко; Фахово-доповнююча школа для ремісників „Рідна школа”; 3-літня школа крою та шиття Союзу Українок. Крім того була можливість вчитися в польських, зокрема торговельних і інших фахових, школах⁶.

Дівочий Інститут у Перемишлі мав славу одного з найкращих, зокрема під оглядом морально-національного виховання. В ньому вчилася багато емігрантських дітей, а серед них діти визначних старшин армії УНР: Галя Змієнко, Галя Кравчук, Віра Безносова, Тамара Чабанівна, Марина Олесюк, Іда Холодна, Василина Шраменко, Галя Врублівська, Тамара і Раїса Паньковецькі, Іраїда Доценко, Женя Радченко, Галя Стечишина, Наталка Георгієвська й багато інших. Всі вони мали моральну й матеріальну підтримку зі сторони директорів й вчительського колективу гімназії, багато хто мешкав за половину оплати, а сироти мешкали й харчувалися здебільшого безплатно. Довголітнім адміністративним директором-господарем інституту був у тридцятих роках проф. Леонід Бачинський, вихователями працювали емігрантки Євгенія Желихівська та Євгенія Сороко. Багато хлопців наддніпрянців було в Українському Гімназійному Інституті та бурсі св. Миколая⁷.

Багато уваги шкільній емігрантській молоді приділяв місцевий відділ УЦК. Для прикладу – у 1934 р. під його опікою було аж 42 дітей розміщених у місцевих школах. Відділ мав теж 2 стипендіятів, яким заповнював повне утримання під час науки. У 1935 р. утримував одного сироту в бурсі та оплачував всі видатки незаможних учнів-емігрантів, які вчилися в місцевій гімназії. В міру можливостей закупував теж для них теплий одяг. Крім того влаштовував в заможніших родинях дітей емігрантів на літні вакації⁸.

Учні з-поза Перемишля, крім приватних помешкань, мали приміщення в Гімназійному Інституті і бурсі св. Миколая, де повна місячна оплата виносила 55 зл. Така ж була оплата в

⁴ Деякий час діяла заборона поселюватись емігрантам на території східних воеводств II РП. Ширше на цю тему див. м.ін.: J. J. Bruski, *Petlurowcy. Centrum Państwowe Ukrainskiej Republiki Ludowej na wychodźstwie (1919-1924)*. Kraków, 2000, ст. 455-456 і наст.; О. Вішка, *Відділ Українського Центрального Комітету у Перемишлі 1926-1939*. Реф. вигол. на III Міжнародній конференції пн. „Перемишль і Перемиська Земля протягом віків”. Львів-Перемишль, 11-13 квітня 2002 р.

⁵ П. Шкурат, *Участь приодніпрянців*, ст. 342. П. Шкурат згадує, що цих дітей збиралися вивезти до Бельгії, де ними мала заопікуватись добродійна організація баронесси Барлет. Виявилось потім, що вона була на службі у большевиків і діти мали потрапити, як багато інших, до Росії.

⁶ *За Незалежність* (далі – ЗН), 1935 р., ч. 13, ст. 9-10.

⁷ ЗН 1935 р., ч. 13, ст. 9-10; Т. Шкурат, *Участь приодніпрянців*, ст. 343-344.

⁸ ЗН 1935 р., ч. 5, ст. 5-6; 1936 р., ч. 19, ст. 13; 1937 р., ч. 7/8, ст. 14-17; П. Шкурат, *Участь приодніпрянців*, ст. 344.

школі с.с. Василянок, а в Дівочому Інституті становила 65 зл. Найдешевше було утримання в бурсі Ремісничої школи – 35 зл. Такі суми для більшості незаможних емігрантів, зокрема до опікунів сиріт, були не під силу й будова власного приміщення була цілковито обгрунтована⁹.

Ініціатором будови інтернату для дітей емігрантів був Петро Шкурат¹⁰ – заступник голови Товариства допомоги емігрантам у Каліші. Голова товариства полк. М. Харитоненко підтримав цю ініціативу і відтак розпочалася акція збірки пожертвувань. Уповноваженим до підшукування й закупівлі відповідної ділянки в здоровій околиці на рідному ґрунті вчинено Шкурата. Таку площу величиною 1300 квадратних сажнів він знайшов у Перемишлі – її погодився відпродати вчитель української гімназії – проф. Дубляниця. Після пертрактації, в лютому 1932 р. Товариство допомоги викупило ділянку за суму 1600 зл, з них – 500 зл асигнувало Товариство, 900 зл вніс Міжорганізаційний Комітет для вшанування пам'яті С. Петлюри, а ще понад 300 зл надійшло з пожертв¹¹.

На саму будову не залишилося майже нічого та й на протязі цілого року на рахунок Комітету будови не надійшли жодні гроші. З огляду на це у квітні 1933 р. Управа Товариства допомоги емігрантам у Каліші передала ділянку відділові УЦК в Перемишлі. В умові досмертним опікуном ділянки вчинено голову перемиського відділу П. Шкурата, без згоди якого не можна було її ні продати, ні закласти. Акт дарування підписано у травні 1933 р. в Каліші, а юридично оформлено в Перемишлі. Таким чином перемиський відділ УЦК став фактичним господарем землі. Очолений П. Шкуратом Комітет будови ще у 1933 р. енергійно розпочав збірку коштів; 1 березня 1934 р. випустив відозву-заклик до всіх, зокрема емігрантів. До кінця того ж року на рахунок будови надійшло 8200 зл¹².

Будівельні роботи розпочалися 4 квітня 1934 р. з сумою 300 зл. Протягом літа будівельники звели мури й покрили їх дахом. Витрачені до кінця року кошти замкнулися сумою 9600 зл, отже сплатити залишилося 1400 зл боргу за матеріяли. Для закінчення будівництва, за оцінкою фахівців, треба було ще 6-7 тисяч зл. Щоб навесні приступити до кінцевих робіт відділ УЦК в Перемишлі закликав всіх, зокрема українську еміграцію, до дальших пожертвувань. *“Допомога дітям – допомога майбутній Україні!”* - читаємо на сторінках журналу УЦК „За незалежність”. – *“Тільки той є правдивий патріот, що поруч з гарячими словами виконує це й на практиці. Українська політична еміграція [...] не може не зрозуміти потреби зложення дрібної жертви на будову захоронки. [...] У виказах жертводавців не сміє бракувати ні одного українського політичного емігранта”*¹³.

Як тільки з'явилася ідея побудови для емігрантських сиріт окремого інтернату, місцевий відділ багато зусиль спрямував на збирання коштів для будівництва. Для того було організовано розважальні імпрези, на які прибувало й місцеве українське громадянство. У березні 1935 р. відбулася, для прикладу, вечірка, яка дала 120 зл прибутку. У квітні відбулася театральна вистава. В організації тих імпрез управі відділу допомагали м.ін.: І. Третякова, Н. Нементовський, О. Крубівна, Юрій і Катерина Губареви. В листопаді того ж року заходом управи відділу влаштовано в Перемишлі „Український ярмарок” поєднаний з фантовою лотереєю і забавою¹⁴.

До акції збирання коштів підключилися й інші еміграційні організації. Зокрема активним був Союз Українок Емігранток (СУЕ), який розумів значення бурси для виховання емігрантського доросту. У травні 1935 р. львівський відділ Союзу при участі Комітету „Брат братові” влаштував вечорниці, прибуток з яких призначено на фонд будови. Члени цього

⁹ ЗН 1935 р., ч. 13, ст. 9-10; Т. Шкурат, *Участь придніпрянців*, ст. 343.

¹⁰ У 1928 р. на II Делегатському з'їзді української політичної еміграції в Польщі П. Шкурата було обрано до складу Ради Товариства УЦК. На черговому з'їзді у 1934 р. він став заступником голови ГУ УЦК та референтом культурно-освітньої секції. З того ж року Шкурат був відповідальним редактором новоствореного журналу організації “За незалежність”, на сторінках якого вміщував багато власних матеріялів (ЗН 1934-1939; О. Вішка, *Український Центральний Комітет*.).

¹¹ ЗН 1935 р., ч. 5, ст. 5-6. 1300 кв. сажнів це дещо понад 40 арів.

¹² ЗН 1935 р., ч. 5, ст. 5-6. Жертвування надходили на окремий рахунок в ПКО № 144755-20837.

¹³ ЗН 1935 р., ч. 5, ст. 5-6.

¹⁴ ЗН 1935 р., ч. 5, ст. 5-6; 1935 р., ч. 7, ст. 10-11; 1935 р., ч. 14/15, ст. 18; П. Шкурат, *Участь придніпрянців*, ст. 344.

відділу закликали інших до подібної акції. Секретар Комітету П. Шкурат для збірки коштів, призначених на будову, відвідав майже всі міста Галичини й Волині¹⁵.

До 1 квітня 1936 р. на закупівлю ділянки й будову бурси було зібрано загалом 17100 зл. Найбільше коштів на це вплатила політична еміграція в Польщі – 8600 зл і громадянство Галичини – 4500 зл. Від українських емігрантів з Франції, Румунії, Чехословаччини і навіть Фінляндії надійшла сума 225 зл. На той період для цілковитого закінчення бракувало ще близько 3000 зл. Крім цього відділ мав зобов'язання: борг Офісу Нансена – 3200 зл, вексель на 236 зл і несплачених рахунків на 174 зл. Отже збір коштів продовжувався. Більшість української політичної еміграції внесла свій вклад, підтверджуючи тим самим розуміння необхідності будівництва бурси¹⁶.

Викінчувальні роботи розпочалися навесні 1935 р., а закінчились в червні 1936 р. Отже, від закладення фундаменту минуло понад два роки, але фактично будова й викінчення продовжувались 14 місяців. Двоповерховий будинок поставлено за кошти в 22000 зл у найкращій кліматичній околиці міста, побіч великого парку (сьогодні Замковий Парк). Постала бурса – написав після років Петро Шкурат, не згадуючи ні словом про свій безперечний вклад в це діло – *“збірними зусиллями і збірною жертвенністю придніпрянців і галичан на місці старого княжого замку”*. Назар Обідзінський, який занотував перебіг її відкриття, так про це згадував: *“Стоїть бурса на високій горі княжого Перемисля й гордо споглядає на мальовничий красвид розкинутого в доли міста. [...] Стоїть фортеця, а в ній залага з молодих юнаків, що з'їхалися з усіх осереоків нашої розкинутої еміграції, щоб тут серед рідного оточення набиратися розуму й гартувати духа для майбутньої боротьби за визволення поневоленої Батьківщини з-під московського ярма”*. Бурса мала 7 кімнат і могла прийняти на проживання коло 40-50 учнів. Велика зала бурси могла вмістити 150-200 осіб¹⁷.

Наполегливість і відданість цій справі П. Шкурата дозволила довести діло до кінця. Під час будови він зустрів не тільки звичайні у такому випадку труднощі й перешкоди. Дехто з-посеред таки земляків старався підірвати його авторитет; ширились чутки, що при будові крали гроші. Комісія в складі: голова Головної ревізійної комісії УЦК Д. Клекоцький і голова ревізійної комісії перемиського відділу П. Проценко у днях 25-26 травня 1937 р. провели ревізію всього діловодства й не знайшли ніяких хиб – всі вписи приходів і розходів були підтверджені документами. Тут знаходимо найточніші фінансові дані, пов'язані з будовою. На будову надійшло 21196,78 зл, з того пожертви української політичної еміграції становили 11372 зл, пожертви українського галицького громадянства – 4250 зл, допомога Офісу Нансена – 3423 зл і доходи з імпрез та збірок – 2158,78 зл. На будову витрачено 21192,52 зл і таким способом будівництво закінчилося додатнім сальдом понад 8 зл. Бурса не була обтяжена жодними боргами¹⁸.

Бурса розпочала свою діяльність 1 вересня 1936 р. Урочистий акт її відкриття й посвячення відбувся натомість в неділю 18 жовтня того ж року – у цей рік випадали й 10-і роковини смерті С. Петлюри. З самого ранку до гарно прикрашеного в зелень і національні прапори будинку почало сходитися українське громадянство, місцеве і прибуле здалека. Для dokonання акту посвячення прибув з Луцька запрошений на урочистість Протопресвітер військ УНР о. Павло Пашевський. Молебень українською мовою розпочався в 11-й годині ранку в найбільшій залі бурси. Співав хор, який експромтом організував з прибулих Поторока – старшина б. 4-ї Київської дивізії. На закінчення відспівано многоліття в честь Польської Держави, Української Народної Республіки, українського війська, прибулих гостей та всіх, хто був причетний до реалізації будови. Відспівано й вічну пам'ять тим, хто віддав життя за незалежну Україну. Після відправи о. П. Пашевський виголосив палку промову¹⁹.

¹⁵ ЗН 1935 р., ч. 7, ст. 10; П. Шкурат, *Участь придніпрянців*, ст. 342-343. Афілійований при УЦК Союз Українок Емігранток постав в 1927 р. у Варшаві.

¹⁶ ЗН 1936 р., ч. 19, ст. 13.

¹⁷ ЗН 1935 р., ч. 13, ст. 9-10; 1936 р., ч. 24/25, ст. 11-14; 1937 р., ч. 7/8, ст. 14-17; 1937 р., ч. 9/10, ст. 31; 1938 р., ч. 5/6, ст. 21.

¹⁸ ЗН 1937 р., ч. 9/10, ст. 31. Протокол, крім ревідентів, підписали також представники почесного комітету будови О. Ціпановська і В. Загайкевич.

¹⁹ ЗН 1936 р., ч. 24/25, ст. 11-14. Грекокатолицькі священники відмовились від участі в посвяченні бурси.

Ті, хто не зміг прибути у цей день до Перемишля надіслали вітання, котрі на урочистостях були зачитані. Вони надійшли, м.ін. від уряду УНР та Ольги Петлюри. Дружина Головного Отамана та багато інших разом з вітаннями надіслали свої пожертви на утримання бурси. Відтак з привітальними промовами виступили: від імені місцевого громадянства - В. Загайкевич, від Головної управи УЦК - голова Микола Ковальський, від Союзу Українок Емігранток - заступник голови Клавдія Безручко, від Товариства „Українська школа на еміграції” - її секретар Галина Винник-Марченкова, від „Українського театру” - Н. Обідзінський, від української політичної еміграції в Лодзі - Іван Нагнибіда. Від імені перших вихованців виступив учень Віктор Буткевич. Урочистість посвячення Захоронки-бурси ім. Симона Петлюри закінчилася виконанням національного гімну²⁰.

Увечір того дня в будинку бурси відбулася й складкова вечеря, на котру прибуло близько 70 осіб. Серед багатьох виступів на увагу заслуговує слово д-ра Загайкевича – він змалював минуле, теперішній стан та майбутнє української молоді, яка мала виховуватись в мурах захоронки. Говорилося також про справи її утримання. Н. Обідзінський закликав заснувати „Товариство Прихильників Захоронки ім. Головного Отамана Симона Петлюри” та першим зголосив до нього членів „Українського театру”, яким керувала його дружина Теодора Обідзінська. Закликав також інших, зокрема старшин 4-ї Київської дивізії прилучитися до цього діла й скласти відповідні пожертви²¹.

Частково бурса утримувалася власними силами. Батьки й опікуни в першому році її існування платили половину, а від шкільного 1937/1938 року оплата становила 3/4 загальної суми коштів утримання. Решту коштів управа бурси покривала збіркою пожертв, наприклад: напередодні Великодних свят 1937 р. на фонд бурси вплатив 50 зл інж. Яків Танцюра. Замість традиційної писанки гроші призначив на створення городу при бурсі та премії для тих вихованців, які будуть на ньому працювати. Танцюра закликав також інших випускників Господарчої Академії в Подєбрадах вплачувати пожертви на провадження городу. Також напередодні Великодня 1939 р. надійшли гроші – 206 зл “*на свячене для дітей сиріт Бурси ім. С. Петлюри в Перемишлі*”. Пожертви по 5-25 зл вплатили священники й вчені, банки, підприємства й товариства. Крім того надійшли подарунки, м.ін.: полотно на сорочки для дітей від ГУ УЦК, 6 комплектів вишиваних сорочок і шараварів від жінок з відділу УЦК в Біловезі, вишивані рушники й краватки від Мілени і Бориса Грінвальдтів. Справами бурси цікавилась й Рада Товариства УЦК. Ще в грудні 1936 р. постановила між іншим “*просити Головну Управу усталити сталу допомогу для відживлення дітей у захоронці ім. С. Петлюри в Перемишлі*”²².

З середини тридцятих років Перемишль став емігрантською освітньою Меккою. Деякі емігранти приїздили сюди тільки з метою дати національне виховання своїм дітям в українській школі. Серед них були: Т. Шкарупа, Онисим Врублівський, Василь Радченко, Проценко, Коваленко, Стечишин, Мироненко, Чорненко, Деревянко та ін. Всі вони включились в українське культурно-громадське життя. Т. Шкарупа був працівником-опікуном дітей бурси, а Мироненко - її управителем²³.

У 1936/1937 шкільному році в тутешніх українських школах навчалось 83 дітей. Четверта частина їх мешкала з батьками, інші в місцевих бурсах. Ще більше дітей наддніпрянців було наприкінці 1938 р. : в перемиських народніх і фахових школах та гімназіях вчилось 78 хлопців і 40 дівчат. Управа відділу допомагала найбільшій – купувала одяг, оплачувала харчування, вносила інші оплати, цілковито утримувала одного учня-сироту. Крім того, як і раніше, клопоталася про прийняття емігрантських дітей до шкіл, піклувалася про різні пільги в оплатах, оплачувала подорож 3-4 дітей до вакаційних осель²⁴.

Від часу відкриття у Перемишлі бурси-сиротинця задум про виховання в рідній школі могли в ширшому вимірі здійснювати й ті, яким не під силу було поселення в тому місті, або й

²⁰ ЗН 1936 р., ч. 24/25, ст. 11-14.

²¹ Там само.

²² Там само 1937 р., ч. 3/4, ст. 16-18; 1937 р., ч. 5/6, ст. 22-23; 1937 р., ч. 7/8, ст. 14-17, 21-22; 1939 р., ч. 5, ст. 33. За даними в іншому номері журналу “За незалежність” (1937 р., ч. 9/10, ст. 9-10) Я. Танцюра вплатив на „городовий” фонд 60 зл. Списки жертводавців друкувалися і в інших номерах цього журналу.

²³ ЗН 1937 р., ч. 7/8, ст. 14-17; Т. Шкурат, *Участь придніпрянців*, ст. 344.

²⁴ ЗН 1937 р., ч. 7/8, ст. 14-17; Т. Шкурат, *Участь придніпрянців*, ст. 344.

посилати дітей до тутешніх шкіл за повну оплату. В шкільному 1936/1937 році в бурсі-сиротинці мешкало 22 хлопці у віці 6-12 років, в тому числі в сироти військових армії УНР. Приїздили з різних регіонів Польщі – від Кракова по Гдиню і від Могильна у Великопольщі по Івацевичі на Поліссі, не виключаючи Варшави і Львова. Всі ходили до народної школи ім. М. Шашкевича – 4 до I класу, 3 до II, 6 до III, 1 до IV, 5 до V і 2 до VI класу. У 1937/1938 р. в бурсі перебувало 30 хлопців²⁵.

Мінімальне утримання вихованця разом з адміністраційними видатками обчислено у 1936 р. на 25 зл на місяць, тоді як в інших бурсах було навіть вдвоє вище – 30-60 зл. Управа бурси ще до її відкриття постановила знизити місячну оплату до 20 зл, для незаможних - навіть до 15 зл, а сиріт - дітей бувших військових армії УНР приймали безкоштовно. За утримання дітей платили: Товариство „Українська школа на еміграції” (за 5 хлопців по 20 зл), перемиський відділ УЦК (6 по 15 зл), Головна управа УЦК (3 по 20 зл), опікун Ф. Винник (1 за 20 зл) і Союз Українок Емігранток (1 за 15 зл). За 6 хлопців платили батьки по 10-15 зл місячно. В сумі за утримання дітей впливала ледве половина потрібних і при тому мінімальних коштів. Попри те, завдяки постійним старанням керівництва для здобуття грошей, діти отримували харчі 5 разів денно й мали дбайливу опіку²⁶.

У 1938 р. П. Шкурат звернувся з закликом до українського емігрантського громадянства зголошуватись на хресних батьків для сиріт, які перебували в бурсі. До того часу такий обов'язок взяли на себе 5 осіб і установ, які утримували своїх похресників – платили по 20 зл. Це : А. і Ф. Винники (утримували Т. Голегу), О. і М. Рибачуки (П. Фесак), Р. Смаль-Стоцький (О. Підмірний), О. і В. Малець (В. Чоха) і редакція „Тризуба” (Ю. Лузинський)²⁷.

На 1937/1938 шкільний рік, а також наступний – останній перед вибухом другої світової війни, управа бурси установила місячну оплату на мінімальному рівні 28-30 зл. За утримання надалі брала 20 зл, а сиріт приймала безкоштовно при зобов'язанні опікунів допомагати їм матеріально. Приймали дітей у віці від 7 до 13 років і тільки на початку шкільного року, тобто 1 вересня, або на друге півріччя, тобто від 15 січня. Заяви належало надсилати до 10 серпня кожного року. Заяви батьків, які не виконали зобов'язань за утримання дітей у попередньому році, не розглядались. Про дані й вимоги, які мали виконати всі бажаючі розмістити дітей в бурсі, управа закладу інформувала влітку кожного року. Не змінилися в основному й вимоги на 1939/1940 шкільний рік. Додано лише те, що оплати за проживання треба вносити до 10 числа кожного місяця. У випадку неоплачення витрат за два місяці – дитина мала бути відіслана додому на кошт батьків²⁸.

Діти в бурсі виховувалися в українському національно-релігійному дусі. Всі були присутні на національних святах, які відбувалися в Перемишлі, самі брали участь у підготовці деяких, наприклад новорічної ялинки у січні 1938 р. чи урочистості, присвяченої С. Петлюрі у тому ж році. В бурсі діяли хор та струнна оркестра. Всі діти допомагали утримувати бурсу. Наприклад, у січні 1937 р. вихованці бурси разом з управителем колядували із зіркою, а старші обійшли з вертепом всі хати українських емігрантів. Зібрані гроші було призначено на потреби бурси. Працювали також в городі, обробляючи свою грядку. Після закінчення шкільного року всі отримували маленьку грошову винагороду з фонду переданого Я. Танцюрою. В кінці року всі діти, що мали батьків, роз'їжджались додому, а круглі сироти відправлялись до вакаційної оселі на Остодорі²⁹.

²⁵ ЗН 1937 р., ч. 7/8, ст. 14-17; 1937 р., ч. 9/10, ст. 9-10; 1938 р., ч. 3/4, ст. 21. Список вихованців бурси у тому ж році – див. додаток 1.

²⁶ ЗН 1936 р., ч. 19, ст. 8-9; 1937 р., ч. 7/8, ст. 14-17; 1937 р., ч. 9/10, ст. 9-10; 1938 р., ч. 3/4, ст. 10. Товариство „Українська школа на еміграції” при УЦК постало в 1935 р. у Варшаві.

²⁷ ЗН 1938 р., ч. 11/12, ст. 23-24.

²⁸ ЗН 1936 р., ч. 19, ст. 8-9; 1937 р., ч. 7/8, ст. 21-22; 1938 р., ч. 5/6, ст. 21-22; 1939 р., ч. 5/6, ст. 25-26. Від 1 січня 1938 р. управа бурси містилася неподалік на вул. Хотинській (Chocimska), 41. Було це нове помешкання П. Шкурата. До того часу він був управителем книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка на пл. Ринок, 14 – там мешкав і там містилося бюро управи бурси (ЗН 1938 р., ч. 3/4, ст. 27). Перелік даних і вимог прийняття до бурси – див. додаток 2.

²⁹ ЗН 1937 р., ч. 3/4, 19; ч. 9/10, ст. 9-10; 1938 р., ч. 3/4, ст. 21; 1938 р., ч. 7/8, ст. 17-18. Автору статті не вдалося встановити, де знаходилась вакаційна оселя на Остодорі.

Про правильну виховну роботу бурси й старання zapewнити дітям належне утримання засвідчують численні подяки батьків. Так, Іван Лютий-Лютенко, батько Юрка, який перебував у Перемишлі в 1936/1937 шкільному році, написав листа, в якому дякував опікунам і вихователям за їх працю. Закликав всіх емігрантів жертвувати на утримання дітей в бурсі. *“Щоб мої заклики не залишились гарними, але порожніми словами – писав він – складаю на бурсу для дівчат суму 50 зл”*. Також інші надсилали подяки, які друкував журнал „За незалежність”³⁰.

Ініціатор будови інтернату і головний її реалізатор, П. Шкурат, після відкриття далі був з ним тісно пов’язаний і дбав про його справи. Аж до вибуху війни він був офіційним опікуном бурси і фактично її неформальним директором – керував управою, вирішував важливіші справи. На його адресу надходила кореспонденція, наприклад заяви про розташування дітей в бурсі. Першим управителем і водночас вихователем був Пилип Коваленко. Він разом з дружиною Ольгою підготував ялинку у 1937 р, під його керівництвом діти підготували у тому ж році низку колядок та вертеп. Від початку 1937/1938 шкільного року управителем (адміністратором) бурси став Мироненко. Він заснував в бурсі хор та струнну оркестру, вчив народних танців. Під його керівництвом діти успішно виступали на різних урочистостях. Опікуном над дітьми в бурсі був Т. Шкарупа³¹.

Ймовірно, що Мироненко відгукнувся на оферту управи відділу УЦК в Перемишлі, яка влітку 1937 р. оголосила конкурс на посаду адміністратора бурси. Бажане було подружжя бездітне або з одною дитиною, з тим, щоб дружина прийняла обов’язки господині й виховательки. За працю в бурсі запропоновано кімнату з опаленням і світлом, обслугову, харч і платню 20-30 зл місячно. Вимагалася атестація українських організацій або визначних громадян³².

У травні 1937 р. в приміщеннях бурси вперше було влаштовано академію, присвячену С. Петлюрі. На свято прибуло українське громадянство, в тому числі і молодь. Делегат Головної управи УЦК і представник уряду УНР ген. Олександр Загородський відслонив пропам’ятну таблицю, а відтак зачитав реферат пз. „С. Петлюра серед українського війська”. В артистичній частині з деклямаціями виступила Євгенія Сороко та вихованці бурси, а Хор української академічної молоді проспівав низку стрілецьких пісень. Того ж дня урочистості передувала ще одна подія – святочний ранок, під час якого у приміщеннях бурси вивішено портрет президента УНР Андрія Лівичького. В наступних роках урочистості, присвячені Головному Отаманові, відбувалися щороку наприкінці травня у приміщеннях бурси за участю її управителя і вихованців³³.

Для дітей традиційно вбирали в січні ялинку. На таке свято переважно прибували всі емігрантські родини з дітьми. Це був час учнівських виступів, пригощання та роздавання подарунків. Таке свято у Перемишлі вперше відбулося в приміщенні Бурси ім. С. Петлюри у січні 1937 р. Його підготували керівник бурси Пилип Коваленко та його дружина Ольга. У 1938 р. традиційна січнева ялинка відбулася з участю дітей і батьків не тільки емігрантів, але й *“братів-галичан”*. Таке свято духовно об’єднувало дітей і старших, давало можливість забути про злидні емігрантського життя, інтегрувало вихідців в оточення місцевих українців. Того року в приміщеннях бурси зібралося до 80 дітей. Хорові, музичні й танцювальні виступи, здебільшого вихованців інтернату, підготував його управитель Мироненко; при виступі оркестри йому допомагав учень гімназії Юрко Шкарупа. В наступному, 1939 році січнєве свято в Бурсі ім. С. Петлюри було подвійним – крім традиційної ялинки, відбулося посвячення образу св. Архистратига Михаїла, котрого обрано патроном закладу. Чин посвячення довершив найвищий український духовник б. армії УНР о. Павло Пашевський³⁴.

³⁰ ЗН 1938 р., ч. 3/4, ст. 26-27; 1938 р., ч. 11/12, ст. 25.

³¹ ЗН 1937 р., ч. 3/4, ст. 19; 1938 р., ч. 3/4, ст. 21; 1938 р., ч. 7/8, ст. 17; 1939р., ч. 3/4, ст. 20-21; Т. Шкурат, *Участь придніпрянців*, ст. 344.

³² ЗН 1937 р., ч. 7/8, ст. 23-24.

³³ ЗН 1937 р., ч. 7/8, ст. 14-15; 1938 р., ч. 7/8, ст. 17-18.

³⁴ Вісти УЦК 1927 р., ч. 10, ст. 40-41; ЗН 1937 р., ч. 3/4, ст. 19; ЗН 1938 р., ч. 3/4, ст. 21; 1939 р., ч. 3/4, ст. 20-21. На пам’ятку гостини о. П. Пашевського в бурсі було зроблено спільну фотографію..

В повідомленні управи Бурси ім. С. Петлюри з червня 1936 р. про умови прийняття до неї знайшлося і таке речення: *“В біжучому шкільному році 1936-37 будуть прийматись тільки хлопчики, а в наступному році вже й дівчата”*. Після відкриття бурси до його управи почали надходити заяви від українських емігрантів про прийняття в ній також і дівчат. Якби управа мала на увазі розміщення дівчат в тому самому будинку, то постає питання, чому не приймала їх відразу у 1936 р.? Треба припускати, що до наступного року задумувалось закупити для дівчат інший будинок: бо на будову не вистачило б часу. Завдання придбання відповідного приміщення взяла на себе управа Союзу Українок Емігранток. Вона в 1937 р., ймовірно в другій його половині, за суму майже 8000 зл закупила одноповерховий будинок поблизу Бурси С. Петлюри. Союз на початок зібрав лише 2500 зл – решту позичив, зобов'язуючись сплатити позику на протязі року. Ще у тому ж 1937 р. він звернувся до українського громадянства про дальшу допомогу. Взагалі акція збирання пожертв не дала сподіваних результатів і конечні були дальші заходи. На початку осені 1938 р. голова управи СУЕ Марія Лівницька, секретар Марія Науменко та опікун бурси для хлопців П. Шкурат ще раз звернулися до громадянства з проханням жертвувати на це гроші. Їх відозву *“До українського громадянства”* вміщено на сторінках часопису *„За незалежність”* (1938 р., ч. 9/10). До кінця 1938 р. СУЕ вдалося зібрати всього 3370 зл, а ще 1000 шв. франків завдяки особистим клопотанням голови М. Лівницької одержано від Офісу Нансена. Відозва повторювалась ще й у 1939 р.³⁵

Інформації управи Союзу Українок Емігранток про власність згаданого будинку суперечать інші дані. Навесні 1939 р. в журналі *„За незалежність”* вміщено замітку про внесення вплати відділами у Перемишлі та Білостоці по 50 зл на перемиську бурсу для дівчат. Водночас їхні управи закликали інші відділи *“зложити жертву на викуп будинку, щоб уже у вересні ц. р. урухомити бурсу [підкр. О. В.]”*. Останній виказ пожертв опублікований у червні 1939 р. (зібрано дещо понад 1000 зл) окреслено: *“на дівочу бурсу, організовану [підкр. О. В.] Союзом Українок-Емігранток у Варшаві...”* Наведені слова засвідчують, що управі СУЕ не вдалося сплатити боргу й підготувати будинок на прийняття емігрантських дівчат. За нашими підрахунками зібрано коло 5000 зл. Отже, дівчата, дочки емігрантів, таки в цьому будинку і не замешкали³⁶.

Нічого про бурсу для дівчат не згадує у своїх споминах Шкурат, хоча підписав згадану відозву. Пише натомість, що наприкінці 1938 р. на *“потреби бурси з майстернями”* для ремісничої школи *“закуплено два будинки сусідні з Бурсою ім. Петлюри”* та що широко закрені підготовчі праці для їх відкриття перервала німецько-польська війна³⁷.

*

За напівофіційними даними будинок Бурси ім. С. Петлюри був нібито знищений у роки другої світової війни. Але на вулиці К. Шиковського *“на високій горі... побіч великого парку”* є будинок з усіма її зовнішніми елементами. Може потерпів партеровий будинок, призначений для дівчат, або інший, закуплений для ремісничої бурси? Ідентифікація будинку бурси для хлопців була б можлива, якби сьогоднішній її мешканець дозволив детально оглянути будинок. Відповіді вимагає й питання, чи побіч Бурси ім. С. Петлюри закуплено один, два, чи три будинки?

Додаток 1. Список вихованців бурси у 1936/1937 р. (ЗН 1937 р., ч. 9/10, ст. 9)

1. Войцешко Віктор – Гродно
2. Фесак Петро – Плотично
3. Забродський Борис – Білосток

³⁵ ЗН 1936 р., ч. 19, ст. 8-9; 1937 р., ч. 9/10, ст. 28; 1938 р., ч. 9/10, ст. 18-19; 1939 р., ч. 1/2, ст. 16, 19; 1939 р., ч. 3/4, ст. 25. Шкільне право не дозволяло творити коєдукаційні інтернати. Вміщену у номері 9/10 від 1938 р. (ст. 18) світлину будинку підписано: *Бурса для дівчат-емігранток у Перемишлі*. Першу фундаторську пожертву 50 зл на гуртожиток зложив П. Шкурат. Список жертводавців на бурсу для дівчат-дітей емігрантів вміщено в журналі *„За незалежність”* 1937 р., ч. 11/12, ст. 20-21; 1938 р., ч. 11/12, ст. 26-27; 1939 р., ч. 1/2, ст. 20-21; 1939 р., ч. 5/6, ст. 35.

³⁶ ЗН 1939 р., ч. 3/4, ст. 25, 35.

³⁷ Т. Шкурат, *Участь придніпрянців*, ст. 344; ЗН 1938 р., ч. 9/10, ст. 18-19. Шкурат не подав дати закупу названих ним будинків – впливає це з контексту його споминів.

4. Забродський Володимир – Білосток
5. Гречанівський Богдан – Івацевичі
6. Лютий Юрко – Івацевичі
7. Манжос Григорій – Біла Підляська
8. Нечипоренко Петро – Гдиня
9. Мельник Йосип – Торунь
10. Брацлавський Тадей – Торунь
11. Леонів Федір – Александрів [Куявський]
12. Голега Тарас – Влоцлавек
13. Муха Юрко – Варшава
14. Сікорський Юрко – Варшава
15. Буткевич Віктор – Каліш
16. Паньковецький Володимир – Каліш
17. Льопа Іван – Краків
18. Литовченко Олександр – Краків
19. Єфременко Борис – Краків
20. Боярський Євген – Краків
21. Коваленко Євген – Могильно
22. Горбачів Юрко – Львів.

Додаток 2. Перелік документів і вимог необхідних для прийняття дітей до Бурси ім.С. Петлюри в Перемишлі (фрагмент – ЗН 1938 р., ч. 5/6, ст. 21)

Ті, що бажають примістити своїх дітей до Бурси ім. С. Петлюри, повинні до 10 серпня надіслати прохання з зазначенням:

1. ім'я й прізвище дитини,
2. дата уродження,
3. релігія,
4. стан здоров'я,
5. чи ходить до школи й читає та розуміє по-українськи,
6. життєпис батьків.

До прохання треба долучити наступні документи:

1. метрику або відпис її,
2. свідоцтво шеплення віспи,
3. свідоцтво лікарське про стан здоров'я,
4. шкільне свідоцтво, оскільки ходив до школи.

В разі прийняття кандидата до бурси батьки мусять зложити декларацію, що точно будуть вплачувати гроші й уповноваження в справі опікунства. Хлопець повинен мати зі собою: коц або ковдру, три простирадла, 1 подушку, 2 рушники, 6 хусток, щітки, плащ, два убрання, 2 пари черевиків, 4 пари білизни й інші дрібні речі. Цю виправу можна мати одразу або частинами. Діти, що були в бурсі минулого року, повинні наново складати прохання про прийняття. Прохання батьків, що не вирівняли залеглостей за утримання дітей у минулому році, не будуть розглядатись і діти тоді тільки можуть бути прийняті, коли вирівняється залеглість. Управа бурси зазначає, що в середині шкільного року дітей до бурси приймати не буде. Діти можуть прийматись або з початком шкільного року, т.зн. 1 вересня, або на друге півріччя, т.зн. 15 січня. Подання [заяви] проситься надсилати на адресу: Управа Бурси, Przemyśl, ul. Chocimska, 41, P. Szkurat. На відповідь треба долучити марка за 25 грошів.

Омелян Вішка (Торунь, Польща).

Товариство імені Симона Петлюри у Варшаві (1926-1928 рр.)

17 липня 1926 р. у Варшаві відбулися організаційні збори Комітету для вшанування пам'яті Симона Петлюри. Близько 30-ти представників місцевої української колонії зібрались у домі Андрія Лівницького, якого було обрано почесним головою Комітету. З доповіддю про його створення виступив ген. Володимир Сальський. Переведення організаційної праці доручено обраній тоді президії у складі: В. Сальський (голова), Юрій Киркиченко, Ілля Золотницький, проф. Роман Смаль-Стоцький, Петро Певний та Іван Липовецький (секретар). Президія опрацювала статут Товариства ім. Симона Петлюри, виробила плян діяльності та нав'язала контакти з подібними організаціями в інших країнах. На засіданнях 5 і 19 серпня того ж року було затверджено статут і плян діяльності та обрано головну управу Товариства у складі: В. Сальський (голова), Ю. Киркиченко, І. Золотницький, голова ГУ Українського Центрального Комітету Микола Ковальський та В'ячеслав Заїкин (секретар). Члени-фундатори й представники окремих відділів становили Раду товариства (1 Тризуб, 1926, ч. 45, с. 26; 1926, ч. 49, с. 22-23; 1927, ч. 36, с. 29).

“Завданням цього Товариства є дати можливість українській еміграції у Польщі солідарно виявити своє відношення до ганебного вчинку в Парижі”, - читаємо в еміграційному органі “Вісті УЦК в Польщі”. При головній управі було створено юридичну секцію і пресове бюро. Секція допомагала “Комісії для ведення судового процесу”, яка під проводом В'ячеслава Прокоповича діяла в Парижі і займалася збиранням необхідних матеріалів, відшукувала і складала список свідків, вживала заходи для уможливлення їх приїзду до Парижу. Пресове бюро стежило за пресою, інформувало про справу власну суспільність та світову думку (2 Вісти УКЦ, 1926, ч. 5, с. 24-25; Тризуб, 1926, ч. 49, с. 22-23; 1927, ч. 36, с. 29).

Кошти для діяльності Товариства ім. Симона Петлюри надходили з членських внесків та пожертв й були призначені для проведення судового процесу в Парижі. Для збірки потрібних грошей головна управа Товариства розіслала до осередків української еміграції підписні листи. До середини 1927 року до каси управи надійшло 3500 польських злотих. З цієї суми 3000 французьких франків було вислано судовій комісії у Парижі і 100 чеських крон – Варшавському міжорганізаційному комітетові по вшануванню пам'яті С. Петлюри. Зі звіту головної управи, складеного в грудні 1928 року, видно, що основні суми надійшли до каси у 1926-1927 роках, натомість надходження у 1928 році були незначні. Найбільше внесків принесли підписні листи – 4158 злотих. Пожертви становили 1125 злотих, а разом Товариство збило на цей час 5283 злотих. У січні 1927 року головна управа Товариства розглянула проект виготовлення й розповсюдження пам'ятного перстня. Право продажу перстня проекту П. Холодного (старшого) мало б Товариство, а право купити й носити, - всі, хто боровся за незалежність України під проводом С. Петлюри. У пляні було також видання й розповсюдження портрету Головного Отамана. Ці пляни ймовірно не були здійснені – у фінансових звітах немає інформації про прибутки з продажу перстня чи портрета (З Росийский государственный военный архив (далі – РГВА), Центр хранения историко-документальных коллекций (далі –ЦХИДК), ф. 270, оп. 1, д. 26, к. 70; Вісти УЦК, 1926, ч. 5, с. 24-25; 1927, ч. 8/9, с. 26-27; Тризуб, 1926, ч. 49, с. 22-23; 1927, ч. 4, с. 23; 1927, ч. 36, с. 29; 1929, ч. 1/2, с. 51)

Головна управа товариства засновувала нові відділи в багатьох осередках української еміграції в Польщі – у Варшаві, Воломіні, Каліші (у місті та в повіті). Стшалкові, Познані, Хшанові, Тарнові, Гайнівці, Біловежі, Любліні, Ковелі, Пинську, Тернополі, Цумані та Биткові. Роком пізніше вони діяли вже в тридцятьох місцевостях. Крім того, там, де через розпорошеність українська еміграція не могла організувати відділ Товариства, воно мало своїх уповноважених (4 РГВА, ЦХИДК, ф. 270, оп. 1, д. 26, к. 70; Вісти УКЦ, 1926, ч. 5, с. 24-25; 1927, ч. 8/9, с. 26-27; Тризуб, 1926, ч. 58, с. 23; 1927, ч. 36, с. 29. Люблінський відділ Товариства ім. С. Петлюри засновано 26 вересня 1926 року. На його базі ще восени того ж року створено відділ УЦК).

Широку й енергійну діяльність розвинув варшавський відділ Товариства ім. С. Петлюри. Він постав влітку 1926 року. Наприкінці жовтня 1926 року було скликано надзвичайні загальні збори, які обрали нову управу відділу, до якої увійшли: Володимир Мазюкевич (голова), Михайло Косаревський (заступник), Микола Куликівський (секретар), Євген Чехович (скарбник) та Петро Мегик (культурно-освітній референт). Члени відділу урядували в приміщенні ГУ УЦК у вечірніх годинах. Управу відділу у підваршавському Воломіні очолював Северин Іванович, секретарем був Газдецький (5 Вісти УЦК, 1926, ч. 6, с. 29; Тризуб, 1926, ч. 54, с. 30; 1926, ч. 58, с. 23. Про склад першої управи у варшавському відділі Товариства бракує інформації.)

Фінансовий звіт від грудня 1928 року – останній знайдений у доступних матеріалах документ стосовно діяльності Товариства ім. Симона Петлюри. Виявляється, що він був дійсно останнім, - за сьгоднішніми даними можна ствердити, що на той час Товариство припинило своє існування на території Польщі.

Омелян Вішка (Торунь, Польща)

Симон Петлюра й Іван Огієнко: співпраця в боротьбі за українську Україну

Тривалою в часі, теплою, щирою і результативною була співпраця Івана Огієнка (митрополита Іларіона) із Симоном Петлюрою на терені боротьби за Українську державу. Почалася вона ще в Києві, згодом – у Кам'янці-Подільському і продовжилася в Тарнові – місті першого осідку уряду УНР в екзилі після поразки визвольних змагань українського народу за відновлення своєї держави.

Роки навчання І. Огієнка в Київському університеті (1903-1909) припадають на той період українського національно-визвольного руху, який, за словами С. Петлюри, відзначався стійкою тенденцією до посилення української ідеї в широких масах населення України, зміцнення його творчих сил, активнішого вираження національної роботи, незважаючи на репресивні заходи царського уряду (1). Зокрема, після вимушеного проголошення конституційних свобод починається бурхливе відродження українського друку, утворення українських громад, клубів, громадсько-політичних організацій. Стрімкий перебіг політичних подій помітно вплинув і на "сильне пробудження українського національного почуття" Огієнка. Як і Симон Петлюра, своє місце в громадському русі він знаходить у співробітництві з редакціями українських часописів.

Визначальною була зустріч Івана Огієнка з тодішнім Генеральним секретарем військових справ УНР Симоном Петлюрою на урочистому зібранні в Києві 3 жовтня 1918 року з нагоди відкриття Українського народного університету. Молодому професору катедри української мови і водночас секретареві історико-філологічного факультету Огієнку було доручено оперативно розробити для читання в університеті нового курсу "Українська культура" і з тезами його виступити на урочистому зібранні, яке плянувалося на початок жовтня 1917 року. Промова справила на присутніх таке враження, що Генеральний секретар військових справ С. Петлюра через свого старшину А. Чернявського забрав її текст для оперативного видання мільйонним тиражем (1) з метою просвітницької роботи серед солдатів української армії. Книга побачила світ того ж року в друкарні Центральної Ради (2).

Вдруге доля звела цих видатних мужів епохи на початку осені 1919 року. Рішенням Голови Директорії Симона Петлюри з 15 вересня Івана Огієнка призначено міністром культів (3). (Незабаром на внесення нового міністра було прийнято закон про перейменування Міністерства культів на

Міністерство сповідань). На цій відповідальній посаді Огієнко перебував до 30 вересня 1922 року.

Це була остання, чи не найдраматичніша, пора українського державотворення, коли робота багатьох відповідальних урядовців, зважаючи на нестабільну політичну ситуацію, організовувалася практично "на колесах". До 13 листопада апарат Міністерства працював у Кам'янець-Подільському, від 23 листопада – у Волочиську і Тернополі, а від 8 грудня того ж року і до здачі своїх повноважень – у першому місці осідку уряду УНР в екзилі – польському Тарнові.

У неймовірній, на межі людських можливостей, щоденній напрузі, коли здавалося, що сили покидають тіло, а надії на якусь просвітлення практично не залишалося ніякої, йому довелося працювати не один місяць. І кожен прожитий день такої напруги невблаганно наближав до трагічного дня кінця відновленої Української держави. А з ним – і згасання Української революції і водночас початку особистої драми її мужніх і самовідданих творців.

У листопаді 1919 року, коли було однозначно зрозуміло, що Кам'янець-Подільський з дня-на-день буде в руках або поляків, або большевиків, Головний Отаман Директорії Симон Петлюра відважується на непросте рішення: Кам'янець-Подільський, як тимчасовий центр Української Народної Республіки, залишити. У цій ситуації випадав єдиний шлях – еміграція.

На спільному засіданні Директорії і Ради Міністрів 15 листопада, де обговорювалося це питання, було прийнято остаточне рішення: весь склад уряду відбуває в еміграцію, а на час облаштування українських державних інституцій за кордоном залишити в місті Головноуповноваженого урядом. За рекомендацією Головного отамана саме І. Огієнко призначався Головноуповноваженим уряду УНР. За це рішення всі члени Директорії і Ради Міністрів проголосували одностайно.

Чому вибір випав саме на І. Огієнка? Передусім тому, що він був чи не єдиним позапартійним міністром в уряді Директорії. (Витяг з хроніки останніх новин у газеті "Освіта" засвідчує: "Перед тим, як дати згоду Директорії зайняти посаду міністра освіти, І. І. Огієнко одвідав заступника голови партії соціалістів-федералістів А. В. Ніковського і заявив йому, що, не вважаючи можливим одмовитися од запропонованої йому державної

роботи, — виходить з партії с.-ф.") (4). До того ж ім'я професора Огієнка було раніше добре відоме передусім як ученого, ректора університету. І незалежно від того, хто б заволодів Кам'янець-Подільським першим — поляки чи більшовики — саме така кандидатура змогла б якнайкраще представляти український уряд у відносинах між ворогуючими сторонами.

Працювати фактично в напівлегальних умовах у прифронтовому місті, де кілька місяців поперемінно здобували успіхи і зазнавали поразок воюючі сторони, — то був мужній вчинок професора і державного діяча Івана Огієнка. І результат тієї праці важко перецінити. Коли б не створено було представництво Головноуповноваженого уряду УНР, боротьба за українську державність закінчилася б ще в листопаді 1919 року. Насправді ж вона продовжувалася ще майже рік — до липня 1920-го. Саме такий період в Кам'янці-Подільському за безпосереднього керівництва І. Огієнка продовжували працювати українські державні установи, банки, фабрика цінних паперів, освітні заклади (школи, училища, університет), виходили урядові газети (щоденна "Наш шлях"), тривав процес відродження української Церкви, ширилася наукова й культурно-освітня праця.

Про ту нелегку й небезпечну для життя місію Головноуповноваженого залишив свідчення у своїй книзі безпосередній учасник подій О. Доценко "Міністер Огієнко зробив велику цінну прислугу для України. Він поведився в Кам'янці з достоїнством, обороняв українське громадянство від сусідських зазіхань, виривав од поляків, що тільки можна було вирвати, і все робив, керуючись все ж тільки інтересами нації" (5).

Вже на схилі літ, у віці вісімдесяти п'яти років, глибоко усвідомлюючи значення Кам'янець-Подільського в історії визвольної боротьби українського народу, Огієнко мав намір написати про цю добу ґрунтовне дослідження. Але за браком сил не вдалося йому це зробити — лише встиг зібрати й упорядкувати в одне ціле окремі публікацій-спогади, що друкувалися 1936 року в місячнику "Наша культура" (книги VIII-IX), і додати хронологічну канву подій, відібрану з особистих архівних документів — записок, щоденників, урядового листування. Все це вийшло згодом вже у Канаді окремою книгою під назвою "Рятування України" (6).

В архіві митрополита Іларіона у Вінніпезі зберігається ціла тека копій листів, які надсилав Головному Отаману Огієнко з Кам'янця-Подільського до Тарнова.

21 листопада 1920 року Армія Української Народної Республіки під тиском

советських військ переходить Збруч на територію Галичини. Головноуповноважений уряду УНР Іван Огієнко змушений покинути напівзруйнований війною Кам'янець-Подільський і переїхати до Тарнова

Огієнко, як і більшість членів еміграційного українського уряду, облаштовується з сім'єю в дешевому двокімнатному номері готелю "Брістоль". Згодом, через погіршення матеріальних умов, довелося переїздити з сім'єю до поселення Поворозник неподалік Криниці і звідти щодня доїжджати до Тарнова на роботу в Міністерство ісповідань (7).

З прибуттям Огієнка робота цього міністерства значно похвавилася. Достовірну картину того, чим займалося це міністерство на початковому етапі еміграції українського уряду, чим найбільше опікувався сам міністер в умовах, коли після поразки Української революції практично чи не кожної країни Східної і Центральної Європи щодня прибувало все більше й більше політичних емігрантів з України, може дати бодай перелік змісту однієї з багатьох папок унікальних документів з назвою "Діяльність Міністерства ісповідань Української Народної Республіки за квітень 1921 року", що зберігаються в архіві митрополита Іларіона у Вінніпезі:

1. Піклування про задоволення потреб військового духовенства і військових церков.
2. Висвячення антиминсів.
3. Висвячення нових священників.
4. З'їзд військових священників.
5. Церковна праця по таборах.
6. Допомога бідним дітям українських біженців.
7. Інформація про церковне життя в Україні та за кордоном.
8. Зносини з патріархом Вселенським.
9. Видавнича діяльність.

Ствердження автокефалії Української православної Церкви — мрія, якою Іван Огієнко жив ще від часу проведення організаційних заходів у Києві в грудні 1917 року щодо скликання Українського церковного собору з цього питання і прийняття закону урядом УНР від 1 січня 1919 року про автокефалію національної Церкви. Спробу реалізувати задумане він робив і в Кам'янець-Подільському. Але зрушити з місця справу з проханням до патріарха Царгородського благословити автокефалію Української православної Церкви йому вдалося все ж у Тарнові за безпосередньої підтримки Симона Петлюри.

В архіві митрополита Іларіона зберігаються два унікальні документи тієї пори —

текст листівки із заголовком “До Його Святійшества, Найсвятішого Патріярха Царгородського, Архієпископа Нового Риму”, складений Огієнком і віддрукований двома мовами – українською і французькою - накладом 300 примірників на початку 1921 року, та лист міністра віросповідань І. Огієнка до вселенського Патріярха. За рішення Міністерства ісповідань листівки були розіслані по всіх краях, де перебувало українське населення для збору підписів на підтримку прохання до патріярха Царгородського. Процес збору підписів під такими листівками проходив досить активно. Різноманітні українські організації, політичні партії, державні, культурні, громадські, церковні установи, окремі парафії, школи, просвіти, військові частини, окремі громадяни сотнями й тисячами ставили свої підписи й надсилали ці листівки або до Царгороду, до Міністерства ісповідань. Разом з цими листівками до Царгороду було надіслано за № 633 (20 квітня 1921 року) і лист за підписом міністра Огієнка. Зважаючи на історичну й пізнавальну цінність цього документу, його варто навести повністю:

“Ваше Святійшество! Найсвятіший Патріярху Вселенський! Зі всіх міст, від різних українських організацій поступають до мене прохання до Вашого Святійшества благословити Українську Автокефальну Православну Церкву з численними підписами горливих до віри православної і матері Великої Церкви Вселенської українських громадян. Пересилаючи ці прохання Вашому Святійшеству, з свого боку зазначаю, що бажання благословення Вашого Святійшества Автокефальній Українській Православній Церкві, як своїй сестрі, стало на Україні всенародним.

Кріпко переконаний, що всенародне бажання Автокефалії Української Православної Церкви вволить патріярх Вселенський Богу на славу, Церкві православної на користь” (8).

Не обмежуючись відправкою листів до Царгороду, на подання Міністерства ісповідань уряд УНР прийняв рішення про формування туди окремої делегації від уряду і церкви, на що було постановлено виділити із скарбниці 300.000 польських злотих. У зазначеній папці знаходиться й листування І. Огієнка з послом УНР в Царгороді, з якого випливає, що саме через причину необрання українського патріярхату вселенський Патріярх зволікає з прийняттям позитивного рішення.

За короткий час Огієнкові вдалося розгорнути у Тарнові результативну видавничу діяльність, створити і скерувати діяльність видавництва “Українська Автокефальна Православна Церква”, про що йтиметься в окремому розділі.

Однак у травні 1921 року сталися певні непорозуміння між головою Ради Міністрів УНР та міністром ісповідань, що спонукало останнього заявити про свій намір піти у відставку. В ситуацію, що складалася, мусив втрутитися Голова Директорії УНР С. Петлюра. Ось фрагмент його листа до голови Ради Міністрів:

“Під час останнього свого доповіді мені 12 цього травня професор І. Огієнко заявив, що його намір є певний і категоричний, а рішення своє в цьому напрямку він має здійснити в найближчі дні.

Не знаючи про Вашу позицію в цій справі, я вважаю за потрібне подати до Вашого відома слідує.

Праці Міністерства ісповідань я надаю досить значної ваги з огляду на: а) великий релігійний рух, що шириться зараз на Україні та прибирає виразний національний характер і на б) інтенсивну працю, яку провадить професор І. Огієнко, як керуючий Міністерством ісповідань, не дивлячись на численні несприятливі обставини.

Я би сказав, що праця згаданого Міністерства є в даний момент по цих наслідках, які вона може дати для державної справи, дуже позитивна.

Я гадаю, що уступлення професора І. Огієнка з керівництва згаданим Міністерством буде небажаним для справи.

В зв'язку з цим я прохав би починити належні кроки в напрямку затримання професора І. Огієнка на посаді міністра ісповідань, і коли справа розходиться о формальні моменти, зв'язані з цією справою, то полагодити їх в інтересах останньої. С. Петлюра” (9).

Розважливий лист Голови Директорії зробив свій позитивний вплив. Непорозуміння були полагоджені й І. Огієнко ще більше року продовжував виконувати свою нелегку місію на чолі Міністерства ісповідань.

Свідченням високої оцінки його праці і товариських, довірливих стосунків його із С. Петлюрою, які почалися ще з Києва, свідчить ось цей лист Голови Директорії до професора Огієнка з нагоди закінчення ним перекладу Літургії Св. Іоанна Золотоустого:

“Шановний Іване Івановичу!

Більш двох років тому, в порозумінні з організованим громадянством українським покликано було Вас на уряд Міністра ісповідань. Від того часу незмінно, при всіх обставинах, залишаєтесь Ви на своєму посту.

Уважно слідкуючи за діяльністю Вашою, з вдовolenням бачив я, що по всяк час, при самих несприятливих обставинах, Ви з повною відданістю та великою любов'ю віддавали усі свої сили. Знання і енергію для

справи духовного відродження українського народу.

Завдяки видатній дбайливості та невсипучій енергії Вашій, покладаються міцні підвалини для найкращого розвитку відродженої Автокефальної Православної Церкви Української: перекладено Службу Божу на живу мову українську, розвинуто широку видавничу діяльність у питаннях церковно-національних, підготовляються кадри національно свідомого духовенства. Українська Церква Православна нав'язує зносини з Вселенським Патріархом та організовано вступає до всесвітніх об'єднань церковних. Одночасно з цим провадиться релігійно-освітня праця серед нашого воєцтва і громадянства та задовольняються релігійні потреби їх на чужині...

Ревна та вельми корисна праця Ваша заслужила собі признання серед воєцтва і громадянства нашого і архипастирське благословення преосвященного єпископа

Кременецького, під опікою якого перебуваємо ми на чужині. Маю певність, що таку ж вдячну оцінку, в скорому часі зустрине Ваша праця на рідній землі у Боголюбивого народу українського. Що в останні роки з особливою ревністю і високим релігійним піднесенням, власними силами буде відроджену живу Національну Церкву..." (10).

В цьому посланні – не лише щира й висока оцінка праці міністра, а й містка характеристика зробленого очолюваного Огієнком міністерства щодо відродження Української Церкви і – надія на скоре повернення в рідну Україну. Надія, яка, однак, для обидвох цих діячів так і не стала реальністю за їхнього життя (11).

Микола Тимошик

Проф. Київського національного університету імені Тараса Шевченка

- 1) Петлюра С. О переоцінке // *Українская жизнь*. 1913. № 1, ст. 13
- 2) Див.: Огієнко І. *Моє життя*. ст. 452
- 3) Наказ Директорії УНР про призначення проф. Івана Огієнка міністром ісповідань // *Вістник Української Народної Республіки*. 1919. ч. 48 (5 жовтня)
- 4) Ухід І. Огієнка з партії с.-ф. // *Освіта*. 1919, № 1, ст. 26
- 5) *Літопис Української революції*. у 3-х т., Тарнів. 1924. ст. 26
- 6) Проф. І. Огієнко. *Рятувани України : на тяжкій службі своєму народові*. Вінніпег. 1968. 94 ст.
- 7) Архів митрополита Іларіона у Вінніпезі. Коробка 17, начерки до автобіографії канви "Моє життя"
- 8) Там само. папка "Діяльність Міністерства ісповідань Української Народної Республіки". 1921 квітень
- 9) Там само. лист С. Петлюри від 14 травня 1921 року до голови Ради міністрів УНР.
- 10) Там само. лист С. Петлюри від 19 листопада 1921 року до І. Огієнка
- 11) Детальніше про це : М. Тимошик. "Лицусь навіки з чужиною..." : Митрополит Іларіон (Іван Огієнко) і українське відродження. Київ-Вінніпег. 2000. 548 ст.

З культурної діяльності в Парижі

Доповіді і Конференції

AFEU (французька асоціації українських студій)

27 березня 2002 р. *Любомир Госейко*, кіноісторик, член Спілки кінематографістів України, прочитав в приміщенні Інституту слов'янських студій (9, rue Michelet, Paris-6) доповідь на тему: "Українське кіно: "шестикутна реманенція".

15 травня, *Володимир Посельський*, докторант Інституту політичних наук виголосив доповідь на тему: "Парламентські вибори в Україні: який сценарій на майбутнє?"

29 травня, д-р *Роман Сербин*, історик (Квебецький університет, Канада), представив доповідь на тему: "Пам'яті, що конфліктують: Україна перед обличчям "Великої патріотичної війни"?"

5 квітня 2002 року, *Французька Асоціація українських студій (AFEU) і Центр міжнародних студій та дослідницьких програм (CERI) організували в приміщенні CERI (56, rue Jacob, Paris-6) зустріч дослідників, на тему: "Україна та зовнішній світ, десять років після здобуття незалежності"*, яка

отримала виняткову підтримку з боку Міністерства закордонних справ Франції, її викликала чималий інтерес.

Зустріч відкрив голова Французької Асоціації українських студій *Мишель Кадо* (Університет Сорбонн Нувель), який, склавши подяку попередньому голові Асоціації Данієлю Бовуа за ідею організації цього заходу. М. Кадо відзначив, що в його 25-літній викладацькій та науковій діяльності в університеті Париж-III Україна завжди займала помітне місце, про що свідчить його участь у колоквіумах : у 1977 році, "Іван Франко" (збірник опублікований у 1977 р., у 1982 р., "Леся Українка" (збірник опублікований у 1983 р.), у 1986 р. "Україна і Франція в XIX столітті" (збірник опублікований у 1987 р.). Ці три невеличкі збірники появились в результаті наукової співпраці Університету Париж-III і Українського Вільного Університету (Мюнхен) за редакцією ректора УВУ Володимира Янева. Велику роль у становленні М. Кадо як україніста відіграли, також, наукові контакти з головою НТШ Аркадієм Жуковським. Він розповів про свої українознавчі студії за останні роки, результатом яких стали публікації "Українські козаки, Історична роля, літературні та мистецькі уявлення" (у співпраці з професором Паризького національного інституту східних мов і цивілізації Емілем Крубою), які появились в 1995 році у серії публікацій Сорбонн Нувель, а також про свої численні статті про Марка Вовчка та її відносини з видавцем Етцелем й Іваном Тургеневим. У свою чергу, інший викладач Сорбонн Нувель, Жак Морель, написав дослідницьку роботу "Український дон Жуан", поміщену у збірнику "Приємні побрехеньки, есе про французький театр XVII-го століття" (Клінкізек, 1991), про драматичну поему Лесі Українки "Кам'яний господар", перекладеній у 1970 році й дослідженій в 1982 р. Ольгою Вітошинською.

За словами М. Кадо, основний напрямок діяльності Французької асоціації українських студій є організування лекцій, тематика яких дуже широка - від археологічної та давньої історії до політичного та культурного життя сучасної України. В основному, щороку відбувається шість лекцій. Асоціація видає три рази за рік свій обіжник. Вона бере участь в усіх паризьких заходах, на яких в тій чи іншій мірі представлено Україну, підтримує постійні зв'язки з катедрою української мови Національного інституту східних мов і цивілізації, яку очолює Ольга Камель, спеціаліст з історії українського театру, та з Українською бібліотекою ім. Симона Петлюри, керованою Ярославою Йосипишин, а через Аркадія Жуковського – з НТШ в Сарселі. Із зацікавленням ставиться Асоціація й до журналістських спроб українських студентів Франції, товариство яких видає бюлетень "Качка" (Le canard ukrainien). Враховуючи свої завдання й цілі, Французька асоціація українських студій приєдналася й до організації наукових зборів, проведених з ініціативи Центру міжнародних студій та дослідницьких програм й завдяки зусиллям заступника голови цієї шанованої організації Анни де Тенгі.

Брали участь науковці з Франції і з України :

Анна де Тенгі, CNRS-CERI, Париж, **Україна, які можливі виграші і програші?** ; *Ігор Жданов*, Центр економічних і політичних студій ім. О. Разумкова, Київ, **Зовнішня політика України після виборів 31 березня , чи зміни є можливі ?** ; *Арно Дюбюс*, IRIS, Париж, **Підстави і досяжність наближення до Росії** ; *Саманта де Бендем*, OTAN, Департамент політичних справ, Брюссель, **Стосунки НАТО-Україна: 5 років партнерства** ; *Микола Рябчук*, Києво-Могилянська Академія, Київ, **Від амбівалентности до двозначности : чому така нерішучність ?** ; *Анні Добантон*, незалежний науковиць, Париж, **Пост-комунізм чи пост-колоніалізм ?** ; *Олександр Паклюк*, незалежний науковець, Київ і OSCE, Відень, **Інтеграція в Європі .: хто є зацікавлений і чому ?** ; *Ольга Белова*, Sciences-Po, Paris & Yale Center for International and Area Studies, **Реціональна інтеграція : від романтизму до прагматизму.** ; *Каті Русселе*, CERI, Science-Po, Париж і *Наталка Бойко*, Sciences-Po, Париж, **Київ між Царгородом, Москвою і Римом** ; *Аніта Тірасполські*, INALCO & IFRI, Париж, **Зовнішні економічні стосунки : які поля дії має Україна ?**

Заключення виголосив **Юг Перне**, директор європейського відділу в Міністерстві Закордонних Справ Франції.

Асоціація Істориків

15 січня 2002 року Асоціація істориків у співпраці з Сенатом організувала наукову конференцію на тему "Міжнародні амбіції Росії? Російське бачення устрою й майбутнього світу".

У цій конференції взяли участь науковці, що спеціалізуються у вивченні Росії й країн Східної Європи, щоб обговорити ситуацію в Росії та сусідніх країнах після розпаду СРСР, десятиріччя якого припало на грудень 2001 року. Було встановлено чотири теми:

Анна де Тенгі (Французька асоціація українських студій – Центр міжнародних студій та дослідницьких програм), у своєму виступі окреслила становище незалежних держав, колишніх сателітів Москви і бувших советських республік. На думку дослідниці, ці держави можна поділити на три умовні групи. 1) Країни, що вийшли з "орбіти російських впливів" (країни центральної Європи і Балтії) й швидко

приєдналися до “євроатлантичного простору” й кандидують на вступ до Європейського союзу, незважаючи на спротив президента Росії Путіна, який намагається вести політику зближення з ними (нещодавня візита до Варшави). Вони ще далі залежні від Росії щодо економіки й особливо енергетики. 2) Держави, які повністю залежать від Росії (Білорусь, Кіргістан, Таджикистан, Вірменія). 3) Держави, які намагаються позбутися російського впливу (Україна, Грузія, Азербайджан, Молдова, Узбекистан, Туркменістан, Казахстан й південь Росії). Деякі з них мають багаті сировинні ресурси (Туркменістан чи Казахстан), але однак, не можуть уникнути російського впливу, геополітично потребують російської присутності чи мають сильні російські національні меншини. Для Росії ця група країн створює так зване “ближнє зарубіжжя”. За часів Єльцина політика впливів послабшала, але з приходом до влади Путіна, вона відновлюється. Створюючи у 1991 році Співдружність Незалежних Держав, Росія сподівалася, отримати інструмент для реінтеграції, але для членів цієї організації СНД стала лише інструментом розмежування, який дозволив ліквідувати ССРСР. Ця організація залишається фікцією з певними цілями, попри часті зібрання її членів. Путін зрозумів, що якщо хоче відновити впливи Москви на постсовєтському просторі, він мусить спиратися на російську дипломатію і відтворити тісні зв'язки з Україною, Грузією, Узбекистаном.

Сенатор Французької республіки *Гав'є де Вілленен*, який очолює комісію “Закордонних справ-оборони” і є віце-президентом групи дружби Франція-Росія, проаналізував сучасний стан Росії. Він захоплений особистістю Володимира Путіна, президента Російської Федерації, його політичними діями і навіть дозволив собі порівняння Служби Федеральної Безпеки (СФБ) з Національною Школою Адміністрації (ЕНА), що викликало здивування слухачів. Розглядаючи міжнародне становище Росії, сенатор підкреслив, що її зближення із Заходом спричинене поточними обставинами і має лише економічне підґрунтя. Росія є свідомою, що в глобалізованому світі альянси необхідні, а для Заходу також є важливим знайти в нафтовому світі альтернативу Саудійській Аравії. Згадавши чеченську проблему, сенатор вжив відоме нам гасло про “єдиную і неділимую” і заявив, що Захід не бажає незалежності Чечні, бо не можна дозволити розмноження маленьких держав. Що ж до “близького зарубіжжя”, сенатор дещо цинічно пропонує Заходу відмовитись від своїх зобов'язань відносно України, бо “не треба дражнити тигра” (не йти всупереч інтересам Росії) Надіємось, що не всі політики Заходу поділяють його думку!

Ярослава Йосипишин

EHES (Школа високих студій суспільних наук)

1 лютого 2002 року Ніколя Верт (Національний центр наукових досліджень (CNRS) представив у приміщенні Школи вищих студій у суспільних науках (EHES) доповідь на тему: “Стихійні повстання в СРСР, 1918-1956 рр.”.

Автор з'ясовує зміст різних категорій поняття “бандитизм” відповідно до совєтської термінології, наві'язуючи до дослідження історика рухів опору Еріка Госборна “Бандити та бандитизм”. Насправді термін “стихійні повстання” застосований лише до селянських повстань. На початку совєтські посадовці виділяли два різновиди повстань: у 1920 році ГПУ у своїй доповідній записці від 25 жовтня розрізняє *карних злочинців* і *суспільних злочинців* (селянські повстання). Тому що в 20-ті роки селянство не хотіло вертатися до кріпацтва, вибухали повстання, спричинені злиднями і голодом. Явище *суспільного бандитизму* було пов'язане з репресіями по селах після воєнних років і після колективізації. Це явище закінчується завжди депортацією безлічі селян. *Бандитизм* є загроза вигадана владою, яка вживає терор щоби викорінити “злочин”.

До згаданих двох категорій слід додати третю, застосовану щодо Кавказького регіону (Дагестан, Чечня), характеризованих владою як “розбійницькі регіони”. У 30-ті роки з'являється нова категорія *розбійників* – “кулаки”.

У 40-ві роки Міністерство державної безпеки визначило чотири категорії: *дезертири й “ухилянці” від військової служби* (1, 2 мільйони дезертирів, 450 тисяч “ухилянців”, з поміж яких третина припадає на Центральну Азію, третина – на Кавказ), *карні злочинці, учасники антисовєтських націоналістичних організацій*, як наприклад, ОУН в Україні (до весни 1947 року було замордовано до 70 тисяч осіб в Україні і балтійських республіках) й *інші бандити*”.

У 1946-1947 роках з'являється “*сільський бандитизм*”, спричинений податками, злиднями і навіть голодом (Україна, Молдова, Білорусь). Втікши з колгоспів, люди організовувались у банди, захоплювали склади й кормосховища, перерозподіляли зерно між селянами.

Наприкінці свого виступу автор нагадав, який сенс мав термін “*бандитизм*” для совєтських посадовців. Сьогодні підхід до історії бандитизмів є відмінний, він не розглядається лише у військовому аспекті, але переважно – у соціальному. Термін “*бандитизм*” охоплює різноманітні явища: банди месників, які нападали на совєтських посадовців, антисовєтські структуровані організації, частини

червоної армії, які збунтувалися, селянські повстання проти утисків влади. Від 1929 року з політика ревізії причинилася до антисемітських насильств (погроми колишньої царської армії, червоних, білих, зелених), повстання селян проти юдо-большевиків. Чим більше було ревізії, тим більше бунтувалися.

У дискусії, яка відбулася після виступу, говорилося про різницю між поняттями “*бандит*” і “*повсталець*”. Але в советській історіографії слово “*повсталець*” не вживалося, а лише слово “*бандит*”, і тільки в советському періоді. Його фактично вживали до означення всіх форм опору й організованих повстань.

Ярослава Йосипишин

3 травня 2002 року Михайло Дмітрієв (Московський державний університет ім. М. Ломоносова) відчитав у приміщенні Школи вищих студій суспільних наук лекцію на тему: “Православна Церква, суспільність та євреї в Україні, Білорусі і Росії в XVII столітті”.

5 червня 2002 року Девід Шіпер (професор Делаверського університету, США) відчитав у приміщенні Школи вищих студій у суспільних наук лекцію на тему: “Поліційні методи категоризації советського населення в 20-30-ті роки”.

14 червня, Девід Шіпер прочитав доповідь на тему: “Масові репресії й суспільно-географічна перебудова СРСР за правління Сталіна”.

Université Paris IV - Sorbonne

1-2 лютого 2002 року Університетом Париж-IV Сорбонна та Групою центральноєвропейських студій (Університетський центр Мальзерб) в рамках дослідницької програми “Далеко від центру. Міти кресів, ідентифікаційні пошуки і периферійна поетика в центральноєвропейській культурі від 1880 до 1930 років” організовано наукову конференцію “Подорож до кресів” Кілька повідомлень стосувалися України.

Дельфін Бехтель (Університет Париж-IV, Сорбонна): “Образи однієї подорожі у провінцію” І. Л. Перець й “Руїна Галичини” Ш. Анські: уявлення про жидівські креси, між статистичною та літературною експедиціями”.

Вольфганг Саблер (Аменський університет): “Пустельничий шлях” Шнітцлера і сліди археологічних експедицій в Україну”.

Алес Погорський (Празький університет): “Відлуння подорожей у Підкарпатську Русь в творах чеських письменників Івана Ольбрахта, Кареля Чапека і Ярослава Дуріча”.

Катрін Серван (Національний інститут східних мов і цивілізацій): “Образ Словаччини і східних кресів в працях Мілоша Жіранека”.

Роберт Траба (Німецький історичний інститут, Варшава): “Польсько-німецько-литовсько-українські проекти навколо часопису й асоціації “Боруссія”.

Від 16-19 вересня 2002 року у Сорбонні відбулася наукова конференція “Прогаляни історії: заперечення і свідчення”, організована в рамках діяльності “Літературно-наукового центру дослідження політичного насильства: геноцид і перекази”, який належить до складу “Центру досліджень у галузі порівняльної літератури” університету Париж-IV, асоційованого члену “Центру жидівських студій” університету Париж-IV, спільно з “Міжнародною асоціацією досліджень злочинів проти людства і геноцидів”.

Вона була стала продовженням проведеної в травні 1997 року в університеті Париж-IV Сорбонна наукової конференції “Людина, мова, табори”, матеріали якої були видані паризьким видавництвом “Альбен Мішель” під назвою “Говорити про табори, думати про геноцид”.

Серед багатьох завдань, які ставили собі організатори конференції, слід згадати найважливіші:

- навізати роздуми над пам'яттю, знанням і сприйняттям історичних катастроф шляхом дослідження явищ заперечення і свідчення крайнього політичного насильства; застановитися над непоступливістю заперечень і розвитком свідчень, як поєднаних проявів, на тлі видимої кризи знання, культури і ставлень до людини та її політичного деструктивізму.
- оцінити зростаюче значення свідчень як природної суспільної “інституції”, чимраз більш притаманної історіописанню й міжнародним правничим практикам, зосередженні сьогодні лише на літературному “жанрі” й філософських рефлексіях, пов'язаних з ним.

Учасникам конференції запропоновано глибше застановитись, дотримуючись цих методологічних вказівок, над такими питаннями, як:

- чи заперечення і свідчення можуть вважатись цивілізованими явищами, що виникають внаслідок політичного насильства сучасного деструктивізму, зокрема геноциду?
- чи настає "ера заперечення", так як колись твердили, що надходить "ера свідчення"?
- чи існує суперечність, однорідність або ж дієвий зв'язок між ними?
- як важливий деструктивний чинник для однієї людської спільноти може цілком зникнути з поля зору інших груп в епосі, яка обіцяє перспективи негайного і загального доступу до всього, що діється?
- чи можливі зміни поглядів в цьому напрямі?

Таким чином, численні учасники конференції (думки всіх, практично, не можливо навести тут), впродовж чотирьох днів аналізували мистецькі, літературні, антропологічні й художні аспекти історичного заперечення. В перший день конференції Великий голодомор в Україні у 1932-33 роках посів своє природне місце серед виступів. **Жан-Луї Панне** пояснив свій вибір теми для виступу, на засіданні дослідницької групи під головуванням Юлії Крістевої тим, що для нього було важливо говорити не так про історію голодомору в Україні, як з'ясувати питання, наскільки він відомий в даний момент, і таким чином спробувати проаналізувати народження і розвиток явища історичного і суспільного заперечення цього явища. Для цього у своєму дослідженні Ж.-Л. Панне використав свідчення з "процесу Кравченка" 1949 року і свідчення Василя Барки та Мирона Долота.

Проф. Колюмбійського університету, **Марко Німанян** вказав на ганьбу, яка досі "висить над усіма живучими, і яка завжди накладала свій відбиток на свідків" – геноцид вірменського народу.

На закінчення, можна висловити своє задоволення тим, що існують такі наукові підходи, які дозволяють окреслити тверду точку опори у великих суперечках і погодити істориків. Сьогодні вже стало очевидно, що великий український голодомор остаточно завоював право на власне місце у офіційній типології Геноцидів завдяки багаточисленным суперечкам і обмінові думками, які тривали на протязі понад п'ятдесят років.

Жан Бернар Дюпон Мельниченко

Французький центр зовнішньоторговельних зв'язків

11 квітня 2000 року *Французький центр зовнішньоторговельних зв'язків* (10, avetie d'Iéna, Paris-16) *провів науковий семінар на тему: "Повернення України до економічного зростання: розвиток широкого ринку"*, на якому були обговорені економічний, фінансовий та політичний аспекти ситуації в Україні, експортні та інвестиційні відносини з Францією.

Крістіан Бек (повірений місії для країн Центральної та Східної Європи, Центр аналізу й прогнозування Міністерства закоронних справ Франції): "Політична ситуація в Україні після березневих парламентських виборів".

Жерар Дюшен (професор економічних наук Університету Париж-ХІІ): "Економічне зростання в Україні щодо нагальних політичних потреб".

Жак Сапір (професор Школи вищих студій суспільних наук): "Розвиток економіки України в контексті її міжнародних відносин".

Лоренцо Фіглюолі (постійний представник Міжнародного валютного фонду в Україні): "Україна під час перехідного етапу економічного розвитку".

Жан-Луї Поже (виконавчий директор Ukrainian European Policy and Legal Advice Center): "Розвиток реформ в Україні".

Катрін Гардаво (керівник економічної місії в Києві): "Зовнішня торгівля України і нагоди для французьких підприємців".

Жак Муньє (генеральний директор Креді Ліоне Україна): "Тут досягають успіху".

Мішель-Філіпп Дюран (радник при Міністерстві аграрної політики України): "Сільське господарство в Україні: перебудова прискорюється".

Роже Жуссом (предствник EDF в Україні): "Інвестувати в енергетичний сектор в Україні".

Ірина Лісакова (директор Представництва Української медичної компанії): "Розвиток фармацевтичного ринку".

Два круглі столи об'єднали виступаючих і спеціалістів з двох проблем: "Продавати в Україні" та "Інвестувати і виробляти в Україні".

CERI (центр міжнародних студій)

1 липня 2002 року Центр міжнародних студій та дослідницьких програм (CERI) за підтримки НАТО і співпраці Батського університету і INTAS провів наукову конференцію на тему: "Росія, Україна, Білорусь: політичні процеси, міжнародний вибір і реакції суспільної думки". Доповіді, які стосувались України, виголосили:

Перша частина: "Внутрішні реформи й міжнародний вибір: політичні лідери обличчям до суспільства".

Ольга Белова (Центр міжнародних студій та дослідницьких програм): "Зв'язки між політичними лідерами та суспільством. Приклад Росії, Білорусі та України".

Колін Ловсон і Говард Вайт (Батський університет, Велика Британія): "Вибірчі профілі лідерів Росії та України".

Друга частина: "Інтеграція в євроатлантичний простір: еволюція суспільної думки".

Олександр Стегній (Центр політичних і електоральних досліджень, Київ): "Проевропейська орієнтація України".

Третя частина: "Інтеграція в євроатлантичний простір: які перспективи?"

Крістіян Герпфер (Інститут передових досліджень, Відень): "Військова могутність і стратегічні пошуки в Росії, Україні та Білорусі".

Клелія Ронтоянні (Королівський інститут міжнародних відносин, Лондон): "В Європу: спільно чи окремо? Відносини Білорусі й України з Росією щодо міжнародної політики".

Перший Український конгрес викладачів французької мови

Ідея провести Український конгрес викладачів французької мови народилася з нагоди X-го Всесвітнього конгресу викладачів французької мови, який відбувся в Парижі в липні 2001 року. Ініціатива організації цього першого конгресу у квітні 2002 року належала Тетяні Сватковій, професорові Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Конгрес, місцем проведення якого не випадково було обрано Київський будинок вчителя – історичне місце, пов'язане з подіями Української революції 1917-1920 років (колишнє приміщення Української Центральної Ради), зібрав декілька сотень осіб.

Організатори визначили три напрямки досліджень: *обмін, осучаснення, компетентність*. Ці три галузі навчального процесу вивчались і розглядались в деталях під час роботи десятка "круглих столів". *Обмін* - все, що стосується зближення, зустрічей, зв'язків і створити чи покращити контакти. *Осучаснення* - нові технології (радіо, телебачення, преса, інтернет) у застосуванні до викладання французької мови. *Компетентність* становить ніби основу всієї навчальної системи. Обговорювалися проблеми навчання вчителів, зміст нових програм і опрацювання підручників для українських вчителів, кілька з них було представлено учасникам конгресу, серед яких було чимало знаних осіб як з України, так і з Франції. Вони виступили під час вступного засідання. Серед доповідачів були, зокрема,

представник Міністерства освіти України, представник ректора Паризького університету, представник Міністерства закордонних справ Франції, ректор Київського національного університету.

Активну участь в роботі конгресу взяло Посольство Франції в Україні, особливо, Антуан Аржаковський, аташе з питань мовної співпраці, Олів'є Гійом, радник з питань культурної співпраці, Франсуа Делаусс, повірений у справах, який вручив відзнаки "кавалера ордену академічної Пальмової гілки" Валентині Мельник, завідувачці катедри, деканові факультету французької мови Київського лінгвістичного університету, та Олександрові Чередниченкові, директорові відділу західної філології й перекладів Київського національного університету. Луї Форестьє, професор-емерит Сорбонни й заступник ректора "Асоціації ордену академічної Пальмової гілки" (АМОРА) розповів про історію цієї нагороди й охарактеризував завдання та діяльність цієї Асоціації. Л. Форестьє також вручив велику медаль Асоціації Тетяні Сватковій, повноваження якої на посаді президента "Української Асоціації викладачів французької мови" добігли кінця. Ця нагорода стала відзначенням і подякою для всіх українських викладачів за їхній внесок в справу утвердження й поширення французької мови в Україні.

15 березня 2002 р. о. Августин Баб'як прочитав у притлумленій українській бібліотеці ім. Симона Петлюри в Парижі доповідь на тему: "Християнське розуміння мучеництва - богословський аспект".

Нам, українцям, тема мучеництва відома далеко не теоретично. Наша новітня історія – це суцільні жертви багатостраждального народу: 7 мільйонів замучених голодомором, заздалегідь сляпоношений людожерам, що на власні очі бажали бачити страждання волелюбного, нескореного народу, який вбивав, тільки після того, коли йому добряче "залитали сала за шкіру"; лихої пам'яті "операція Вісла", переселення українців із споконвічних власних земель, поневіряння в сибірських ГУЛАГах і багато ін. Історію не можна забути. Щоб не повторилася, необхідно вивчати, аналізувати, передавати. Є певна закономірність в тому, що в наш час, час національного відродження, майже одночасно з'являються історичні дослідження наших поневірянь.

Я хочу поділитися з вами своїми думками щодо розуміння ідеї християнського мучеництва. Це в початках християнства один із перших отців і вчителів Церкви Тертуліан говорив, що кров мучеників – це засів християн. Неарма Церква канонізувала, тобто зачисляла до лику мучеників тих, хто найбільше постраждав за утворення і поширення Хрестової віри. Тисячі синів українського народу боролися і віддали своє життя за Хрестову Церкву, за вірність апостолямському престолові св. Петра. Вже у XVII столітті символом українського подвижництва став святий мученик Йосафат Кунцевич, у XIX столітті віддали своє життя заля едності Церкви тринадцять Ірландійських мучеників, та особливо масове мученництво виявили українські греко-католики в минулому столітті. Вони були гідними синами свого часу, бурхливого XX століття, яке дало людству трагичний досвід зла у вигляді інтернаціоналізму, конкретним проявом якого є соціалізм та його вища форма комунізм.

Саме у нерівній боротьбі з цими потворними породженнями людської горділі і безвір'я впади мученицькою смертю сповідники Христа. На відході цього драматичного століття кров українських новомучеників дала прекрасний засів – відродження Української Церкви і відновлення української державності. Українці, вірні сини греко-католицької Церкви, одночасно були і залишаються палкими патріотами своєї землі.

В стражданнях, мучеництві або смерті кріпцем правдивого мученика може бути наступне свідство:

- Конкретна справа сильніша ніж слова, ніж декларація, це свідство перелиття крові;
- Мученик свідчить для своїх переконань і віри у Христа;
- Страждання мучеників найсильніше проявлює в перших століттях християнства, а також у XX ст. Їх було багато при різних обставинах, різного соціального прошарку, духовні та світські. Смерть одних була проста, інших – мученицька, тортурована, дуже довга. У одних відома, в інших невідома.

Та всі вони моглися за своїх переслідувачів. Задля любові до Бога вони жертвували своїм терпінням і в той спосіб наслідували жертову, мук самого Христа. Архетип мученика для християн – це сам Ісус Христос, який через приниження і розп'яття помертвівав своє життя для спасіння світу. Він не виявив жодного гніву проти своїх кривдників. Він казав: "Отче, відпусти їм, не знають бо, що роблять".

Аналізуючи тему мучеництва, слід зупинитися на проблемі сповідництва. Сповідник – не мученик в стислом значенні цього слова. Його свідство не отримало печаті смерті, і не є закінченою репродукцією страждання Ісуса Христа, отримання цієї ласки, що веде до участі у Воскресінні.

В якій ситуації християнин може бути ідентифікований як мученик? Очевидно, в той час, як він виставлений на смерть за віру в Ісуса Христа, за християнську релігію, а переслідувач не поділяє його віри. Переслідувач майже завжди знаходить інші аргументи ніж релігійні, які зовсім не відповідають поглядам того, що переслідують.

І щоб мученик був автентичним не обов'язково, щоб переслідувач спровокував смерть унікально жорстоко із-за віри у Христа, що було у перших християн. Можна бути автентичним мучеником із-за відкинення несправедливості, неправди, присяги і т.д. Офіційне визнання мученика Церквою вимагає, щоб причина була ясна. Необхідно навести достатньо аргументів, щоб питання віри в Христа було безпосередньою причиною топту і смерті.

о. Августин Баб'як

Концерти, фестивалі і кіно

Від 17 травня до 1 червня 2002 року, відбувся IV фестиваль "Монмартр в Європі", який пройшов під гаслом: "Європа: культурне єднання від Атлантики до Уралу".

У рамках його програми в приміщенні Мерії 18-го району Парижу відбулася виставка образотворчого мистецтва за участю художників і скульпторів з України – Лариси Перекрестової, Оксани Миронович, Світлани Ярич, Володимира Одригівського і Василя Ярича..

19 травня у Культурному центрі св. Петра організовано круглий стіл "Слов'янські країни в Європі вчора та сьогодні". В ньому взяв участь Володимир Посельський.

28 травня в приміщенні Мерії 18-го району відбувся спільний українсько-фінський концерт класичної музики за участю Христі Гудзій (фортепіано) з України та фінського "Тріо Амфітріо".

Концерт хору "Орея" у Франції

Про цей хор я читала в одній з газет України. Журналістка описувала з ентузіазмом його технічний і мистецький рівень. Також згадувала про нього із захопленням наша відома співачка Ніна Матвієнко.

І я почала мріяти почути його.

Невдовзі одержала радісне повідомлення про те, що хор "Орея" виступатиме на фестивалі, який відбувається кожного року біля міста Сансу. Зібравши охочих, ми гуртом поїхали слухати мій вимріяний хор.

Я сподівалась на щось надзвичайне, і мрія не завела. Вперше у моїм житті я відчула повну насолоду.

Виконувались різноманітні твори : українська і європейська класика, обробки народних пісень. Хор добре володіє поліфонічним співом, а крім того спеціалізується у виконанні сучасної музики, що йому дуже вдається. Парох церкви, де відбувався концерт, дивлячись на теплу реакцію

своїх парафіян на виконання тих модерних номерів, здивовано заявив : " Це вперше бачу, як може подобатися сучасна музика моїм вірним".

Хор "Орея" не чисельний, бо налічує біля тридцяти голосів мішаного складу. Був створений у 1986 році в Житомирі чеським диригентом Олександром Вацеком (Alexandr Vacek). Голоси молоді, добре зіспівані, здисципліновані, тобто вслуховуються у спів другого. Тони доходять до нас одним руслом з великим багатством гармоній. Співають дуже стримано, навіть у форте, що дозволяє їм на прекрасний показ динамічних нюансів.

Диригент Сергій Адаменко, диригує малими скупими рухами, але здається, ніби між його пальцями і кожним голосом проходить невидима нитка і кожний голос відповідає на його бажання найчутливішими нюансами.

Божественний хор! Він заслуговує мати виступи в Парижі!

Дарія Мельникович

Дев'ятий фестиваль в Егрізелль ле Бокаж (Egriselles le Bocage) був присвячений у 2002 році Україні і відбувся 9 червня 2002 р.

В програмі концерт "На честь України", виконаний французьким вокальним ансамблем, який співає український репертуар; диригент Марія Васів-Іваненко, виставка картин мистця Темістокля Вірсти, виставка народного вбрання, народні танці України і концерт хору "Орея".

6 грудня 2002, за вдяки Любомира Госейка, Французька асоціація українських студій показала фільм Юрія Іллєнка "Молитва за гетьмана Мазепу" в Парижському Польському Інституту

"Розкажу тобі, з чого все те почалося", - промовляє Мазепа до Петра I в останньому кадрі першого епізоду (гетьман і цар в могильному склепінні) нового фільму Юрія Іллєнка "Молитва за гетьмана Мазепу". Далі – 120-ти хвилинне нагадування минулого, насичене запаморочливими флешбеками, викликаюче повторний раз у творчості режисера контроверсію. До неї Іллєнко вже звик. Знята ним у 1968 році "Ніч на Івана Купала" дала

привід найбільшій полеміці в історії української кінематографії з часів довженкової "Звенигори". Від початківця Юрія Іллєнка, який у цій багатьом незрозумілій картині поставив наріжний камінь поетичного фільму, до патріарха Київської поетичної школи тягнеться довга анатема, накинена самому існуванню національного кіномистецтва. Як на диво, у випадку "Молитви за гетьмана Мазепу" повертається вона на автора вже не з

ідеологічних чи з концептуальних причин, але з волі самого автора, який сам її спровокував. Зрештою, чи не роль постановника провокувати і втягувати глядача в інтерактивність? Творячи артистичний факт високого гатунку, що повинен бути поміченим не лишень у межах Кіностудії ім. Довженка, а й поза межами України, Ілленко одночасно розвінчує цю анатему новим, за його власними словами, кіножанром – молитвою, яка є антитезою анатемі. Тільки молитвою не покутною чи благальною, а тією, якою “оглашенні вірували”.

Шоправда, слід розглядати цей жанр посюветського кінематографу, розчиненого в містицизмі і псевдопосмодерністському розгардіяші, не як себеклонування чи окреме нововідкриття, а як архитвір, що замикає чарівне коло Київської поетично-піктуральної школи, яку сам Ілленко започаткував з Параджановим у “*Тнях забутих предків*”. А замикання це ніби закодоване в заключному кадрі, де Мазепа у мольєрівській позі пригадує мовчки, що все зігране на полотні – це лицедійство і тільки лицедійство, без крапельки висміяння, образи чи підступу на будь-яку особу, на будь-яку адресу.

Втілений Богданом Ступкою, Мазепа показаний як естет, меценат культури і мистецтва, теж як характерник, який всіх і вся маніпулює: поданих у гротескному вирішенні Карла XII і Петра I, вступаючи в дію маски і макети, самих акторів, що перетікають у дійство із мальованих персонажів і, навпаки, мальовані персонажі, на яких перетворюються актори. Це ж він маєстатично відкриває бароковий театр, пригадуючи, що його держава уже в самій Європі, в той час коли Росія щойно влізає в неї через “пробите вікно”. Але ж й у цьому фантазмагоричному дійстві питання “бути чи не бути Україні” перекочується у надзвичайний сюрреалістичний епізод кривавого пиру на фоні битви під Полтавою. Користаючи з творчої свободи, режисер порушує стереотипи батальних сцен мінімалістським, але й сміливим мазком. “Кошмарне” кіномислення Ілленка безперечно відважне, відчайдушне, немов простелене на шахівниці. Подвійна гра Мазепи в протиставленні національних інтересів загарбницькій політиці – неутралітет/незалежність, – це й подвійний

Ілленко, у якого обов’язки перед історією насамперед естетичні – варіації/стилістика, це й подвійна кінооператорська праця – камера активно-суб’єктивна/пасивно-статична; це й ландшафт – природа/пластика, експеримент/бажаний ефект барокко. Нїде правди діти, це був співтворчий експеримент з художником картини Сергієм Якутовичем, без якого Ілленко не обійшовся би.

Не обійшовся би також без акторського темпераменту молодого Вячеслава Довженка, який виконує роль Петра I: невитриманої, імпульсивної людини, істерика і розпусника, як у Олексія Толстого – шаленого, руйнівного, агресивного. Роль, без сумніву, перевищує усі інші, як у задумі, так і у виконанні, лише постать Мазепи може дорівнятись їй у сподіваннях аудиторії.

А хто ж вона ця аудиторія? На підставі досліджень і опитувань, глядацький ресурс в столиці України не перевищує 500 осіб. До того ж, фільм має чимало сцен, заборонених для показу для загальної аудиторії (обіцяно зробити два варіанти, в тому числі й для дітей). В основному існує оригінальна версія у семи годинах, та, яку глядач зможе подивитись на якомусь з державних телеканалів.

Титанічний фільм Юрія Ілленка викликав гостру полеміку в Україні та за її межами. Вона триватиме ще довго, і про фільм ще довгий час говоритимуть. І це здорово. Нарешті, після Вольтера, Байрона, Гюго, Делякруа, Жеріко, Пушкіна, й Україна має Ілленка у цьому синтетичному мистецтві, якого в ній досі ніхто не торкнувся. Це зробив вихований в негожі колись часи зрусифікований українець, який завдяки своєму талантові полюбив Україну, і назавав свій витвір молитвою. Цей гімн українському барокко поставив він вже немолодим (мав він знімати його 30 років тому), але вірним своїм мистецьким ідеалам, в душі українського кіномистецтва 60-их років, до якого мабуть вже і не повернеться. Знявши чи не найтрудніший фільм в українському кінематографі, зняв і анатему з українського кіномистецтва.

Любомир Г’осейко

"Молитва за Гетьмана Мазепу" (ще раз)

Попередня стаття про фільм Ілленка написана фахівцем – Любомиром Г’осейком, автором монументальної і вичерпної історії українського кіно. Я хочу з точки погляду звичайного глядача-аматора поділитися з читачами моїми суб’єктивними враженнями.

Д. М.

Білий кінць біжить полями. На ньому прив’язаний голий вершник.

Ця картина не появляється першою на екрані, але показується кілька разів у фільмі у

нормальному темпі, тому записується чітко і тривко у пам'яті. У загальновідомій інтерпретації символів коня і вершника все залежить від їх зображення. Вершник прив'язаний до коня, або не тримаючи в руках вуздечки, означає своє підкорення долі, буття невільником своїх пристрастей. Цей анекдотичний епізод (історичний?) Мазепино молодечого життя кинув його в пам'ять історії у такому негідному йому зображенні. У цьому були винні європейські романтики (Байрон, Гюго, Лішт...). Бідний Мазепа! В тій добі він же був нашим єдиним державним мужем високого рівня. Історія показує його як визначного дипломата, що вмів "майстерно пристосовуватись до обставин, але одночасно не випускати з очей своєї лінії" (Б. Крупницький, Енциклопедія Українознавства I). Вже від самого початку, коли Мазепа повернувся в Україну, він став на державницькій лінії, у безустанному пошуку влади. А втриматись у козацькому анархістичному ладі, між повстаннями і зрадою, не було легко. Але ці історичні факти нам Ілленко показує.

Ілленко творить свій фільм у стилі барокко, але не у реалістичній формі, а театральній, а то й театально-вертепній (прошу вибачити за варваризм). Тому ми готові на всі історичні інтепретації, на неправдоподібні сцени, можемо спокійно сприймати криваві картини жаху, не дуже хвилюючись, бо це ж театр. Це не треба нам пригадувати. Виконання ролей також нереалістичне, перебільшене, доходячи до карикатурної межі. Крім Мазепи. Мазепу інтерпретує наш знаменитий актор Богдан Ступка. Нарешті, маємо нагоду побачити його у повній своїй майстерності. Дуже люблю його гру: цікаве творче втілення персонажу, природні і вільні рухи, правильний, точний тон. Він нам здається самотнім живим персонажем на тлі маріонеток історичного вертепу. В паризькій газеті "Українське Слово", Кирило Митрович назвав дуже влучно фільм: *кошмарний сон гетьмана Мазепи*, а ще в іншому місці: *кошмар-калейдоскоп*.

Калейдоскопом можна його назвати, бо барокко Ілленка, хоч накопичене декораціями, персонажами, представляє цікаву кольорову композицію у гарних сполученнях кольорів, то яскравих, то ніжних, а сцени жажіття прикриваються серпанком туману і темряви. Але так, як у калейдоскопі, кольорові образи швидко міняються і їх постійний рух утруднює слідкувати за дією, необхідно мати в пам'яті схему історичних подій. Вболіваємо, що чужинець, не слов'янин, не зможе належно оцінити перебіг історичних подій. Бо коли у такому швидкому темпі картини рухаються, міняються, діалогі і музика не входять у свідомість глядача. Я не пригадую діалогів і не

чула музики. Аж коли сцени сповільнюються, тоді тільки помічасмо, що музика Вірка Балея прекрасно зливається з твором.

Фільм починається дуже вдалою картиною, про яку згадує напочатку Любомир Госейко (цар розбиває надгробок і домовину Мазепи). Також цікавим кадром є представлення Мазепою народного театру-вертепу. Театр в театрі, історія в історії, іронічний погляд Гетьмана на своє оточення. А вже просто геніальним задумом сценариста (Сергія Якутовича) та режисера, є пир Мазепи з царем Петром, за великим столом, на тлі шаліючого Полтавського бою, де Мазепа докоряє Петрові недодержані умови переяславського договору і вичисляє зраду всіх козацьких полків.

Я не знаю всіх творів Ілленка, але між тими, що бачила, "Молитва" здається мені одним із краших, може найкращим, просто шедевром.

Твір поетично-естетичний у дуже цікавій постановці, дозволяє передати те, що в реалістичній формі не вдалось би. Як правило, кожний історичний фільм (навіть реалістичний) завжди зраджує історичні події та історичні постаті. А ще до того, Росія намагалась всіма способами знищити пам'ять про Мазепу, що документів про нього небагато. У фільмі ми бачимо Мазепу, так як хотів нам його показати Ілленко, і на це він має право.

Але чому цей фільм так подобається, а чому викликає незадоволення і критику у наших земляків? Деякі еротично-порнографічні сцени, які у постфрейдівській добі стали модними у сценічній мистецтві? Можливо, що сцена онанізму, яку показано в момент бою, була зайва, хіба що у ній ховається якийсь незбагнаний символ, якого ми не можемо відкрити.

Фільм ще має іншу грань, яка вдирається силою у нашу підсвідомість. Запитуємо себе де лежить сила цього твору? А силу ми відчуваємо. Твір далекосяжний аж до жорстокості. Він змушує нас глянути у минуле, мов у дзеркало. І ми жахаємось, бо там побачили нашу сучасність. І нам соромно.

През незгоду всі пропали
Самі себе звоювали

I. Mазeнa

Виходячи з кінозали, я створила у своїй уяві інше закінчення: у зловіщій тиші пролунав свист і знову прибіг білий кінь. Гетьман, закутаний у багрянцю володаря, вискочив на нього, але вхопивши його міцно за вуздечку. І помчав на віки у пам'ять історичного минулого і майбутнього

Дарія Мельникович

Дні Тезе у Парижі.

Тезе (Taizé) - це екуменічна монаша спільнота, де моляться братчики всіх християнських віросповідань. Від довгих літ вони організують зустрічі молодих християн цілого світу, щоб закріпити у них толерантне відношення до інших, пізнати їх, і відповісти на заклик Христа любити ближнього.

Зустріч 2002 року - це вже 25-та зустріч цього типу і відбувалась вона впродовж п'ятих днів, від **28 грудня 2002 р.** до **1-го січня 2003 р.**, цього разу в **Парижі**, під гаслом "Нехай народиться довір'я на цій землі". В ній взяло участь 80.000 молодих з цілого світу, більшість з Європи. Найбільше учасників було з Польщі

(28 000), а наших молодих з України і Польщі приїхало понад тисячу, між ними багато отців. Організацією цього з'їзду зайнялась спільнота Тезе, а співпрацювали з нею всі парафії Парижа, які мали зайнятись прийжджними, подбати про їх житло, організувати спільні молитви у церквах, а опісля дискусії з малими групами після свідчень з їхнього життя різних активних членів християнської спільноти Франції. Спільні зустрічі відбувались у павільйонах призначених для різних виставок, розташовані на краю Парижа біля Версайських воріт (Porte de Versailles).

Спільні молитви відмовлялись різними мовами, і було нам дуже радісно почути також і українську мову. Часто на вулицях Парижа можна було зустрінути молодих українців, які розмовляли своєю рідною мовою.

Деякі з молодих, яких французи прийняли на квартири, замість молитися, воліли поїхати до Disneyland і стали предметом згіршення і розчарування, але можна збагнути, що не всі приїхали з тими самими цілями. Спокуса мати можливість тільки приїхати на Захід є велика і вони користають з нагоди.

Знаючи, що приїдуть українці, парафія Сен-Жермен-де-Пре (Saint-Germain-des-Prés), що знаходиться недалеко нашого українського греко-католицького храму св Володимира, звернулась до українців з проханням допомогти їй у перекладах на українську мову для молодих, що не знають жодної чужої мови крім... російської (примітка моя). Припадок хотів, що я мусила перекладати на українську мову не тільки українцям, але також полякам, які не знали ніякої європейської мови крім... української, бо вивчали її у Варшаві.

Мушу сказати, що спілкуватися з нашими молодими було дуже цікаво. Це нова генерація, віруюча, активна в громаді, грає велику роль у катехизації дітей і молодих. Вони зі зацікавленням слухали всіх розповідей і могли збагнути різні потреби суспільства і що робити, щоб йому допомогти. Відкриті на європейську культуру, вони прагнуть побувати на Заході і такі зустрічі дуже потрібні для формування їх світогляду. Побувавши з нашими молодими земляками, можемо надіятися на світлу будучину України.

Дарія Мельникович

НОВІ ВИДАННЯ

Лювен 1930 - 1985 рр.

Таким є заголовок 547-ми сторінкової Пам'ятної книги, виданої колишніми українськими студентами Лювенського Католицького Університету (ЛКУ) у 2001 році в Торонто за редакцією Зенона Татарського. Її присвячено сотій річниці вступу на митрополічій престол у Львові митрополита Андрея Шептицького, "якого престиж мав вплив у далекому Лювені".

Видання гарно прибране, неначе молода княгиня у весільні шати, якій виспівують чарівних українських пісень його 28 авторів. Обкладинка книги оздоблена мистецькою роботою мисткині Роми Гайди. У тексті неодноразово відтворено емблему українських студентів - Лілею з візнакою ЛКУ "Sedes Sapientiae" (Осідок Мудрости), є численні

світлинні, біографічні дані та таблиці. В "Галерії слави" вміщено знімки митр. Андрея Шептицького, кир Івана Бучка, інж. Андрія Кішки, кардиналів Тіссерана і Ван Руя, ректора ЛКУ Ван Ваєнберга та інших особистостей. У заснованому 1426 році Лювенському університеті (від 1835 року - Католицький університет) навчалися свого часу такі видатні особистості як проф. Грегуар, славетний цитолог; Ван Зеланд, професор економічних наук та прем'єр-міністр Бельгії; Отто фон Габсбург, економіст та наслідник австрійського престолу; Анрі Орлеанський, претендент на французький престол. Серед українців, дипломованих в ЛКУ, знаними стали імена митр. Максима Германюка, інж. Андрія Кішки. Серед 300 записаних в різні роки в університеті

українців, диплом здобули 136 осіб, 30 з них стали професорами.

У процесі роботи над книгою редактори мали чимало труднощів, які вони врешті-решт гідно подолали. Від 1930 до 1944 р. практично відсутня документація про українських студентів в Колегії св. Беярмена, яка спочатку була призначена для росіян, згодом – для українців, умови життя яких були тут дуже скромними. Практично усі вони належали до НаСУС-у, носили мазепинки та гідно репрезентували Україну. Їхні пізніші побратими мали кращі матеріальні умови, жили в студентському домі Апостольської візитатури й мали повні стипендії, належали до різних організацій, були більш активними (розділ “Спогади і Муза”).

Розділ “Патрони, меценати, будівничі, адміністратори” написаний теж сумлінно. Зенон Татарський і Микола Когут постарали знімки та життєписи митр. Шептицького, ректора університету, бельгійських кардиналів.

На особливу увагу заслуговує розділ “Біографічні дані та статистика”, в якому подані короткі життєписи наших студентів, а в “Статистиці” накреслені таблиці, в яких цифро-аналітичним методом занотовано дані про кожного студента, пов’язані з його студіями, професійними заняттями та особистим життям, родинним станом. “Лювен 1930 – 1985 рр.” закінчується “Підсумком” англійською, французькою, голландською мовами.

Заслуговують увагу кілька найважливіших заміток з деяких розділів. Так, наприклад, у розділі “Між двома війнами” згадано про Михайла, графа Тишкевича, амбасадора у Ватикані, який був членом Комітету для відбудови знищеної після Першої світової війни університетської бібліотеки. Від

нього пішла ініціатива заснувати при Лювенському університеті катедру українознавства (с. 44). За підрахунком автора цього розділу, українські студенти Лювену походили з 69-ти місцевостей України (с. 69).

У розділі “Андрій Кішка: людина і чин”, написаному французькою мовою, Олександр Сацюк пише, базуючись на “Rapport moral sur l'œuvre pour les universitaires ukrainiens à Louvains 1951”, що ідеалом А. Кішки (круглий сирота) в 1931-1936 рр. було “створення інтелектуальної та християнської еліти для України”, бо “це була глибоковіруюча людина”. З його листа автор цитує: “Я віддавсь під Його (Бога. – І. В.) опіку для праці задля моєї дорогої батьківщини”. А. Кішка був чулий на біду-скорботу інших. Як приклад автор нагадує його прохання до о. Журдена у справі признання стипендії І. Вергунові, який приїхав до Лювену з Праги. А. Кішка також неодноразово виступав у справі стипендій для українців перед кардиналами, а навіть – Папою Пієм XII, створивши таким чином довголітню матеріальну базу в Лювені під назвою “Бельгійський Комітет помочи для східнослов’янських студентів”, ставши його генеральним секретарем.

Головне є те, що історично-енциклопедична пам’ятна книга наших студентів у славному Лювенському Католицькому Університеті, з лав якого вийшло чимало визначних осіб, розкиданих по цілому світі, засвідчила, що його випускники-українці не забули хто вони, і поза фаховою працею, навіть часто іншого роду, ніж був профіль їх студій, поширюють у світі знання про Україну.

Іван Верзун

Історія Франції

У серії “Історія країн світу” у видавництві Українського Католицького Університету у Львові з’явилася друком книга Вадима Ададурава “Історія Франції”, як перша частина дослідження, яке автор має намір згодом продовжити аж до сучасних часів.

Вже давно відчувалася потреба такої праці, бо дотепер, крім книги К. Джеджулі “Історія Франції” (Київ, 1954), написаної за радянськими критеріями, не було в українській мові праці на цю тему.

Посібник В. Ададурава розрахований на ознайомлення українців з історією та культурою Франції, і містить дві частини: перша – “Початки Франції” (12 розділів), в якій трактовано протоісторію та середньовічний

період до кінця XV століття; і друга, названа “Давній порядок” (8 розділів), – період ранньомодерний, абсолютної монархії, доби “просвітництва” та формування передумов Великої революції (від кінця XV до кінця XVIII століття).

Дві інші частини: модерний час (кінець XVIII до 70 років століття) та сучасний період передбачені в другому томі.

Праця В. Ададурава, крім самої теми та методологічного способу її трактування, важлива й тим, що в ній читач знайде обширний документальний і картографічний, та чудовий ілюстративний матеріали. Серед довідкового апарату додано термінологічний словник, хронологічну таблицю, іменний та географічний

покажчики, та за розділами подано використані джерела та літературу. Прозоро, різними кольорами представлено 4 таблиці королівських династій: Каролінги і Робертини, Капетинги, Валуа, Бурбони.

У першому томі мало знаходимо даних про французько-українські зв'язки, а Франція весь час вдержувала контакти зі Східною Європою, в тому числі з Україною. Серед цих контактів згадано Анну Київську, доньку Ярослава Мудрого, королеву Франції, дружину Генріха I. Автор придержується погляду, що "можна вважати позбавленою ґрунту гіпотезу про те, що Анна Київська виконувала функцію регентки при своєму неповнолітньому синові

Філіппові" (стор. 145), коли після смерти Генріха I вийшла вдруге заміж. Вдруге згадано Україну аж через шість половиною століть, коли Людовік XIV підтримував "антиросійське повстання під проводом гетьмана Івана Мазепи

в Україні (1709)". У другому томі автор намітив окремих підрозділ про французько-українські зв'язки.

Оригінальною концепцією представлення історії Франції та художнім оформленням книжка В. Ададурова заслуговує на нагороду серед українських видань 2002/2003 років.

Аркадій Жуковський

IN MEMORIAM

В пам'ять Ліонеля Пуаяна та його дружини українки

Славний пекар Ліонель Пуаян, відомий у Франції та в багатьох частинах світу надзвичайним умінням пекти хліб традиційним методом. Хліб, який мусів бути у добрих ресторанах і на елегантних прийняттях, приніс славу і багатство своєму творцю.

31 жовтня 2002 року французька преса сповістила про смерть Ліонеля Пуаяна. Він загинув разом зі своєю дружиною Іреною. Це сталося, коли вони повертались на острів Рімен, де подружжя мало свою віллу. Вертоліт, яким вони летіли, впав у море. Залишилися дві доньки: Аполонія і Атена.

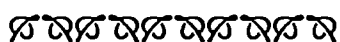
Про дружину-українку Пуаяна я довідалась випадково, тоді, коли пішла купити хліб у його Паризької пекарні. Довелось довго чекати в черзі, і я, запасшись терпеливістю, дивилася на вітрини. Мою увагу привернули два хліби у формі паски, покриті зеленим листям і прикрашені пташками з тіста. Барвінок і пташки? Приблизившись до вітрин, я прочитала: "українське весільне печиво". Тоді ще про Україну не часто згадувалося, і тому я здивовано запитала, звідки ці короваї взялися? Будучи присутній Ліонель Пуаян розповів, що одружився з україною з Америки і на весілля молодим спекли таке традиційне печиво. І він схотів мати такі українські короваї для свого музею хліба. Пізніше пекарня сама почала їх виробляти, і декотрі французи замовляли їх собі на весілля.

А тепер про дружину Пуаяна. Ірена Божена Устіяновська (IBU у французьким мистецьким світі), народилася у Польщі в українській сім'ї. Тринадцятилітньою дівчиною виїхала з батьками до США, де згодом студювала архітектуру інтер'єру у Pratt Institut з відомими майстрами, як Wanef Benett і Joe d'Urso. Вона любила все, що має чисту лінію і форму. Вона казала: "Мені хочеться мати гумку і стирати все зайве". Не диво, що вона любила китайське і японське мистецтво. В Нью Йорку вона спроектувала кілька магазинів на 57-й Вулиці. У Франції збудувала біля Парижа велику естетичну і разом функціональну пекарню для свого чоловіка, Відкрила галерію, де виставляла прикраси для жінок, створені у модерному стилі, а згодом почала створювати такі прикраси сама. Перстні, ланцюжки-нашийники увійшли у колекції таких творців моди, як Шанель і Карл Лягерфельд. У 1986 році почали виходити з її майстерні вази і підсвічники, а пізніше вона створює монументальні меблі з дерева і литої бронзи з чорною патиною, також меблі менших розмірів, зроблені з бронзи та вулканічного каменю-лави. Цікавий ансамбль "Небо і земля", бронза з чорною патиною, круглий стіл і квадратні табуретки – китайський символ неба і землі (1994 р.) та ще прямокутні свічники, бронза і патина (2001 р.) Ці всі речі знаходяться в IBU Gallery, Jardin du Palais Royal, 162, galerie de Valois, 75001 Paris.

Нехай ці кілька рядків будуть у пам'ять нашої талановитої землячки.

Дарія Мельникович

Симон Петлюра

В очах журба про долю України,
В очах завзяття воїна-борця,
Що силою своєї волі
Відкрив нову сторінку нашого буття.
Петлюра був із тих, що їм ціни немає,
Що в протиборстві ідей і стремлінь,
У завірюсі воєнних подій
Збудив зі сну приспаний нарід свій
І збудував з граніту шлях до волі.
А на шляху тім із рабів зросли герої,
Що полюбили волю більше над життя.
Петлюру вбили на паризькім бруку
В центрі Європи наші вороги,
Бо він на весь світ крикнув, що ми є,

Що Україна ще не вмерла, а живе,
І завжди буде битись за свою свободу.
А світ дививсь байдуже на ганебний злочин
І він простив убивцю його чорну гру,
Та тільки ми не зможемо забути
Й простити ту жорстоку злобу.
Коли сповнилась мрія вікова
І Україна стала знову вільна,
Будуймо її бережим від зла,
Святиню духа нашого життя.
Безсмертне ім'я отамана
Вовіки буде жити серед нас,
Як символ волі у народі,
Як символ вічного вогню в негоді.

Миросялава Мирошиниченко

Видання, подаровані бібліотеці у 2002 році

АДАДУРОВ Вадим (Франція), *Історія Франції. Королівська держава та створення нації (від початків до кінця вісімнадцятого століття)*, Львів, "Український католицький Університет", 2002 р., 412 ст. + ілюстрації.

АНГЕЛУЦА Павло (Австралія)

АНГЕЛУЦА Павло, *Австралія надзвичайна. Extraordinary Australia*. Брізбен, 2001 р., 336 ст.

АНГЕЛУЦА Павло, *Австралія надзвичайна. Extraordinary Australia, CD-Rom*. Брізбен, 2002 р.

АЛЕКСАШЕНКО Надія (Франція)

СКРИПНИК Іван, *Легенда про гетьмана. Іван Виговський: від Конотопу до скиту Манявського*. Івано-Франківськ, 1997 р., 176 ст.

Музыкальная энциклопедия, Москва, "Советская энциклопедия", 1982 р., Том I, 1070 ст.; Т. II, 958 ст.; Т. III, 1102 ст.; Т. VI, 1000 ст.

о. БАБ'ЯК Августин (Франція)

Quatrième Centenaire du Synode de l'Union de Brest-Litovsk (1596-1996), Actes du Colloque du 17 *Україна вітає Папу Римського*, фотоальбом на честь приїзду Папи Римського Івана Павла II в Україну, Київ, 2000 р., 130 ст.

Світло-The Light, Український католицький місячник, ч.7-8, 2001 р., Канада.

Visite de Jean-Paul II en Ukraine. Entre espoirs et incertitudes, Actes du colloque du 27 mars 2001 à l'Université Catholique de Lyon, 2001, 112 pages

Janvier 1996 à l'Université Catholique de Lyon, 1996, 156 pages.

André СЕРПЕТСЬКИЙ (1865-1944), Métropolitain ukrainien novateur en oecuménisme, Actes du Colloque du 19 Janvier 1995 à l'Université Catholique de Lyon, 1995, 159 p

БАВІАК Augustyn, *Les nouveaux martyrs ukrainiens du XXe siècle*, Rome, 2001, 636 p.

БАНЦЕКОВА Анна (Україна)

Art déco у Львові, Каталог виставки, червень-жовтень, 2001 р., Львів.

БІЛОУС Оксана (Україна)

Абетка української політики, довідник, 2000-2001 рр. Київ, "Смолоскип", 2001 р., 326 ст.

Політико-адміністративна карта України. Київ, 2000 р.

Народне мистецтво, кварталник, числа 1-14, 1997-2001 рр., Київ.

Пише тисанки бабуня, тише мама, тишу я. Київ, 1993 р., 49 ст.

КАРА-ВАСИЛЬЄВА Тетяна, *Українська сорочка. Тасмичія чарівної нитки*, альбом, Київ, "Томіріс", 1994 р., 32 ст.

МАНЬКО Віра, *Українська народна тисанка*. Львів, 2001 р., 47 ст.

Міжнародний туризм, ч.1, 1996 р., Київ.

Христос Воскрес! З Святом Великодня! - Писанки на Україні, альбом, Київ, "Муза", 1991 р.

БІЛОУС Оксана, СТАШУК Зоя, *Школа писанкарства*, Навчально-методичний посібник, Київ, 2001 р., 28 ст.

Буклети Спілки майстрів народного мистецтва України про українські тисанки.

БОЙЧУК Микола (США)

БОЙЧУК Микола, *За свій рідний край*, Івано-Франківськ, "Нова Зоря", 2002 р., 152 ст.

БОТУШАНСЬКА Ольга (Україна)

Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького, Київ, "Мистецтво", 1999 р., 32 ст.

БУБНЯК Алла (Україна)

Москофільство: Документи і матеріали, Львів, "Університет ім. Івана Франка", 2001 р., 236 ст.

КАЧМАР Людмила, *Галичина в політичному житті наддніпрянських емігрантів на початку ХХ століття*, Львів, "Астролябія", 2002 р., 155 ст.

брати БУЗОВСЬКІ Антон і Ян (Україна)

СИЛЕЦЬКИЙ Арсеній, *Колдовство в Юго-Западної Русі в ХVІІІ ст.*, Київ, "Кієвская Старина", 1886 р., 46 ст. (факсиміле).

ВАКУЛЕНКО Сергій (Україна)

Збірник Харківського історико-філологічного товариства. Том 9. Харків, 2002 р., 415 ст.

СУМЦОВ Микола, *Слобожане, Історико-етнографічна розвідка*. Харків, «Акта», 2002 р., 278 ст.

ВАСИЛЬКО Святослав (Велика Британія)

ПАНЧЕНКО Олександр, *Українська Головна Визвольна Рада, ЗП УГВР-ГС ЗС УГВР-Середовище УГВР*. Документи, інформації, словник імен. Гадяч, "Гадяч", 2001 р., 416 ст.

До повітряного українського світогляду і стратегії. З нагоди роковин А.Камінського - політика і вченого (нарис). Київ, "Економіка і право", 2002 р., 148 ст.

ПАНЧЕНКО Олександр, *Держава, право і революція у визвольній концепції Анатолія Камінського*. Гадяч, "Гадяч", 2001 р., 252 ст.

ВИННИЧУК Роман (Україна)

ЛИТВИН Сергій, *Суд історії: Симон Петлюра і Петлюріяна*. Київ, В-во ім. Олени Теліги, 2001 р., 640 ст.

ВИСОЦЬКА Ніла (Україна)

Жінка, ч. 1, 4, 5, 6, 9, 11, 12 2001 і 8 2002 рр., Київ.

ВОВК Віра (Бразилія)

БЕКЕР Марта Еллен, *Хрестоносний похід*. Київ, "Родовід", 2001 р., 48 ст.

ВОВК Віра, *Проза*, Київ, "Родовід", 2001 р., 448 ст.

ГРЕГОРОВИЧ Андрій (Канада)

GREGOROVICH Andrew, *Anna Yaroslavna bibliography*, Toronto-Scranton, "Forum", 2002, 21 pages.

ГРОМ'ЯК Роман і його колеги з Тернопільського державного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка (Україна)

ГРОМ'ЯК Роман, *Давнє і сучасне*. Тернопіль, "Лілея", 1997 р., 272 ст.

ГРОМ'ЯК Роман, *Естетика Шевченка*. Тернопіль, "Просвіта", 2002 р., 52 ст.

ГРОМ'ЯК Роман, *Вертеп, або як я став народним депутатом СРСП і що з того вийшло...* Тернопіль, 1992 р., 336 ст.

ГРОМ'ЯК Роман, *Історія української літературної критики (від початків до кінця ХІХ століття)*, підручник & посібник, Тернопіль, 1999 р., 224 ст.

ЛІМНИЧЕНКО Василь, *Релігія і життя*, Тернопіль, 1999 р., 830 ст.

БУБНЯК Роман, *Роман Емілія Золя "Жерміналь" в українсько-французьких літературних взаєминах (із спостережень над становленням літературно-критичного дискурсу)*, Тернопіль, 2001 р., 76 ст.

СОРОКА Петро, *Григорій Вишневий. Літературний портрет*, Тернопіль, Тернопільський державний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка, 2002 р., 100 ст.

ЧЕРІНЬ Ганна, *Батько нашого народу*, Тернопіль, Тернопільський державний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка, 1999 р., 74 ст.

СОРОКА Петро, *Леся Бризгун-Шанта або в пошуках золотого горішка. Нарис життя і творчості: монографія*, Тернопіль, "Стар. Софт". 1999 р., 124 ст.

СОРОКА Петро, *Вивчення творчості Лесі Бризгун-Шанти в школі*, Тернопіль, Тернопільський державний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка, 2001 р. 100 ст.

ПАПУША Ігор, *Modus orientalis. Індійська література в рецепції Івана Франка: Монографія*, Тернопіль, "Збруч", 2000 р., 204 ст.

Літературознавча компаративістика, Навчальний посібник, Тернопіль, ТДПУ, 2002 р., 334 ст.

ДРАТВІНСЬКА Віра (Франція)

ПАЇК Володимир, *Корінь безсмертної України*. Львів, "Червона калина", 1995 р., 237 ст.

ПАЇК Володимир, *Україна в минулому й сьогодні (історичні й географічні карти)*, Едмонтон-Львів, "Наукове товариство ім. Шевченка", 1999 р., 38 ст.

ДУБІНЯК Роман (Англія)

ДУБІНЯК Роман, ЦИБАЇЯК Петро, *The postal History of Ukraine:*

Змагання України за державність. History of Ukraine 800-1987, December 1987, 52 pages.

Грошова система в Україні за княжих часів. December 1987, *Coins of Ukraine 988-1054*, 88 pages.
Княжий Львів - столиця Західної України, Lviv-Catalogue A-P, April 2001, 72 pages.
Княжий Львів - столиця Західної України, Lviv-Catalogue P-Z, April 2002, 72 pages.
Одеса - морська пристань України, Odessa-Catalogue A-F, April 2002, 86 pages.
Одеса - морська пристань України, Odessa-Catalogue G-Z, April 2002, 96 pages.
Золотоверхий Київ - столиця України, Kyiv-Catalogue A-L, April 2002, 108 pages.
Золотоверхий Київ - столиця України, Kyiv-Catalogue M-Z, April 2002, 96 pages.

ДЮПОН-МЕЛЬНИЧЕНКО Жан-Бернар (Франція)

ЛОСЬ Йосип, ПРОКОПЕЦЬ Марія, ЛАПИЧАК Дмитро, *Саліна*. Львів, "Літературний Львів", 1995 р., 244 ст.

ГРИНІВ Олег, *Україна і Росія: партнерство чи протистояння?* Львів, Інститут народознавства НАН України, 1997 р., 384 ст.

ЛАВРІНЕНКО Юрій, *Розстріляне відродження*, антологія 1917 – 1933 рр.. Париж, "Kultura", 1959 р., 980 ст.

БОЙЦОВ Дмитро, ЦМАГАЛО Ростислав, *Іван Мозалевський*; КОДЛУБАЙ Ірина, НОГА Олександр, *Соня Делоне повертається в Україну через Львів*. Львів. 1996 р., 306 ст.

Пам'ять століть, № 1(1), 1998, Київ.

Видавництво журналу "Готуйсь" (Канада)

Пісні для новачтва, Канада, "Пластове Видавництво ЗСА-Канада", 2002 р., 164 ст.

ЗАРЕМБА Володимир (Україна)

ЗАРЕМБА Володимир, *Фатальний вибір*. Київ, "Просвіта", 2001 р., 272 ст.

ЗОЛОЗОВА Тетяна (Франція)

АРХІМОВИЧ Лідія, ГОРДІЙЧУК Микола, *М. Лисенко, Життя і творчість*, Київ, "Музична Україна", 1992 р., 256 ст.

ЗУБКО Людмила (Україна)

Улюблені вірші, Популярні дитячі вірші українських поетів. Київ, "А-Ба-Ба-Га-Ла-Ма-Га", "Міні-Диво", 2002 р., 16 ст.

Буян-Острів, Літопис нашої біди. Кривий Ріг, 1995 р., 32 ст.

Погляд. Підлітки про підлітків для підлітків, № 5(57), 1996 р., Кривий Ріг.

Портрет, ч. 1, 2001 р., Кривий Ріг.

ІВАНИЦЬКА Наталія (Україна)

ДОБРЖАНСЬКИЙ Олександр, МАКАР Юрій, МАСАН Олександр, *Хотинщина, Історичний парис*, Чернівці, "Молодий буковинець", 2002 р.; 464 ст.

ІСАЄВИЧ Ярослав (Україна)

Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність, Випуск 6: Західно-Українська Народна Республіка : історія і традиції, Львів, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича, 2000 р., 374 ст.

Галицька брама, № 9-10 (81-82), 2001 р., Львів.

Інститут українознавства імені Івана Крип'якевича національної академії наук України, Наукова діяльність, структура, працівники, Львів, 2001 р., 336 ст.

Інститут українознавства імені Івана Крип'якевича Національної академії наук України, Бібліографія праць наукових співробітників, 1990-2001 рр., Львів, 2001 р., 444 ст.

Галичина та Волинь у добу середньовіччя, До 800-річчя з дня народження Данила Галицького, Львів, 2001 р., 252 ст.

АЛЕКСАНДРОВИЧ Володимир, *Холмська ікона Богородиці*, Львів, 2001р., 40 ст.

Видавництво журналу "І" (Україна)

ГАДАМЕР Георг Ганс., *Вірш і розмова*, есе. Переклад з нім. Львів, "І", 2002 р., 188 ст.

Колекція журналів "І"

КАНАДСЬКИЙ ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ (Канада)

KIUS-CIUS, Canadian Institute of Ukrainian Studies, 25 years, 1976-2001, "Річний огляд" : Ювілейний випуск, 2001 р., 96 ст. /укр. та англ. мовами/

Encyclopedia of Ukraine. Index and Errata, Canadian institute of Ukrainian Studies Press, Edmonton – Toronto, 2001, 513 pages.

КАПЛІНСЬКИЙ Антон (Україна)

Українсько-англійські містериї. Документально-детективні мемуари, комп'ютерна версія, Київ, 2001р., 69 ст.

КАРАБИЦЬ Кирило (Україна)

Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського, Вип. 17: Українська тема у світовій культурі, Київ, 2001 р., 356 ст.

КАРАБОВИЧ Тадей (Польща)

- КАРАБОВИЧ Тадей, *Вибрані поезії*, Білосток, "Ргумат", 2001 р. 322 ст.
КАРАБОВИЧ Тадей, *Два листи до ночі*, Білосток, "Ргумат", 1999 р., 42 ст.
КАРАБОВИЧ Тадей, *Що стою за стіною споминів*, Варшава, "Тирса", 1997 р., 140 ст.
КАРАБОВИЧ Тадей, *Кличу тебе як ластівку*, Варшава, В-во Об'єднання українців у Польщі, 1991 р., 64 ст.
КАРАБОВИЧ Тадей, *Атлантида*, Варшава, "Тирса", 1993 р., 38 ст.
КАРАБОВИЧ Тадей, *Біля вогню*, поезія, Варшава, В-во Об'єднання українців у Польщі, 1990 р. 48 ст.
Український літературний провулок, Т. 1. Білосток, "Ргумат", 2001 р., 128 ст.

КАРПЕНКО Віталій (Україна)

- КАРПЕНКО Віталій, *Антиукраїнські тенденції в Українській Державі*, Київ, 2001 р. 108 ст. (2 пр.)

КИПРІЯН Мирон (Україна)

- Вісник Львівського університету*, серія мистецтвознавство. Вип. 2. Львів, 2002 р., 350 ст.
ЖАРОВСЬКИЙ Олег, *Отець Іван Кипріян (життя та діяльність)*, Львів, 2001 р, 63 ст. (2 пр.)
КИПРІЯНЪ Іван, *Учебникъ початковыхъ ведомостейъ музыки и спеву*, Перемышль, 1885р., 88ст. (копія)
КИПРІЯНЪ Іван, *Основы музыки*, 1880 р., 232 ст. (копія).
КИПРІЯН Мирон, *Монографія*, Львів, "Компанія Гердан", 1994 р..

КОВАЛЬ Роман (Україна)

- КОВАЛЬ Роман, *Отаман святих і страшних*, Київ, "Просвіта", 2002 р., 288 ст.

КОЛІСНИК Прокіп (Словаччина)

- КОЛІСНИК Прокіп, ... *від першої особи самоти*. Пряшів, 2002, 296 ст.
КОЛІСНИК Прокіп, *Чисниця*, Пряшів, 2001, 170 ст.

КОЛЯНЧУК Олександр (Польща)

- SZAGAŁA Roman, KOLANCZUK Aleksander, *Cmentarz prawosławny na Woli w Warszawie. Groby ukraińskie*, Przewodnik. Warszawa, „Wektor”, 2002 р., 133 ст.
Український календар, 1976, Варшава, "Українське суспільно-культурне товариство", 240 ст.
Український календар, 1984, Варшава, "Українське суспільно-культурне товариство", 344 ст.

КОНОНЕНКО Євгенія (Україна)

- КОНОНЕНКО Євгенія, *Зрада*, Львів, "Кальварія", 2002 р., 160 ст.
КОНОНЕНКО Євгенія, *Імітація*, Львів, "Кальварія", 2001 р., 188 ст.

КОРИТКО Олександр (Україна)

- КОРИТКО Олександр, *Швидкоминаюча молодість*, Київ, В-во ім. Олени Теліги, 1996 р., 120 ст.
КОРИТКО Олександр, *Людина державного мислення*, Львів, 2001 р., 56 ст.
КОРИТКО Олександр, *Життя минає, спомин залишається*, Львів, 1956 р., 12 ст.
КОРИТКО Олександр, *Життя минає, спомини залишаються*, Львів, 2002 р., 55 ст.
КОРИТКО Олександр, *Життя минає, а спомини залишаються*, Львів, 2002 р., 100 ст.
Гуморески, зібрав і оформив Олександр Коритко, Львів, 2002 р., 22 ст.

КОРЧИНСЬКИЙ Орест (Україна)

- Миколаївщина*, Збірник наукових статей, Том 2. Львів, "Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича", 2002 р., 319 ст.
Слово Святійшого Отця Івана Павла II до України, Львів, "Свічадо", 2001 р., 204 ст.
ЛЮБОВИЧ Уляна, *Розкажу Вам про Казахстан*, Львів, "Каменяр", 2001 р., 152 ст.
МИЦЬКО Ігор, *Святоуспенська Лавра в Уневі (кінець XIII ст. – кінець XX ст.)*, Львів, "Свічадо", 1998 р, 320 ст.

КОСИК Володимир (Франція)

- подарував частину своєї приватної бібліотеки

КОСТЮЧЕНКО Віктор (Україна)

- КОСТЮЧЕНКО Віктор, *Біль аж до краю дороги...* Есе. Київ, 2001 р., 228 ст.

КОЧЕРГА Микола (США)

- DESROCHES Alain, *The ukrainian problem and Symon Petlur*, Chicago, "Ukrainian research and information institute", 1970 р, 110 pages.

КРАВЕЦЬ Ярема (Україна)

- КОВАЛЬ Федір, *Кооператизм - суспільний лад України*. Львів, Видавництво "Кобзар", 2002, 31 ст.

КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ ТИСЯЧОЛІТТЯ (Велика Британія)

- Пам'ятна книга відзначення тисячоліття хрещення України*, Лондон, "Крайовий комітет тисячоліття у Великій Британії", 2001 р., 176 ст.

КРУШЕЛЬНИЦЬКА Лариса (Україна)

- Постаті української археології*, Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині, Вип. 7. Львів, 1998 р., 120 ст.

- КРУШЕЛЬНИЦЬКА Лариса, *Рубали ліс (спогади галичанки)*, Львів - Нью-Йорк, "М.П. Коць", 2001р., 262 ст.
- КРУШЕЛЬНИЦЬКА Лариса, *Чорноліська культура середнього придністров'я*, Львів, 1998 р., 224 ст.
- Пам'ятки галицатського періоду в межиріччі Вісли, Дністра і Прип'яті*, Київ, "Наукова думка", 1993 р., 324 ст.
- Каталог видань львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України 2002 р.* Львів, 2002 р., 16 ст.
- КУКЛОВСЬКА Олександра (Франція)**
Історія Української РСР, Київ, Видавництво Академії наук Української РСР, 1958 р., 780 ст.
 WALTER Gérard, *La révolution Russe*, Paris, Editions Albin Michel, 1972, 622 pages.
- КУЛАКОВСЬКА Лариса (Україна)**
АНТ, № 7-9. Київ, 2002 р.
Археологія, № 1. Київ, 2002 р.
- КУШНІР Борис (Україна)**
 КУШНІР Борис, *Світлюся в хатинці віконце. Новели, нариси*, Кам'янець-Подільський, 2001р., 110ст.
- ЛАЗАРЕВА Алла (Франція)**
Press and Authorities: History of Confrontation 2001. Kyiv, "Institute of Mass Information", 2002, 126 p.
- ЛИСЕНКО Сергій (Україна)**
Правобережний щорічник. Вип. 1. Біла Церква, "ГОСК", 2002 р., 71 ст.
 ЛИСЕНКО Сергій, ЧЕРНЕЦЬКИЙ Євген, *Правобережна шляхта (кінець XVIII перша половина XIX ст.)*, Біла Церква, "ГОСК", 2002 р., 394 ст.
Генеалогічні записки Українського геральдичного товариства, Біла Церква, 2001 р., 312 ст.
- Видавництво "ЛІТОПИС УПА" (Канада)**
Тактичний відтінок УПА 26-ий "Лемко": Лемківщина і Перемишчина, Документи і матеріали, Том 33: Торонто-Львів, "Літопис УПА", 2001 р., 900 ст.
Лемківщина і Перемишчина. (Документи). Том 34, Торонто-Львів, "Літопис УПА", 2002 р., 972 ст.
Показчик до "Літопису УПА", Том 35, кн. 2 : 21-34 томи. Торонто - Львів, "Літопис УПА", 2002 р., 874 ст.
Книга полеглих членів ОУН і вояків УПА Львівщини, Матеріали до біографії (з архівних документів), Том 36, Торонто-Львів: "Літопис УПА", 2002 р., 1054 ст.
 ЛИКО Іван, *На грані мрії і дійсності (Спогади підпільника)*. ТЕРЕФЕНКО Микола. *На грані двох світів (Спогади), 1945 - 1955*. Том 37, Торонто-Львів, "Літопис УПА", 2002 р., 644 ст.
 ПОТІЧНИЙ Петро, *Архітектура резистансу: кривки і бункри УПА в радянських документах*, Том 38, Торонто-Львів, "Літопис УПА", 2002 р., 428 ст.
Літопис УПА, Том 3, Київ-Торонто, "Літопис УПА", 2001 р., 652 ст.
Літопис УПА, Том 4, книга 1. Київ-Торонто, "Літопис УПА", 2002 р., 596 ст.
- МАЛАКОВ Дмитро (Україна)**
 МАЛАКОВ Дмитро, *Оті два роки у Києві при німцях*, Київ, "Амадей", 2002 р., 318 ст.
- МАЛЕЦЬ Ганна (Україна)**
 САРРОТ Наталі, *Дитинство. Золоті плоди, (Романи)*. Київ "Пульсар", 2001 р., 272 ст.
- МАЛАНЧУК Марія (Франція)**
Historia alternatywna, Spotkanie litewsko-polskie. Warszawa, 2001, 114 pages. (на польській і литовській мовах).
Historycy polscy i ukraińscy wobec problemów XX wieku, Kraków, „Universitas”, 2000, 308 pages.
- МАЛИНОВИЧ Володимир (Франція)**
Благовісник праці, Науковий збірник на пошану академіка Миколи Мушинки, Ужгород – Пряшів, 1998 р., 442 ст.
Історія української культури, Том 1. Вінніпег, Вид.І.Тиктора, 1964 р., 480 ст.
Україна в другій світовій війні у документах, Збірник німецьких архівних матеріалів. Том 1, Львів, 1997 р., 384 ст.
 РЯБЧУК Микола, *Дилеми українського Фауста - громадянське суспільство і "розбудова держави"*. Київ, "Критика", 2000 р., 272 ст.
 БОРОВСЬКИЙ Ярослав, *Походження Києва*. Історіографічний нарис, Київ, "Наукова думка", 1981 р., 152 ст.
Історія філософії України, Хрестоматія, Київ, "Либідь", 1993 р., 560ст.
Портрет темряви. Свідчення, документи і матеріали у двох книгах, Київ-Нью-Йорк, "Асоціація дослідників голодоморів в Україні", "М. П. Коць", 1999 р., 708 ст. і 612 ст.
Монологи в Універсумі, Актуальні проблеми сучасної України, Львів, "Універсум", 2000 р., 200 ст.
 РЯБЧУК Микола, *Від Малоросії до України: парадокси запізнілого націєтворення*, Київ, "Критика", 2000 р., 304 ст.

- БЛОКІНЬ Сергій, *Масовий терор як засіб державного управління в СРСР (1917-1941 рр.)*, Джерелознавче дослідження, Київ, 1999 р., 448 ст.
- Ї, незалежний культурологічний часопис, № 13, 1998, № 16, 18, 2000, Львів.
- БЕЛЕБЕХА Іван, *Поразки та надії України*, Харків, "Прапор", 1996, 368 ст.
- Хроніка землі руської (української)*, Переклав з польської мови О. Мазурок, Едмонтон, Альберта, 1969 р., 47 ст.
- Historia*, № 489, septembre 1987.
- LE TALLEC Cyril, *L'Émigration ukrainienne en France (1900-1950)*, 100 pages. (dactylographié).
- PELISSIER Jean, *La Tragédie ukrainienne*, Paris, 1988, 157 pages.
- FEDORONCZUK Wasyl, *Realtà Storica del problema Ucraino*, Roma, 1952, 62 p.
- BENOIST-MECHIN, *L'Ukraine des origines à Staline*, Paris, « Albin Michel », 125 pages.
- Descripton d'Ukraine*, Rouen, "L'Instant perpétuel" 112 pages.
- Documents sur les pogromes en Ukraine et l'assassinat de Simon Petlura à Paris (1917-1921-1926)*, Paris, 1927, 291 pages.
- KALUZNY Antoine Eugène, *La philosophie du cœur de Grégoire Skovoroda*, Montréal, 1983, 128 pages.
- Skovoroda - philosophe ukrainien*, Paris, Institut d'Etudes Slaves, 1976, 121 pages.
- KOZŁOWSKI Maciej, *Miedzi Sanem a Zbruczem. Walki o Lwów i Galicję Wschodnią 1918-1919*, Krakow, „W-wo ZNAK”, 1990, 311 st.
- SIERCZIK Władysław A. *Na dalekiej Ukrainie. Dzieje Kozaczczyny do 1648 roku*, Kraków, 1984, 374 st.
- ZIEMNY Aleksander, *Rzeczy Ukrainskie*, Chotomów, "Verba", 151st.
- МАРЧЕНКО Тетяна** (Україна)
МАРЧЕНКО Тетяна, *Козаки-мамаї*, Київ-Опішне, 1991 р., 80 ст.
- МАРУСИК Микола** (Україна)
Соняшник, журнал для дітей, ч. 10, 2002 р., Київ.
- МЕЛЬНИКОВИЧ Дарія** (Франція)
ШЕВЧУК Валерій, *Козацька держава. Етюди до історії українського державотворення*, Київ, "Абрис", 1995, 392 ст.
- GANDOUIN Jacques, *Guide du protocole et des usages*, Préface du Duc de Brissac, Paris, "Stock", 1998, 604 pages.
- RANCE Didier, *Un siècle de témoins, Les martyrs du XXe siècle*, Paris, "Le Serment", 2000, 438 pages.
- МИШАНИЧ Олекса** (Україна)
МИШАНИЧ Олекса, "Енциклопедія Подкарпатської Русі" і що за нею? Київ, "Стилос", 2002 р., 36 ст. (3 прим.)
- МИШАНИЧ Олекса, *Політичне русинство: історія і сучасність*, Київ, "Обереги", 1999 р., 48 ст. (2 прим.)
- Медієвістика*. Збірник наукових статей, Випуск 3, Одеса, "Астропринт", 2002 р., 252 ст.
- МІЗЕРАК Оксана** (Франція)
Поезія: Ліна Костенко, Олександр Олесь, Василь Симоненко, Василь Стус, Київ, "Наукова думка", 2001 р., 272 ст.
- КУЛІШ Микола, *П'єси*, Київ, "Наукова думка", 2001 р., 368 ст.
- УКРАЇНКА Леся, *Драматичні твори*, Київ, "Наукова думка", 2001 р., 384 ст.
- СИМОНЕНКО Василь, *Ти знаси, що ти людина: Вірші, сонети, поеми, казки, байки*, Київ, "Наукова думка", 2001 р., 296 ст.
- МИШАНИЧ Віктор** (Україна)
МИШАНИЧ Віктор, *Хутори ви мої, хутори...*, Полтава, "Верстка", 2002 р., 400 ст.
- Музей ІВАНА ГОНЧАРА** (Україна)
Карпати в творах Галини Зубченко / Упорядкування Т. Пошивайло, Київ, "Музей Івана Гончара", 1999 р., 24 ст.
- Ретрес і ретенерація в народному мистецтві*, Колективне дослідження за матеріалами Третіх Гончарівських читань, Київ, "Музей Івана Гончара", "Родовід", 1998 р., 328 ст.
- Українська народна творчість у поняттях міжнародної термінології. Примітив, фольклор, аматорство, наїв, кітч*, Колективне дослідження за матеріалами Других Гончарівських читань, Київ, Музей Івана Гончара, "Родовід", 1996 р., 326 ст.
- Традиційне і особисте у мистецтві*, Колективне дослідження за матеріалами Четвертих Гончарівських читань, Київ, УЦНК "Музей Івана Гончара", 2002 р., 424 ст.
- Подаруй ми тисаночку*, Львів, "Каменярь-Гердан Графіка", 2001 р., 96 ст.
- Пам'ятки України*, № 1-2, 1990 р., Київ.
- Артанія*, № 5, 1999 р., Київ.

МУШИНКА Микола (Словаччина)

МУШИНКА Микола, *Колеса крутяться... Книга перша: Спогади*, Пряшів, Фундація "Карпати", 1998 р., 200 ст.

Іван Панькевич та питання літературної мови, Статті та матеріали, Пряшів, 2002 р., 208 ст.

Н. П. (Франція)

Індо-Європа. Етносфера. Історіософія. Культура, №1, 1991 р., Київ.

ІГНАТОВИЧ Едуард, *Україна – terra incognita. Новий погляд на невідомі факти II V століть нашої ери*, Київ, 1992 р., 48 ст.

НІМЕНКО Андрій, *Лісові фантазії*, Київ, "Веселка", 1991 р., 48 ст.

Обереги полтавського краю. Полтава, 2001, 17 ст.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ" (Україна)

Книжковий знак Наукової бібліотеки. Київ, Видавничий дім "Академія", 2002 р., 84 ст.

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМ. ВЕРНАДСЬКОГО (Україна)

Матеріали міжнародного конгресу політичних в'язнів комуністичних режимів, Київ, 7-8. 11. 1995 року, Київ, "Вид. НБУ ім. Вернадського, 2001 р., 300 ст.

Тарас Шевченко. Альбом 1845 року, Київ, "Наукова думка", 2000 р., 40 ст. і альбом світлин.

Шевченківські лауреати, Енциклопедичний довідник, Київ, В-во "Криниця", 696 ст.

ДЮБОСТ Мішель, *Пастир миру*, Пер. з фр. Львів, В-во "Місіщнер", 2000 р..

НТШ (Україна)

Вісник НТШ, № 16-17, за 1997р., № 21, 1999 р., № 23, 24, 2000 р., № 25, 26, 2001 р., № 27, Львів 2002р.

ОДАРЧЕНКО Петро (США)

ОДАРЧЕНКО Петро, *Українознавчі спостереження й фрагменти*. Статті, рецензії, спогади, Київ, "Смолюк", 2002 р., 196 ст.

ОСНОВИЧ-МЕЛЬНИК Володимир (Україна)

ОСНОВИЧ-МЕЛЬНИК Володимир, *Мій шлях до світла й волі*. Рівне, "Ліста-М", 2001, 124 ст. (10 пр)

ИЛИПЧУК Іван-Павло (Франція)

Изотони. Москва, "Союзхимэкспорт", (б. р.), 160 ст.

VILLEMONTAIS Jacques, *L'Eglise gréco-catholique d'Ukraine*, in «Lecture et tradition» Bulletin littéraire, 2002, 24 pages

ПОЗНЯКОВА Едіта (Росія)

БАЛАНЧУК Ніна, *Історія України в історії однієї сім'ї*, Петропавловськ-Камчатський, 2002р., 86 ст. *Батьківщина*, № 1(13), 2(14), 3(15), 4(16) за 2002 р., Петропавловськ-Камчатський.

ПОКАЛЬЧУК Юрій (Франція)

ГЕРАСИМ'ЮК Василь, *Серпень за старим стилем*, Поезії, Львів, "Кальварія", 2000 р., 32 ст.

ГІРНИК Павло, *Брате мій, вовче*, поезії, Львів, "Кальварія", 2000 р., 32 ст.

ЩАВУРСЬКИЙ Борис, *Мідяки*, поезії, Львів, "Кальварія", 2000 р., 32 ст.

ВОРОБІЙОВ Микола, *Срібна рука*, поезії, Львів, "Кальварія", 2000 р., 32 ст.

Український best, Книжка року 2001. Київ, "Абрис", "Книжник-ревію", 2002 р., 192 ст.

Книжковий огляд, журнал, ч.5, 2001 р., Київ.

ТАНЮК Лесь, *Парастас*, Київ, "Сфера", 1998 р., 146 ст.

СТОЛЯР Марія, ... *А вдома так додому хочеться*, поезії, Київ, "Рада", 1999 р., 64 ст.

СТОЛЯР Марія, *Молитва села... могого...*, вірші, Київ, "Рада", 1999 р., 43 ст.

КОРОЛІВ-СТАРИЙ Василь, *Нечиста сила*, казки, Київ, "Довіра", 1992 р., 157 ст.

НЕЧЕРДА Борис, *Остання книга*, поезії, Одеса, "Астро-Принт", 1998 р., 148 ст.

СЕНИК Любомир, *Ізйди, Сатано!* Роман, Париж-Львів-Цвікау, "Зерна", 2000 р., 244 ст.

НЕБОРАК Віктор, *Епос про тридцять п'яту хату*, книга віршів, Львів, "Аз-Арт", 1999 р., 100 ст.

ЯНОВСЬКИЙ Юрій, *Драматичні твори*, Київ-Харків, Українське державне в-во, 1946 р., 230 ст.

ГУСЛИСТИЙ К. *Турбайвське повстання*, Київ, 1947 р., 42 ст.

ПУШКІН О. С. *Полтава*, Київ, 1946 р., 58 ст.

Антологія альтернативної української поезії зміни епох, Харків, Бібліотечка "Останньої Барикади", 2001 р., 188 ст.

Лексикони Є. Славинецького та А. Корецького-Сатановського. Київ, "Наукова думка", 1973р., 543ст.

ПОПОВИЧ Євген і СЕНЮК Ольга (Україна)

Альманах перекладацької майстерні. Том 1: Художні переклади. Львів-Дрогобич, "Коло", 2002 р., 276 ст.

Записки перекладацької майстерні, Том 2: Історія й сьогодення українського поетичного перекладу (XII – XX ст.), Львів, "Простір-М", 2002 р., 208 ст.

ПОЧИНОК Катерина (Англія)

11 журналів, туристична мапа України, програма святочної академії (1980 р.), 5 листівок, 3 фотографії.

РАДИШ Оксана, УВАН (США)

Вісті УВАН / Ред. О. Домбровський, ч. 2. Нью-Йорк, 2000 р., 360 ст.

Джерела до новітньої історії України, які видає УВАН, Том 1: *МІЯКОВСЬКИЙ Володимир, Недруковане й забуте. Громадські рухи дев'ятнадцятого сторіччя, Новітня українська література* / Ред. М. Антонович. Нью-Йорк, 1984 р., 509 ст.; Том 3: *Матеріали до історії літератури і громадської думки. Листування з американських архівів 1857-1933* / Ред. Б. Струмінський, М. Скорупська. Нью-Йорк, 1992 р., 813 ст.; Том 4: *Федір Кіндратович Вовк (1847-1918)* / Ред. М. Антонович. Нью-Йорк, 1997 р., 381 ст.

Михайло Черешньовський. Статті. Спогади. Матеріали. Нью-Йорк, УВАН, 2000 р., 191 ст. (2 пр.)

Науковий збірник УВАН / Ред. М. Антонович, ч. 4. Нью-Йорк, 1999 р., 428 ст.

Юрій Володимирович Шевельов (Юрій Шерех), Матеріали до бібліографії / Упор. А. Даниленко, Л. Чабан, Нью-Йорк, УВАН, 1998 р.

The ANNALS of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the USA. Vol. 5, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16. New York, 1956-1985.

САВ'ЮК Федір (Франція)

ГРИЦАЙ Ярослав-"Чорнота", ГРИЦАЙ Параскевія, *А рати не гоїлися. Спомини "Чорноти"*. Торонто-Львів, Видавництво "Літопис УПА", 330 ст.

Волинь і Полісся: УПА і Запілля 1943-1944 рр., Том 2, *Боротьба проти УПА і Націоналістичного підпілля: директивні документи ЦК Компартії України 1943-1959* Том 3. Київ-Торонто, В-во "Літопис УПА", 1999 р.; 723 ст., і 2001 р., 647 ст.

Літопис УПА. Т. 26, 29-36. Торонто-Львів, В-во "Літопис УПА", 2001-2002 рр., 656 ст., 331 ст., 550 ст., 322 ст., 582 ст., 900 ст., 972 ст., 875 ст., 1054 ст.

СЕМЕНКО Юрій (Німеччина)

СЕМЕНКО Юрій, *Наталя Павлушкова*, Мюнхен-Львів, "Червона Калина", 1999 р., 256 ст.

СЕМЕНКО Юрій, *Юрко Семенко 80*, Мюнхен-Львів, "Червона Калина", 2000 р., 173 ст.

СЕРБИН Роман (Канада)

ПІГІДО-ПРАВОБЕРЕЖНИЙ Федір, *Велика Вітчизняна війна*, Київ, "Смолоскип", 2002 р., 288 ст. 2 пр.

ПОДОЛИНСЬКИЙ Сергій, *Листи та документи*, Київ, Центральний державний архів України, 2002 р., 422 стр.

СЕРБИН Роман, *За яку спадщину?* Київ, 2002 р., 144 ст. (2 примірники).

СЕРЕДНИЦЬКИЙ Антін (Польща)

Український календар, за 1963, 1964, 1973, 1980, 1981, 1982, 1984, 1986, 1988 рр., Варшава.

Церковний календар, 2002 рік, Православна єпархія Перемисько-Новосанцівська. Sanok.

SEREDNICKI Antoni, *Z pogranicza polsko-ukraińskiego*, Warszawa, „Stowarzyszenie Warszawa-Kijów”, 2002 р., 66 st.

Вити - młodych duchem, № 4 listopad-grudzień 2001, № 1(5), № 2(6), № 3(7), № 5-6 (9-10) 2002, Warszawa.

SZEWCZENKO Taras, *Bliźniaki*, Tłumaczył Antoni SEREDNICKI, Lublin, „Wydawnictwo Lubelskie”, 1986, 180 st.

SEREDNICKI Antoni, *Z tematyki polsko-ukraińskiej*, Warszawa, „Stowarzyszenie Warszawa-Kijów”, 2002, 68 st.

Українське товариство społeczno-kulturalne, Statut, Warszawa, 1960, 64 st.

Гомін. Літературна антологія / Редактор Кость Кузик. Варшава, Українське суспільно-культурне товариство, 1964, 304 ст.

СЕРПІ Роберт (Україна)

СЕРПІ Роберт, *Яка ти, незалежна Україно?* (переклад з нідерландської), Київ, "Задруга", 1998 р., 180 ст.

СІКАЧА Віталій (Франція)

МИЦІК Вадим, *Міста Сонця*, Тальне, 1993 р., 37 ст.

СКІПАКЕВИЧ Ольга (Україна)

Мандрівець, № 1, січень, лютий, 2002 р., Тернопіль.

СНІГУР Іван (Україна)

СНІГУР Іван, *Легенди Буковини*, Чернівці, 1998 р., 90 ст.

СТЕПОВИК Дмитро (Україна)

СТЕПОВИК Дмитро, *Візантологія*, Програма курсу лекцій для вищих учбових закладів України, Івано-Франківськ, "Теологічно-катехетичний духовний інститут", 1998 р., 23 ст.

- СТЕПОВИК Дмитро, *Історія християнського мистецтва*, Програма курсу лекцій для вищих учбових закладів України. Івано-Франківськ, Теологічно-катехетичний духовний інститут, 1998 р., 19 ст.
- СТЕПОВИК Дмитро, *Історія Кисво-Печерської Лаври*, Київ, Вид. відділ УПЦКП, 2001 р., 557 ст.
- СТЕПОВИК Дмитро, *Київська біблія сімнадцятого століття. Дослідження нездійсненого біблійного проєкту митрополита Петра Могилы*, Київ, Українське біблійне товариство, 2001 р., 240 ст.
- СТЕПОВИК Дмитро, *Релігії, культури і секти світу. Посібник з релігієзнавства і сектознавства*, Івано-Франківськ, "Івано-Франківська теологічна академія", 2002 р., 235 ст.
- СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ ФІЛАТЕЛІСТІВ ТА НУМІЗМАТІВ (США)**
Український Філателіст - Ukrainian Philatelist, Journal of the Ukrainian Philatelic and Numismatic Society in USA, Vol.49, №3 (86), 2001, 77 pages.
Trident Visnyk, Newsletter of the UPNS, November-December 2001, USA, 134-158 pages.
- СРІБНЯК Ігор (Польща)**
 СРІБНЯК Іван, *Обеззброєна, але нескорена*, Київ-Філадельфія, В-во ім. О. Теліги, 1997 р., 187 ст.
- СУРУДЖІЙ Наталія (Україна)**
Загублена арфа. Антологія німецькомовної поезії України / Пер. П. Рихла. Чернівці, "Золоті литаври", 2002 р., 543 ст.
 ОСТРОГОРСЬКИЙ Георг, *Історія Візантії*. Пер. з нім. Львів, "Літопис", 2002 р., 588 ст.
Українське козацтво, Мала енциклопедія, Київ-Запоріжжя, "Генеза"- "Прем'єр", 2002 р., 568 ст.
- ТАРНАВСЬКИЙ Юрій (США)**
 ТАРНАВСЬКИЙ Юрій, *бхд*, драматичні твори, Київ, "Родовід", 1998 р., 360 ст.
 ТАРНАВСЬКИЙ Юрій, *Їх немає*, поезії 1970-1999, Київ, "Родовід", 1999 р., 428 ст.
 ТАРНАВСЬКИЙ Юрій, *Не знаю*, вибрана проза, Київ, "Родовід", 2000 р., 432 ст.
 ТАРНАВСЬКИЙ Юрій, *Поезії про ніщо і інші поезії на цю саму тему*, поезії 1955-1970. Нью Йорк, В-во Нью-Йоркської Групи, 1970 р., 384 ст.
 TARNAWSKYJ Jurij, *Oto jak zdrowieje*, Lublin-Hola-Białystok, 2002, 52 st.
 TARNAWSKY Yurij, *Meningitis*, A work of Fiction. New York, "Fiction Collective", 1978, 158 pages.
 TARNAWSKY Yurij, *Three blondes and death*, Boulder, "Fiction Collective Two", 1993, 451 pages.
- ТЕРОН Людмила (Україна)**
Буковинський журнал, ч. 3-4, 1999 р., ч. 1-2, 2000 р., ч. 3-4, 2002 р., Чернівці.
Чернівці. Що? Де? Як?, Фотопутівник, Київ, "Мистецтво", 1991 р., 264 ст.
Українська ластівка, № 1-4 (18-21), 1999 р., № 1-4 (22-25), 2000 р..
- ТИМОШИК Микола (Україна)**
Друкарство, № 1(42), січень-лютий 2002 р., Київ.
- ТКАЧУК Іван (Канада)**
 ТКАЧУК Іван, *Всесвітня історія християнства*, Вінніпег-Луцьк, "Українська євангельсько-баптистська конференція Канади", 1999 р., 495 ст.
- ТРУШ Надія (Україна)**
Театральна бесіда, №2 (8), 2000 р., №2 (10), 2001 р., Львів.
Україна вітає Папу Римського, Київ, 2001 р., 128 ст.
- ТУРКЕВИЧ Василь (Україна)**
Військово-історичний календар-2002 / Упорядники А. Губар, В. Корнелюк, А. Ткачук та ін. Київ, 2002 р. 240 ст.
 ТКАЧУК Андрій, *У боротьбі за права української мови (1900-1907 рр.)*, Київ, 2001 р., 32 ст. (2 пр.)
Український церковно-історичний журнал, № 1 (2), 2002 р., Київ.
- УКРАЇНСЬКА ІНФОРМАЦІЙНА СЛУЖБА (Велика Британія)**
 ШАГАЙ Іван, *Село Бишки. Історія і боротьба за волю*, Видавничий комітет Лондон-Бишки-Чікаго, 2000 р., 392 ст.
- УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНЕ ТОВАРИСТВО (США)**
Український історик. Журнал українського історичного товариства. Том 38:
У п'ятдесятиліття смерті Дмитра Дорошенка (1882-1951 рр.), Нью Йорк-Київ-Львів-Торонто-Париж, 2001 р..
- ФЕРЕНЧУК Юрій (Україна)**
 ФЕРЕНЧУК Юрій, *Буковинські Карпати у вогні повстання*, Чернівці, "Прут", 2001 р., 124 ст.
- ФОСТУН Святомир (Велика Британія)**
 СОРОКА Петро, *Святомир Фостун, Літературний портрет*, Тернопіль, "Джура", 2002 р., 195 ст.
- ФРАНКО Оксана (Україна)**
 ФРАНКО Оксана, *Федір Вовк - вчений і громадський діяч*, Київ, В-во "Європейського університету", 2001 р., 379 ст.

ФРАНЧУК Віра (Україна)

Наукова спадщина О.О.Потебні в контексті сучасності, Четвертий міжнародний конгрес українців 26-29 серпня 1999 р. Київ, 2002 р., 86 ст.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИЧНИЙ АРХІВ УКРАЇНИ У ЛЬВОВІ (Україна)

Центральний державний історичний архів України, м. Львів. Путівник. Львів-Київ, "Центральний державний історичний архів України", 2001 р., 412 ст.

ДАШКЕВИЧ Ярослав, *Вірменія і Україна*, Львів-Нью Йорк, "М.П. Коць", 2001 р., 762 ст.

Українське державотворення. Акт 30 червня 1941, Збірник документів і матеріалів. Львів-Київ, "Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського", "Піраміда", 2001 р., 600 ст.

ЧОРНОПИСКИЙ Михайло (Україна)

ЧОРНОПИСКИЙ Михайло, *Фольклорна політична сатира 20-х років двадцятого століття*, Львів, ЛДУ ім. Івана Франка, 2001 р., 170 ст.

ШМИГЕЛЬСЬКИЙ Андрій (Польща)

Над Бугом і Нарвою, № 5-6, 2001 р., Bielsk Podlaski.

Вісник Закарзоння, 4/2001, Przemyśl.

ШТУЛЬ Катерина (Франція)

ШТУЛЬ Катерина, *Чарівний світ можливостей*, Париж, В-во "Українського слова", 2002 р., 38 ст.

ЯКІВЧУК Авксентій (Україна)

ЯКІВЧУК Авксентій, *Фольклорними стежками Буковинської Наддністрянщини*, Чернівці, "Зелена Буковина", 2002 р., 64 ст.

ЯКИМОВИЧ Богдан, бібліотека Львівського державного університету імені Івана Франка (Україна)

ШЕВЧЕНКО Ігор, *Україна між сходом і заходом*, Львів, "Львівська Богословська Академія", 2001 р., 250 ст.

Просценіум, Театрознавчий журнал, № 1(2)/2002 р., Львів.

Ізвін, № 1, 4, 5-6, 7, 8, 9, 10, 11-12, 2000 р., № 4, 5-6, 7, 8, 9, 10, 11-12, 2001 р., № 1, 2, 3, 2002 р., Львів.

КОСТЕНКО Ліна, *Гуманітарна аура нації, або дефект головного дзеркала*, Львів, Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2001 р., 50 ст.

ЛУБКІВСЬКИЙ Роман, *Богорівний – бо правдомовний (Гарас Шевченко і сучасність)*, Львів, Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002 р., 20 ст.

ЗОРИВЧАК Роксолана, ДОМБРОВСЬКИЙ Роман, *Штрихи до портрета професора Йосипа Кобіва*, Львів, Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2000 р., 20 ст.

ПАВЛИЧКО Дмитро, *Поетичний вступ до поеми "Мойсей" Івана Франка*, Львів, 2001 р., 32 ст.

Богдан Якимович: *Біобібліографічний покажчик*. Львів, Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002р., 146 ст.

Степан Злупко: *Біобібліографічний покажчик*, Львів, Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2000 р., 298 ст.

Іван Вакарчук: *Біобібліографічний покажчик*, Львів, Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2001 р., 112 ст.

Йоганн Вольфганг фон Гете: *Каталог книжкових видань*. Львів, Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2001 р., 256 ст.

ХУДАШ Михайло, *Українські карпатські і прикарпатські назви населених пунктів*, Київ, "Наукова думка", 1995 р., 364 ст.

ФРАНКО Оксана, *Федір Вовк вчений і громадський діяч*, Київ, Видавництво Європейського університету, 2000 р., 378 ст.

ДРАГОМАНОВ Михайло, *Українська література, проскрибована російським урядом*, (на фр. і укр. мовах, переклад з французької – Густав ЦВЕНПРОШ), Львів, 2001 р., 94 ст.

МАТЕЙКО Катерина, *Український народний одяг*, етнографічний словник, Київ, "Наукова думка", 1996 р., 196 ст.

ШВЕЦЬ Володимир, *Каталог українських грошей від 1917 року*, Львів, "ЗУІВЦНК", 2000 р., 168 ст. (2 примірники)

МОЗДИР Микола, *Українська народна меморіальна скульптура*, Київ, "Наукова думка", 1996, 130ст.

ЯРЕМКО Дмитро (Україна)

ЯРЕМКО Дмитро, *Спогади*, Newcastle-on-Tyne, 1985, 92 pages.

ЯРИМОВИЧ Олександр (Франція)

подарував частину своєї приватної бібліотеки.

ЯШАН Віра (Україна)

ЯШАН Віра, *Бабина призьба*, проза, поезія. Чернівці, "Золоті литаври", 2002 р., 120 ст.

Livres, journaux, périodiques, reçus à la Bibliothèque en 2002

ASSOCIATION GÉNÉRIQUES (France)

Migrance – 19, Rapport pour la création d'un Centre National de l'Histoire et des Cultures de l'Immigration. Paris, Editions Mémoire-Génériques, 2001, 134 pages.

BEAUVOIS Daniel (France)

Бондан і Україна. Збірник наукових праць. Львів, Інститут української історіографії та джерелознавства ім. М. Грушевського, 1998 р., 318 ст.

BECK Erick (Allemagne)

Пам'ятасмо! (Знаменні та пам'ятні дати Буковини в 2002 р.). Бібліографічний покажчик. Чернівці, 2001 р., 76 ст.

de BONNIERES Françoise, INALCO (France)

ВЕРГУН Іван, *Статті: Бюлетні – науково-інформаційні часописи УТГІ*, ч.3-1980 – Ч.2-1986, Дюнкерк, 2000 р., 60 ст.

VERHUN Jean, *Zaporijjia*. Dunkerque, 2001, 13 pages.

VERHUN Jean, *Le général Franchet D'Esperey et L'Ukraine*. Dunkerque, 1999.

Збірник Харківського історико-філологічного товариства, Том 8 (нова серія), Харків, 1999 р., 256 ст.

Горизонт, Літературно-художній і громадсько-політичний ілюстрований збірник Одеської організації Спілки письменників України, Одеса, "Маяк", 1984 р., 134 ст.

Гуцулія, ч. 2, 3, 4, весна-літо-зима 1993/1994 рр., ч. 2, 3, 4, Весна-літо-зима 1994/1995 рр.

Вісник Київського університету, Історичні науки, Випуск 23, Київ, 1981 р.

Україна, № 1, 1992 р., № 3, 4, 5, 6, 7, 8, 1993 р., № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 1994 р., Київ.

Ковчег, № 2, Київ, 1994 р.

Україна: наука і культура. Випуск 26-27. Київ, 1993 р.

Шевченківські лауреати, 1962-2000 рр.: Енцикл. довід. Київ, "Криниця", 2001 р., 696 ст.

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE DE FRANCE

ШЕВЧЕНКО Тарас, *Кобзар*, Київ, "Основи", 2001 р., 862ст.

ОГІСНКО Іван, *Історія українського друкарства*, Київ, "Либідь", 1994 р., 448 ст.

ТРИПАЧУК Валерій, *Четвертий Рим*, Роман-гротеск, Львів, "Палітра друку", 1999 р., 292 ст.

Правова держава, Щорічник наукових праць, випуск дев'ятий, « Інститут держави і права ім. В. М. Корецького, НАН України », Київ, "Ін Юре", 1998 р., 477ст.

МОСКАЛЕНКО Анатолій, ГУБЕРСЬКИЙ Леонід, ІВАНОВ Валерій, *Основи масово-інформаційної діяльності*, підручник, Київ, 1999 р., 634ст.

ЧЕРКАСЬКИЙ Ігор, *Фінансове співробітництво України з Європейським Союзом*, Київ, "Науковий світ", 2001 р., 247 ст.

Архівні установи України, довідник, Архівні зібрання України, спеціальні довідники. Київ, 2000 р. 260 ст.

Україна в перехідному періоді. Досвід і стратегія, Матеріали міжнародного семінару з питань макроекономічної політики, що відбувся 6-13 грудня 1998 р. в м. Пултуську. Гарвардський інститут міжнародного розвитку, м. Київ, Центр економічного розвитку, м. Київ, Вища гуманітарна школа, м. Пултуськ. Київ, "Альтепрес", 2000 р., 214 ст.

ЯСІНСЬКИЙ Богдан, *Літературно-науковий вісник*. Покажчик змісту: томи 1-109 (1898-1932 рр.). Київ, "Смолоскип", 2000 р., 544 ст.

Вибори президента України 1999р.: Інформаційно-аналітичне видання, Київ, Центральна виборча комісія, 2000 р., 400 ст.

СОЛОВЕЙ Елеонора, *Українська філософська лірика*, Київ, "Юніверс", 1999 р., 368 ст.

Михайло Грушевський, Київ, "Київський національний університет імені Тараса Шевченка", 1998 р., 152 ст.

ОВСІЙ Іван, *Зовнішня політика України від давніх часів до 1944 року*, навчальний посібник, Київ, "Либідь", 1999 р., 240 ст.

МАНЖОЛА В., БІЛОУСОВ М., ГАЙДУКОВ Л. та ін., *Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945 - 70-ті роки)*, підручник, Київ, "Либідь", 1999 р., 558 ст.

Хто є хто в українських суспільних науках, Київ, "К.І.С.", 1998 р. 544 ст.

АЛЕКСЄЄВ Юрій, КУЛЬЧИЦЬКИЙ Станіслав, СЛЮСАРЕНКО Анатолій, *Україна на зламі історичних епох (Державно-творчий процес 1985-1999 рр.)*, навчальний посібник. Київ, "ЕксОб", 2000 р., 296 ст.

ОДАРЧЕНКО Петро, *Видатні українські діячі*, статті, нариси. Київ, "Смолоскип", 1999 р., 322 ст.

НАРІЖНИЙ Симон, *Українська еміграція. Культурна праця української еміграції 1919-1939 рр.* Київ, В-во імені Олени Теліги, 1999 р., 272 ст.

ЧИЖ Іван, *Україна в раді Європи*, Київ, "Парламентське видавництво", 2001 р., 384 ст.

- Хто є хто в Україні*. Київське наукове товариство ім. Петра Могили. Київ, "К.І.С.", 2000 р., 576 ст.
- ВЫХОВАНЕЦ И., КАРПИЛОВСКАЯ Е., КЛИМЕНКО Н., *Изучаем украинский язык*, Расширенный курс, самоучитель. Київ, "Либідь", 1996 р., 272 ст.
- Вісник Київського університету. Історія*, Випуск 35. Київ, 1997 р., 132 ст.
- ЖЛУКТЕНКО Ю., КАРПИЛОВСКАЯ Е., ЯРМАК В., *Изучаем украинский язык*. Самоучитель, Київ, "Либідь", 1996 р., 224 ст.
- Соціальні та політичні науки у Співдружності незалежних держав*, Друга робоча зустріч, Київ, 23-24 вересня 1999 р. Доповіді. Фрібург-Київ, "Юніверсіті Прес Фрібург", "Академпрес", 2000 р., 148 ст.
- МАТВІЯС Іван, *Українська мова і її говори*, Київ, "Наукова думка", 1990 р., 168 ст.
- ЗУЩИК Юрій, КРИВОШЕЄНКО Олександр, ЯБЛОНСЬКИЙ Василь, *Фігури. Політичне лідерство в сучасній Україні*, Київ, "Альтепрес", 1999 р., 276 ст.
- Новий англо-український і українсько-англійський словник*, 42000 слів. Київ, "Аконіт", 1999 р., 640 ст.
- Українознавство, Календар-щорічник 2001*, "Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Центр українознавства", Київ, "Українська видавнича спілка", 2000 р., 240 ст.
- Військова символіка України. Нарукавні знаки 1992-1999рр.* Київ, (б. р.), 82 ст.
- Україна в контексті "Порядку денного на XXI століття"*, Київ, "Нора-Прінт", 1998 р., 80 ст.
- 1998. Україна. Людський розвиток*, Звіт. Київ, 1999 р., 94 ст.
- ДЮБОСТ Мішель (єпископ Збройних сил Франції), *Пастир миру. Християнські погляди на війну та армію*. Львів, 2000, 104 ст.
- ГРИНІВ Владимир, *Итоги и уроки десятилетия независимости Украины*. Киев, 2001 р., 36 ст.
- УДОВИК Сергей, *Государственность Украины. Истоки и перспективы*, Киев, "Ваклер", "Альтепрес", 1999 р., 208 ст.
- Правова держава*, Ювілейний щорічник наукових праць. Випуск десятий. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ, "Ін Юре", 1999 р., 436 ст.
- БЕРЕСТ Дан, *Заповіт мовчання*, поеми. Київ, 2000 р., 136 ст.
- JOZWIAK Marek** (France)
Статті про Україну в 2001 з "Tygodnika Powszechnego" (Varsovie, Pologne). (фотокопії)
- KOSZUL Michel** (France)
LENGAS. Revue de Sociolinguistique. Vol. 44, CNRS, Université Paul-Valéry, Montpellier III, 1998, pp.21-40.
- KUPRIANOWICZ Grzegorz** (Pologne)
GIL Andrzej, *Prawosławna eparchia Chełmska do 1596 roku*, Lublin-Chełm. 1999, 260 st.
- MOKLAK Jaroslaw** (Pologne)
The Lemko Region, 1939-1947. War, Occupation and Deportation / Edited by Paul Best, Jaroslaw Moklak. Crakow-New-Haven, Jagellonian University, 2002, 272 pages.
- ROGINE Marie**, la Documentation Française (France)
Статистичний щорічник України за 1998 рік. Київ, "Техніка" 1999 р., 576 ст.
Глобальні трансформації та стратегії розвитку, монографія. Киев, "Оріяне", 2000 р., 424 ст.
Соціальні та політичні науки у Співдружності незалежних держав: Доповіді зустрічі, Київ, 23-25 вересня 1998 р. Фрібург-Київ, "Юніверсіті Прес Фрібург", "Академпрес", 1999 р., 300 ст. (українською та англійською мовами).
- ГЕТЬМАН Вадим, *Як приймалась конституція України*, Київ, 1996 р., 126 ст.
Міграція та урбанізація населення (на матеріалах України та Польщі), Сборник научных трудов, Киев, "Наукова думка", 1992 р., 142 ст.
Демографічні дослідження, Випуск 21. Київ, Інститут економіки НАН України, 1999 р., 240 ст.
- SCHALLER Helmut,W.**, Prof. Dr (Allmagne)
SCHALLER Helmut,W., *Die Ukrainistik in Deutschland. Aspekte der historischen Entwicklung und des heutigen Zustand* // *Pagine di ucrainistica europea*. Alessandria, Orso, 2001, pp.105-134
- VERHUN Jean** (France)
VERHUN Jean, *L'Évangile et la science*. Dunkerque, 2001, 25 pages.
VERHUN Jean, *L'Ukraine, pays de Cosaques*. Recueil d'articles de "L'Est Européen". Dunkerque, 2002.
- WIRSTA Philippe** (France)
Perspectives agricoles, article: "2002: an deux de l'agriculture ukrainienne", № 280, juin 2002, Paris.

Різні матеріали

КАРАШЕВСЬКИЙ Микола (Франція), -Зразки вишивок.

ПОПЕЛЮК Олександра, голова чернівецького відділу Союзу українок (Україна), - Рушник.

ПУСТОВИЙ Ігор, товариство “УКРАЇНА – СВІТ” (Україна)

Компакт-диск ПАСЕНЮКА Василя “Українські народні пісні”.

СУРУДЖІЙ Наталія (Україна)

Різьба по дереву (тарілка і шкатулка).

ЖУРАКІВСЬКА Ольга (Франція)

Колекція поштових марок, українських банк нотів (1918-1920) і листівки

Журнали, газети, бюлетені, які бібліотека отримує даром

En français / французькою мовою

BULLETIN DE L'ASSOCIATION FRANÇAISE DES ÉTUDES UKRAINIENNES (AFEU). Paris.

KATCHKA, le canard ukrainien, mensuel des étudiants ukrainiens de France. Paris.

LETTRE DU CENTRE D'ÉTUDES SLAVES (CES). Paris.

LA PAROLE UKRAINIENNE, Paris.

NOUVELLES PHILATELIQUES UKRAINIENNES, Bulletin de la Société franco-ukrainienne de philatélie. Paris.

UKRAINE, bulletin d'information de l'Ambassade d'Ukraine en France. Paris.

En polonais / польською мовою

ZESZYTY HISTORYCZNE. Nakładem Instytutu literackiego. Paris.

En anglais / англійською мовою

JOURNAL OF UKRAINIAN STUDIES. Published by the Canadian Institute of Ukrainian Studies. Toronto (Canada).

THE UKRAINIAN QUARTLEY, a journal of ukrainian and international affairs published by the Ukrainian Congress-Committee of America, New York (USA).

THE UKRAINIAN WEEKLY, Published by the Ukrainian national association. Parsipanny (USA)

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛАТЕЛІСТ /UKRAINIAN PHILATELIST, Journal of the Ukrainian philatelic and numismatic Society. New York, USA.

Українською і двомовні

AMERICA. Ukrainian catholic Weekly. Philadelphia (USA).

БАТЬКІВЩИНА. Орган національно-культурної автономії українців Камчатки. Петропавловськ-Камчатський. Росія.

БЮЛЕТЕНЬ Фундації імені Івана Багряного. Арлінгтон, США.

ВІДОМОСТІ митрополії УАПЦ у діаспорі й єпархії у Великій Британії, Лондон. Велика Британія.

ВІРА /FAITH. Орган Об'єднання українських православних сестринців, США.

ВІСНИК /THE HERALD. Орган Головної управи ООЧСУ, Нью Йорк, США.

ВІСНИК УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ /THE HERALD OF THE UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH OF Canada, Вінніпег, Канада.

ВІСТІ. Двомісячник Українського допомогового комітету в Бельгії. Брюссель, Бельгія.

ВІСТІ КОМБАТАНТА. Орган Головної управи Об'єднання б. воєнків українців в Америці. Торонто, Канада.

ВИЗВОЛЬНИЙ ШЛЯХ. Суспільно-політичний, науковий та літературний місячник Української інформаційної служби. Київ, Україна – Лондон, Велика Британія.

ГОМІН УКРАЇНИ /UKRAINIAN ECHO. Український тижневик в Канаді. Торонто, Канада.

ГОТУЙСЬ. Журнал пластового новацтва, Торонто, Канада.

ДЖЕРЕЛА відродження духу, джерела України. Орган Просвітницького фонду “Джерела”. Луцьк, Україна.

ЖІНОЧИЙ СВІТ /WOMAN'S WORLD, Орган Організації українок Канади. Торонто, Канада.

ЗОРЯ, Орган громади ім. Лесі Українки Української національної віри. Етобікоок, Канада.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТОК. Періодичне видання Комісії зв'язку й інформації українців Закарпаття в діаспорі. Чикаго, США.

І. Незалежний культурологічний часопис, Львів, Україна.

КРИЛАТІ. Журнал української молоді. Київ, Україна – Торонто, Канада.

ЛЕМКІВЩИНА. Орган Організації оборони Лемківщини в Америці, Нью Йорк, США.

ЛІТОПИС БОЙКІВЩИНИ, Орган Головної управи товариства “Бойківщина”, Філадельфія, США – Самбір, Україна.

МЕТА /THE GOAL, Орган української національно-державницької думки. Філадельфія, США.

МОЛОДА УКРАЇНА, Журнал української демократичної молоді, Орган Світової управи Спільки української молоді. Торонто, Канада.

НАРОДНА ВОЛЯ. Орган Української братерської асоціації, Скрантон, США.

НАЦІОНАЛЬНА ТРИБУНА /NATIONAL TRIBUNE, Український тижневик. Нью Йорк, США.

НАШ ГОЛОС /UKRAINIAN MONTHLY, Орган Асоціації українців Америки. Нью Йорк, США.

НАША ВІРА. Всукраїнська православна газета. Київ, Україна.

НАШЕ ЖИТТЯ /OUR LIFE, Орган Союзу українок Америки, Нью Йорк, США.

НОВИЙ ШЛЯХ /THE NEW PATHWEY, Український тижневик у Канаді. Торонто, Канада.

ОБІЖНИК СВІТОВОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ /NEWSLETTER UKRAINIAN WORLD CONGRESS, Торонто, Канада.

ПАТРІАРХАТ, Орган Управи Українського патріархального об'єднання. Нью Йорк, США.

ПІСЛАНЕЦЬ ПРАВДИ. Орган всеукраїнського євангельсько-баптистського братства. Чикаго. США.
 ПРАЦЯ. Український католицький двотижневик в Бразилії. Прудентополіс. Бразилія.
 ПРОМІНЬ. Орган Союзу українок Канади. Вінніпег. Канада.
 РІДНА ШКОЛА. Орган Шкільної ради при УККА. Нью Йорк, США.
 РОЗБУДОВА ДЕРЖАВИ. Незалежний громадсько-політичний часопис. Київ. Україна.
 САМОСТІЙНА УКРАЇНА /FREE UKRAINE. Орган Організації державного відродження України. Київ. Україна –
 Легіттон, США.
 СВОБОДА. Орган Українського народного союзу. Parsippany, США.
 СІЧЕСЛАВСЬКИЙ КРАЙ. Дніпропетровська обласна національна газета. Дніпропетровськ. Україна.
 СМОЛОСКИП УКРАЇНИ. Інформаційний бюлетень для творчої молоді видавництва "Смолоскіп". Київ, Україна.
 УКРАЇНКА В СВІТІ. Орган Світової федерації українських жіночих організацій. Торонто. Канада.
 УКРАЇНСЬКА ДУМКА /THE UKRAINIAN THOUGHT. Тижневик Асоціації українців у Великій Британії. Лондон.
 Велика Британія.
 УКРАЇНСЬКЕ ПРАВОСЛАВІЕ СЛОВО /UKRAINIAN ORTHODOX WORD. Офіційний орган Української
 православної Церкви в США. South Bound Brook. США.
 УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО. Орган видавництва ім. О. Теліги. Київ, Україна.
 УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО /LA PAROLE UKRAINIENNE. Париж, Франція.
 УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО /LA PALARRA UCRANIA. Інформаційний об'їзник Українського товариства в Аргентині.
 Буенос Айрес. Аргентина.
 УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС /UKRAINIAN VOICE. Видання спілки "Тризуб". Вінніпег. Канада.
 УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИК. Журнал українського історичного товариства. Нью Йорк - Київ - Львів - Торонто -
 Париж.
 УКРАЇНСЬКИЙ МІСІОНАР /MISSIONARIO UCRANIANO NO BRASIL. Видання оо. Василіян для українців-
 католиків Бразилії, Парана. Бразилія.
 УКРАЇНСЬКИЙ ФОРУМ. Громадсько-політичний тижневик. Київ, Україна.
 УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕРКОВНО-ІСТОРИЧНИЙ ЖУРНАЛ. Видання церковно-історичного наукового товариства. Київ.
 Україна.
 УНІВЕРСУМ. Журнал політології, футурології, економіки, науки та культури. Львів - Київ - Відень - Варшава -
 Париж - Нью Йорк - Вінніпег.
 ХЛІБОРОБ /O LAVRADOR. Інформативний бюлетень Українського товариства Бразилії. Парана. Бразилія.
 ХОЛМСЬКИЙ ВІСНИК. Люблін, Польща.
 ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС /CHRITLISHE STIMME. Орган Української греко-католицької церкви у Німеччині,
 Мюнхен, Німеччина.
 ЦЕРКОВНИЙ ВІСНИК /CHURCH HERALD. української католицької парафії св. Володимира і Ольги в Чикаго,
 США.
 ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ. Всеукраїнський тижневик. Київ, Україна.
 ЮНАК. Пластовий журнал української молоді в Канаді. Торонто. Канада.

Cotisations et dons, année 2002 Членські внески та пожертви за 2002 рік

ФРАНЦІЯ

3200 €	ЯРИМОВИЧ Олександр
100 €	КОШОЛАП Василь
80 €	ВОЛИНСЬКИЙ Олександр
60 €	ДЯЧЕНКО Анна, ЯЦУРА Ольга (членські внески за 2001, 2002 і 2003 рр.)
54 €	БОРОВИЙ Ольга
по 50 €	ФОРСІК Олексій, СТИРАНКА Марія, МОГИЛІВСЬКА Зоя
45 €	КЛИМ-СИНІЧУК Степан
по 40 €	(членські внески за 2001 і 2002 рр.), : МИГАЛЬ Надія, КОПЧУК Іван і Надія, КОРЧАК Омелян, ШТУЛЬ-БІЗІЧ Катерина, МИТРОВИЧ Богдан, МИТРОВИЧ Марія, МИТРОВИЧ Кирило, ШТУЛЬ Данило
35 €	МАЛИНОВИЧ Володимир
30,49 €	ЖУРАКІВСЬКА Ольга
по 30 €	ПЛЮВАК Гля, ЖУКОВСЬКИЙ Аркадій (за 2001 і 2002 рр.), ХАРКОВ Ніна, КУКЛОВСЬКА Олександра, ПАРНО Ліза, СКОРОПАД Іван, ДРАТВІНСЬКА Віра, КРУБА Омеля, (за 2001 і 2002 рр.), АЛЕКСАШЕНКО Надія (за 2001 і 2000 рр.)
по 20 €	БІЗОТТО Андрій, ЛЕБОФ Пер, ДЮПА Оділь, СІКАЧ Віктор, БОЙКО Ольга, КОСИК Володимир, ХРІН Анні, МАЛАНЧУК Марія, ПАСТЕРНАК Іван-Петро, КОВАЛЬ-ДАГОНО Катерина,

МИХАЛЬЧУК Василь, КАРБЕН Бодуен, МІШТАЛЬ Теодор,
МИКИТЕНКО Ніна, о. Борис ХАЙНЕВСЬКИЙ, МИКОЛЕНКО Павло,
МУЗИКА Іван, КОЛАЧ Марія, ЯСИНЧУК Назар, ГЛАДКИЙ Петро,
ДУДКА Олесандр, ВИРСТА Тимістокл і Оріся, ДЗЮШ Марія,
ЛЕВИЦЬКИЙ Андрій, ДЮПРЕ Іван-Петро, ЙОСИПИШИН Ярослава,
МЕЛЬНИКОВИЧ Дарія, ДЮПОН-МЕЛЬНИЧЕНКО Іван-Бернар,
ВЕРГУН Іван, МІЖІНЯК Мирослава, ГОМОЛА Михайло,
ПОПОВИЧ Володимир, ФУГАЛ Тетяна, ЛАЗАРЧУК Юлян.
КАЛІНОВСЬКИЙ Михайло, ЛАЗАРЕНКО Юрій

по 15,24 €

АВСТРАЛІЯ

60 €

50 \$ US

20 €

ЗАВАДА Іван
УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ПІВДЕННІЙ АВСТАЛІЇ
САВЧАК Володимир

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ

50 £ GB & 200 \$ US

10 £ GB

ПОЧИНОК Катерина
ВАСИЛЬКО Святослав

ДАНІЯ

700 Дан. Крн

МАЛИНОВСЬКИЙ Фелікс

НІМЕЧЧИНА

40 €

по 50 €

по 20 €

ВІНТОНЯК Олекса
МАРДАК Всеволод, ГОНЧАРЕНКО Марія,
ОГОРОДНИК Всеволод (за 2001 і 2002)
ШАРКО Богдан, ШАФОВАЛ Микола

КАНАДА

1000 \$ Can.

173 €

35 €

13,64 €

20 \$ Can.

10 \$ Can.

СУСПІЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНЦІВ КАНАДИ, філія Тандер Бей, Онтаріо
СУСПІЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНЦІВ КАНАДИ, Філія Гамільтон, Онтаріо
СІРИК Григорій
ВІТРУК Петро
БІБЛІОТЕКА І АРХІВИ СВ. ВОЛОДИМИРА в Калгарі
ВОРОН Микола

ПІВДЕННА АФРИКА

100 €

ВИТЯЗЬ Борис

США

191,39 €

100 €

751 \$ US

ЛЮТИЙ ЛЮТЕНКО Юрій
БАКУМ Володимир
збрала пані Олена ВАРВАРІВ при православного собору Св. Андрія в
Вашінгтон :
по 100 \$ ДЖОНСОН Галина, ЛИМОНЧЕНКО Валентина
по 50 \$ КОРСІ Оля, БЕРОВЕЦЬ Галина
41 \$ Д-р ЧОПІВСЬКИЙ Петро, 31 \$ НОВИЦЬКИЙ Славко,
по 30 \$ ФРАНЦУЖЕНКО М., ШВЕДСКІВСЬКИЙ М.
по 25 \$ ЗАБІЯКА Валентин, ГАРБЕР Віталій, Д-р ВОРОБІЙ Т.
по 20 \$ МАКСИМЮК С., МУРФІ Л., ЧОПІВСЬКА Софія, МАТУЛИ С.
15 \$ КОРБЕТ Клавдія, по 10 \$ ВАРВАРІВ Олена, КОРИТНИК Олена
6 \$ МАТУЛИ Оля, і на 123 \$ анонімні пожертви.
КУЗЬМИЧ Валентина
ЖМУРКЕВИЧ Ярослав
МИКОЛЕНКО Микола, БІЛАНЮК Олекса, НТШ Нью-Йорк,
СТЕЦКІВ Євген,
ГОРІШНИЙ Микола
МАРКУСЬ Василь
КАМІНСЬКІ Любомира

100 \$ US

52 \$ US

по 50 \$ US

45 \$ US

32 \$ US

30 \$ US

25 \$ US
по 20 \$ US
11 \$ US

ОДАРЧЕНКО Петро
МИРОШНІЧЕНКО Мирослава, ЮЗЕНІВ Олександра
ДИТЮК Іван

РОСІЙСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ

20 € ЛАЗАРЄВСЬКИЙ Олександр

УКРАЇНА

20 € МЕЛЬНИК Валентина

ШВЕЙЦАРІЯ

20 € ГАВРИЛИШИН Богдан

Подяку складаємо трьом анонімним особам, які переслали через банк пожертви по 20 євро на Бібліотеку (ми не могли дізнатися про їх прізвище).

Рада Бібліотеки висловлює сердечну подяку всім ласкавим і щедрим жертводавцям грошми, книжками та різними матеріалами. Просимо і на майбутнє не забувати про Бібліотеку-Музей ім. Симона Петлюри в Парижі.

Складайте щедро свої датки на монумент Головному Отаманові Симону Петлюрі Бібліотеку-Музей його імені. Спричиніться до їх забезпечення, функціонування і розвитку.

Нехай і Ваше ім'я буде вписане в золоту книгу Добродіїв Бібліотеки.

Просимо всі видавництва і авторів прислати свої видання до Всеукраїнської національної Бібліотеки ім. Симона Петлюри.

Українці в діаспорі. Присилайте чи передавайте Ваші документи, архіви до Бібліотеки, щоб цінні для історії України папери не пропали, щоб Ваші імена не зникли безслідно.

Хочемо звернути увагу на досить неприємну справу.

Протягом кількох років несовісні поштарі нехтують своїми професійними обов'язками і тому іноді листи і пакунки не доходять до адресатів, бо губляться або повертаються до відправника. Це нам трапилося вже кілька разів. Незважаючи на наші скарги до керівничих органів пошти, ситуація не змінюється.

Якщо до Вас повертається лист чи пакунок, просимо вибачення, бо це не сталося з нашої вини.

Рада Бібліотеки

Для переказу грошей

Поштовеkonto : CCP 8369 06 L Paris

Банковеkonto : Bibliothèque ukrainienne Symon Petlura

Crédit Lyonnais N° 59359 H

Agence 457 – 134, rue de Belleville – 75020 Paris

Неперіодичне видання Ради Української Бібліотеки ім. Симона Петлюри у Парижі

Редакційна колегія:

Ярослава Йосипишин - голова

Дарія Мельникович, Юлія Лазарчук - члени

- КРУШЕЛЬНИЦЬКА Лариса, *Рубали ліс (спогади галичанки)*, Львів - Нью-Йорк, "М.П. Коць", 2001р., 262 ст.
- КРУШЕЛЬНИЦЬКА Лариса, *Чорноліська культура середнього придністров'я*, Львів, 1998 р., 224 ст.
- Пам'ятки гальцятського періоду в межиріччі Вісли, Дністра і Прип'яті*, Київ, "Наукова думка", 1993 р., 324 ст.
- Каталог видань львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України 2002 р.* Львів, 2002 р., 16 ст.
- КУКЛОВСЬКА Олександра** (Франція)
Історія Української РСР, Київ, Видавництво Академії наук Української РСР, 1958 р., 780 ст.
 WALTER Gérard, *La révolution Russe*, Paris, Editions Albin Michel, 1972, 622 pages.
- КУЛАКОВСЬКА Лариса** (Україна)
АНТ, № 7-9. Київ, 2002 р..
Археологія, № 1. Київ, 2002 р..
- КУШНІР Борис** (Україна)
 КУШНІР Борис, *Світилося в хатинці віконце. Новели, нариси*, Кам'янець-Подільський, 2001р., 110ст.
- ЛАЗАРЕВА Алла** (Франція)
Press and Authorities: History of Confrontation 2001. Kyiv, "Institute of Mass Information", 2002, 126 p.
- ЛИСЕНКО Сергій** (Україна)
Правобережний щорічник. Вип. 1. Біла Церква, "ТОСК", 2002 р., 71 ст.
 ЛИСЕНКО Сергій, ЧЕРНЕЦЬКИЙ Євген, *Правобережна шляхта (кінець XVIII перша половина XIX ст.)*, Біла Церква, "ТОСК", 2002 р., 394 ст.
Генеалогічні записки Українського геральдичного товариства, Біла Церква, 2001 р., 312 ст.
- Видавництво "ЛІТОПИС УПА"** (Канада)
Тактичний відтінок УПА 26-ий "Лемко": Лемківщина і Перемишчина, Документи і матеріали, Том 33: Торонто-Львів, "Літопис УПА", 2001 р., 900 ст.
Лемківщина і Перемишчина. (Документи). Том. 34, Торонто-Львів, "Літопис УПА", 2002 р., 972 ст.
Показчик до "Літопису УПА", Том 35, кн. 2 : 21-34 томи. Торонто - Львів, "Літопис УПА", 2002 р., 874 ст.
Книга полеглих членів ОУН і вояків УПА Львівщини, Матеріали до біографії (з архівних документів), Том 36, Торонто-Львів: "Літопис УПА", 2002 р., 1054 ст.
 ЛИКО Іван, *На грані мрії і дійсності (Спогади підпільника)*. ТЕРЕФЕНКО Микола. *На грані двох світів (Спогади)*, 1945 – 1955, Том 37, Торонто-Львів, "Літопис УПА", 2002 р., 644 ст.
 ПОТІЧНИЙ Петро, *Архітектура резистансу: кривки і бункри УПА в радянських документах*, Том 38, Торонто-Львів, "Літопис УПА", 2002 р., 428 ст.
Літопис УПА, Том 3, Київ-Торонто, "Літопис УПА", 2001 р., 652 ст.
Літопис УПА, Том 4, книга 1. Київ-Торонто, "Літопис УПА", 2002 р., 596 ст.
- МАЛАКОВ Дмитро** (Україна)
 МАЛАКОВ Дмитро, *Оті два роки у Києві при німцях*, Київ, "Амадей", 2002 р., 318 ст.
- МАЛЕЦЬ Ганна** (Україна)
 САРРОТ Наталі, *Литвинство. Золоті плоди, (Романи)*. Київ "Пульсари", 2001 р., 272 ст.
- МАЛАНЧУК Марія** (Франція)
Historia alternatywna, Spotkanie litewsko-polskie. Warszawa, 2001, 114 pages. (на польській і литовській мовах).
Historycy polscy i ukraińscy wobec problemów XX wieku, Kraków, „Universitas”, 2000, 308 pages.
- МАЛИНОВИЧ Володимир** (Франція)
Благовісник праці, Науковий збірник на пошану академіка Миколи Мушинки, Ужгород – Пряшів, 1998 р., 442 ст.
Історія української культури, Том 1. Вінніпег, Вид.І.Тиктора, 1964 р., 480 ст.
Україна в другій світовій війні у документах, Збірник німецьких архівних матеріалів. Том 1, Львів, 1997 р., 384 ст.
 РЯБЧУК Микола, *Дилеми українського Фауста – громадянське суспільство і "розбудова держави"*, Київ, "Критика", 2000 р., 272 ст.
 БОРОВСЬКИЙ Ярослав, *Походження Києва*. Історіографічний нарис, Київ, "Наукова думка", 1981 р., 152 ст.
Історія філософії України, Хрестоматія, Київ, "Либідь", 1993 р., 560ст.
Портрет темряви. Свідчення, документи і матеріали у двох книгах, Київ-Нью-Йорк, "Асоціація дослідників голодоморів в Україні", "М. П. Коць", 1999 р., 708 ст. і 612 ст.
Монологи в Універсумі, Актуальні проблеми сучасної України, Львів, "Універсум", 2000 р., 200 ст.
 РЯБЧУК Микола, *Від Малоросії до України: парадокси запізнілого націстворення*, Київ, "Критика", 2000 р., 304 ст.

- БЛОКІНЬ Сергій, *Масовий терор як засіб державного управління в СРСР (1917-1941 рр.)*, Джерелознавче дослідження, Київ, 1999 р., 448 ст.
І, незалежний культурологічний часопис, № 13, 1998, № 16, 18, 2000, Львів.
- БЕЛЕБЕХА Іван, *Поразки та надії України*, Харків, "Прапор", 1996, 368 ст.
Хроніка землі руської (української), Переклав з польської мови О. Мазурок, Едмонтон, Альберта, 1969 р., 47 ст.
Historia, № 489, septembre 1987.
- LE TALLEC Cyril, *L'Emigration ukrainienne en France (1900-1950)*, 100 pages. (dactylographié).
- PELISSIER Jean, *La Tragédie ukrainienne*, Paris, 1988, 157 pages.
- FEDORONCZUK Wasyl, *Realtà Storica del problema Ucraino*. Roma, 1952, 62 p.
- BENOIST-MECHIN, *L'Ukraine des origines à Staline*, Paris, « Albin Michel », 125 pages.
Description d'Ukraine, Rouen, "L'Instant perpétuel" 112 pages.
Documents sur les pogromes en Ukraine et l'assassinat de Simon Pellura à Paris (1917-1921-1926), Paris, 1927, 291 pages.
- KALUZNY Antoine Eugène, *La philosophie du cœur de Grégoire Skovoroda*, Montréal, 1983, 128 pages.
Skovoroda - philosophe ukrainien. Paris, Institut d'Etudes Slaves, 1976, 121 pages.
- KOZŁOWSKI Maciej, *Miedzi Sanem a Zbruczem. Walki o Lwów i Galicję Wschodnią 1918-1919*, Krakow, „W-wo ZNAK”, 1990, 311 st.
- SIERCZIK Władysław A. *Na dalekiej Ukrainie. Dzieje Kozaczczyny do 1648 roku*, Kraków, 1984, 374 st.
- ZIEMNY Aleksander, *Rzeczy Ukrainskie*, Chotomów, "Verba", 151st.
- МАРЧЕНКО Тетяна** (Україна)
МАРЧЕНКО Тетяна, *Козаки-мамаї*, Київ-Опішне, 1991 р., 80 ст.
- МАРУСИК Микола** (Україна)
Соняшник, журнал для дітей, ч. 10, 2002 р., Київ.
- МЕЛЬНИКОВИЧ Дарія** (Франція)
ШЕВЧУК Валерій, *Козацька держава. Етюди до історії українського державотворення*. Київ, "Абрис", 1995, 392 ст.
GANDOUIN Jacques, *Guide du protocole et des usages*, Préface du Duc de Brissac, Paris, "Stock", 1998, 604 pages.
RANCE Didier, *Un siècle de témoins. Les martyrs du XXe siècle*, Paris, "Le Serment", 2000, 438 pages.
- МИШАНИЧ Олекса** (Україна)
МИШАНИЧ Олекса, "Енциклопедія Подкарпатської Русі" і що за нею? Київ, "Стилос", 2002 р., 36 ст. (3 прим.)
МИШАНИЧ Олекса, *Політичне русинство: історія і сучасність*. Київ, "Обереги", 1999 р., 48 ст. (2 прим.)
Медієвістика. Збірник наукових статей, Випуск 3, Одеса, "Астропринт", 2002 р., 252 ст.
- МІЗЕРАК Оксана** (Франція)
Поезія: Ліна Костенко, Олександр Олесь, Василь Симоненко, Василь Стус, Київ, "Наукова думка", 2001 р., 272 ст.
КУЛІШ Микола, *П'єси*, Київ, "Наукова думка", 2001 р., 368 ст.
УКРАЇНКА Леся, *Драматичні твори*. Київ, "Наукова думка", 2001 р., 384 ст.
СИМОНЕНКО Василь, *Ти знаєш, що ти – людина: Вірші, сонети, поеми, казки, байки*. Київ, "Наукова думка", 2001 р., 296 ст.
- МІЩАНИН Віктор** (Україна)
МІЩАНИН Віктор, *Хутори ви мої, хутори...* Полтава, "Верстка", 2002 р., 400 ст.
- Музей ІВАНА ГОНЧАРА** (Україна)
Карпати в творах Галини Зубченко / Упорядкування Т. Пошивайло. Київ, "Музей Івана Гончара", 1999 р., 24 ст.
Ретрес і регенерація в народному мистецтві. Колективне дослідження за матеріалами Третіх Гончарівських читань, Київ, "Музей Івана Гончара", "Родовід", 1998 р., 328 ст.
Українська народна творчість у поняттях міжнародної термінології. Примітив, фольклор, аматорство, паїв, кітч. Колективне дослідження за матеріалами Других Гончарівських читань, Київ, Музей Івана Гончара, "Родовід", 1996 р., 326 ст.
Традиційне і особистісне у мистецтві. Колективне дослідження за матеріалами Четвертих Гончарівських читань. Київ, УЦНК "Музей Івана Гончара", 2002 р., 424 ст.
Подаруй ми писаночку, Львів, "Каменяр-Гердан Графіка", 2001 р., 96 ст.
Пам'ятки України, № 1-2, 1990 р., Київ.
Артанія, № 5, 1999 р., Київ.

МУШИНКА Микола (Словаччина)

МУШИНКА Микола, *Колеса крутяться... Книга перш: Спогади*, Пряшів, Фондація "Карпати", 1998 р., 200 ст.

Іван Панькевич та питання літературної мови, Статті та матеріали, Пряшів, 2002 р., 208 ст.

Н. П. (Франція)

Індо-Європа. Етноосфера. Історіософія. Культура, №1, 1991 р., Київ.

ІГНАТОВИЧ Едуард, *Україна – terra incognita. Новий погляд на невідомі факти II – V століть нашої ери*, Київ, 1992 р., 48 ст.

НІМЕНКО Андрій, *Лісові фантазії*, Київ, "Веселка", 1991 р., 48 ст.

Обереги полтавського краю. Полтава, 2001, 17 ст.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ" (Україна)

Книжковий знак Наукової бібліотеки. Київ, Видавничий дім "Академія", 2002 р., 84 ст.

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМ. ВЕРНАДСЬКОГО (Україна)

Матеріали міжнародного конгресу політичних в'язнів комуністичних режимів, Київ, 7-8. 11. 1995 року, Київ, "Вид. НБУ ім. Вернадського, 2001 р., 300 ст.

Тарас Шевченко. Альбом 1845 року, Київ, "Наукова думка", 2000 р., 40 ст. і альбом світлин.

Шевченківські лауреати, Енциклопедичний довідник, Київ, В-во "Криниця", 696 ст.

ДЮБОСТ Мішель, *Пастир миру*, Пер. з фр. Львів, В-во "Місішнер", 2000 р..

НТШ (Україна)

Вісник НТШ, № 16-17, за 1997р., № 21, 1999 р., № 23, 24, 2000 р., № 25, 26, 2001 р., № 27, Львів 2002р.

ОДАРЧЕНКО Петро (США)

ОДАРЧЕНКО Петро, *Українознавчі спостереження й фрагменти*, Статті, рецензії, спогади, Київ, "Смолоскип", 2002 р., 196 ст.

ОСНОВИЧ-МЕЛЬНИК Володимир (Україна)

ОСНОВИЧ-МЕЛЬНИК Володимир, *Мій шлях до світла й волі*. Рівне, "Ліста-М", 2001, 124 ст. (10 пр)

ИЛИПЧУК Іван-Павло (Франція)

Изотопы. Москва, "Союзхимэкспорт", (б. р.), 160 ст.

VILLEMONTAIS Jacques, *L'Eglise gréco-catholique d'Ukraine*, in «Lecture et tradition» Bulletin littéraire, 2002, 24 pages

ПОЗНЯКОВА Едіта (Росія)

БАЛАНЧУК Ніна, *Історія України в історії однієї сім'ї*, Петропавловськ-Камчатський, 2002р., 86 ст. *Батьківщина*, № 1(13), 2(14), 3(15), 4(16) за 2002 р., Петропавловськ-Камчатський.

ПОКАЛЬЧУК Юрій (Франція)

ГЕРАСИМ'ЮК Василь, *Серпень за старим стилем*, Поезії, Львів, "Кальварія", 2000 р., 32 ст.

ГІРНИК Павло, *Брате мій, вовче*, поезії, Львів, "Кальварія", 2000 р., 32 ст.

ЩАВУРСЬКИЙ Борис, *Мідяки*, поезії, Львів, "Кальварія", 2000 р., 32 ст.

ВОРОБІЙОВ Микола, *Срібна рука*, поезії, Львів, "Кальварія", 2000 р, 32 ст.

Український best, Книжка року 2001. Київ, "Абрис", "Книжничек-ревю", 2002 р, 192 ст.

Книжковий огляд, журнал, ч.5, 2001 р., Київ.

ТАНЮК Лесь, *Парастас*, Київ, "Сфера", 1998 р., 146 ст.

СТОЛЯР Марія, ... *А вдома так додому хочеться*, поезії, Київ, "Рада", 1999 р., 64 ст.

СТОЛЯР Марія, *Молитва села... могого...*, вірші, Київ, "Рада", 1999 р., 43 ст.

КОРОЛІВ-СТАРИЙ Василь, *Нечиста сила*, казки, Київ, "Довіра", 1992 р., 157 ст.

НЕЧЕРДА Борис, *Остання книга*, поезії, Одеса, "Астро-Принт", 1998 р, 148 ст.

СЕНИК Любомир, *Ізйди, Сатано!* Роман, Париж-Львів-Цвікау, "Зерна", 2000 р., 244 ст.

НЕБОРАК Віктор, *Епос про тридцять п'яту хату*, книга віршів, Львів, "Аз-Арт", 1999 р., 100 ст.

ЯНОВСЬКИЙ Юрій, *Драматичні твори*, Київ-Харків, Українське державне в-во, 1946 р., 230 ст.

ГУСЛИСТИЙ К. *Турбаївське повстання*, Київ, 1947 р., 42 ст.

ПУШКІН О. С. *Полтава*, Київ, 1946 р., 58 ст.

Антологія альтернативної української поезії зміни епох, Харків, Бібліотечка "Останньої Барикади", 2001 р., 188 ст.

Лексикони Є. Славинецького та А. Корецького-Сатановського. Київ, "Наукова думка", 1973р., 543ст.

ПОПОВИЧ Євген і СЕНЮК Ольга (Україна)

Альманах перекладацької майстерні, Том 1: Художні переклади. Львів-Дрогобич, "Коло", 2002 р., 276 ст.

Записки перекладацької майстерні, Том 2: Історія й сьогодення українського поетичного перекладу (XII – XX ст.), Львів, "Простір-М", 2002 р., 208 ст.

ПОЧИНОК Катерина (Англія)

11 журналів, туристична мапа України, програма святочної академії (1980 р.), 5 листівок, 3 фотографії.

РАДИШ Оксана, УВАН (США)

Вісті УВАН / Ред. О. Домбровський, ч. 2. Нью-Йорк, 2000 р., 360 ст.

Джерела до новітньої історії України, які видає УВАН, Том 1: МІЯКОВСЬКИЙ Володимир, Недруковане й забуте. Громадські рухи дев'ятнадцятого сторіччя, Новітня українська література / Ред. М. Антонович. Нью-Йорк, 1984 р., 509 ст.; Том 3: *Матеріали до історії літератури і громадської думки. Листування з американських архівів 1857-1933* / Ред. Б. Струмінський, М. Скорупська. Нью-Йорк, 1992 р., 813 ст.; Том 4: *Федір Кіндратович Вовк (1847-1918)* / Ред. М. Антонович. Нью-Йорк, 1997 р., 381 ст.

Михайло Черешньовський. Статті. Спогади. Матеріали. Нью-Йорк, УВАН, 2000 р., 191 ст. (2 пр.)

Науковий збірник УВАН / Ред. М. Антонович, ч. 4. Нью-Йорк, 1999 р., 428 ст.

Юрій Володимирович Шевельов (Юрій Шерех), Матеріали до бібліографії Упор. А. Даниленко, Л. Чабан, Нью-Йорк, УВАН, 1998 р.

The ANNALS of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the USA. Vol. 5, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16. New York, 1956-1985.

САВ'ЮК Федір (Франція)

ГРИЦАЙ Ярослав "Чорнота", ГРИЦАЙ Параскевія, *А рани не гоїлися. Спомири "Чорноти"*. Торонто-Львів, Видавництво "Літопис УПА", 330 ст.

Волинь і Полісся: УПА і Запілля 1943-1944 рр., Том 2, *Боротьба проти УПА і Націоналістичного підпілля: директивні документи ЦК Компартії України 1943-1959* Том 3, Київ-Торонто, В-во "Літопис УПА", 1999 р., 723 ст., і 2001 р., 647 ст.

Літопис УПА. Т. 26, 29-36. Торонто-Львів, В-во "Літопис УПА", 2001-2002 рр., 656 ст., 331 ст., 550 ст., 322 ст., 582 ст., 900 ст., 972 ст., 875 ст., 1054 ст.

СЕМЕНКО Юрій (Німеччина)

СЕМЕНКО Юрій, *Наталія Павлушкова*, Мюнхен-Львів, "Червона Калина", 1999 р., 256 ст.

СЕМЕНКО Юрій, *Юрко Семенко 80*, Мюнхен-Львів, "Червона Калина", 2000 р., 173 ст.

СЕРБИН Роман (Канада)

ПІГІДО-ПРАВОБЕРЕЖНИЙ Федір, *Велика Вітчизняна війна*, Київ, "Смолоскип", 2002 р., 288 ст. 2 пр.
ПОДОЛИНСЬКИЙ Сергій, *Листи та документи*, Київ, Центральний державний архів України, 2002 р., 422 стр.

СЕРБИН Роман, *За яку спадщину?* Київ, 2002 р., 144 ст. (2 примірники).

СЕРЕДНИЦЬКИЙ Антін (Польща)

Український календар, за 1963, 1964, 1973, 1980, 1981, 1982, 1984, 1986, 1988 рр., Варшава.

Церковний календар. 2002 рік, Православна єпархія Перемисько-Новосанчівська. Санок.

SEREDNICKI Antoni, *Z pogranicza polsko-ukraińskiego*, Warszawa, „Stowarzyszenie Warszawa-Kijów”, 2002 р., 66 ст.

Вити - młodych duchem, № 4 listopad-grudzień 2001, № 1(5), № 2(6), № 3(7), № 5-6 (9-10) 2002, Warszawa.

SZEWCZENKO Taras, *Blizniaki*, tłumaczył Antoni SEREDNICKI, Lublin, „Wydawnictwo Lubelskie”, 1986, 180 st.

SEREDNICKI Antoni, *Z tematyki polsko-ukraińskiej*, Warszawa, „Stowarzyszenie Warszawa-Kijów”, 2002, 68 st.

Ukraińskie towarzystwo społeczno-kulturalne, Statut, Warszawa, 1960, 64 st.

Гомін. Літературна антологія / Редактор Кость Кузик. Варшава, Українське суспільно-культурне товариство, 1964, 304 ст.

СЕРПІ Роберт (Україна)

СЕРПІ Роберт, *Яка ти, незалежна Україно?* (переклад з нідерландської), Київ, "Задруга", 1998 р., 180 ст.

СІКАЧА Віталій (Франція)

МИЦІК Вадим, *Міста Сопця*, Тальне, 1993 р., 37 ст.

СКІПАКЕВИЧ Ольга (Україна)

Мандрівець, № 1, січень, лютий, 2002 р., Тернопіль.

СНІГУР Іван (Україна)

СНІГУР Іван, *Легенди Буковини*, Чернівці, 1998 р., 90 ст.

СТЕПОВИК Дмитро (Україна)

СТЕПОВИК Дмитро, *Візантологія*, Програма курсу лекцій для вищих учбових закладів України, Івано-Франківськ, "Геологічно-катехетичний духовний інститут", 1998 р., 23 ст.

- СТЕПОВИК Дмитро, *Історія християнського мистецтва*, Програма курсу лекцій для вищих учбових закладів України. Івано-Франківськ, Теологічно-катехетичний духовний інститут, 1998 р., 19 ст.
- СТЕПОВИК Дмитро, *Історія Кисво-Печерської Лаври*, Київ, Вид. відділ УПЦКП, 2001 р., 557 ст.
- СТЕПОВИК Дмитро, *Київська біблія сімнадцятого століття. Дослідження нездійсненого біблійного проекту митрополита Петра Могили*, Київ, Українське біблійне товариство, 2001 р., 240 ст.
- СТЕПОВИК Дмитро, *Релігії, культури і секти світу. Посібник з релігієзнавства і сектознавства*, Івано-Франківськ, "Івано-Франківська теологічна академія", 2002 р., 235 ст.
- СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ ФІЛАТЕЛІСТІВ ТА НУМІЗМАТИВ (США)**
Український Філателіст - Ukrainian Philatelist, Journal of the Ukrainian Philatelic and Numismatic Society in USA, Vol.49, №3 (86), 2001, 77 pages.
Trident Visnyk, Newsletter of the UPNS, November-December 2001, USA, 134-158 pages.
- СРІБНЯК Ігор (Польща)**
 СРІБНЯК Іван, *Обеззброєна, але нескорена*, Київ-Філадельфія, В-во ім. О. Теліги, 1997 р., 187 ст.
- СУРУДЖІЙ Наталія (Україна)**
Загублена арфа. Антологія німецькомовної поезії України / Пер. П. Рихла. Чернівці, "Золоті литаври", 2002 р., 543 ст.
 ОСТРОГОРСЬКИЙ Георг, *Історія Візантії*. Пер. з нім. Львів, "Літопис", 2002 р., 588 ст.
Українське козацтво, Мала енциклопедія, Київ-Запоріжжя, "Генеза"- "Прем'єр", 2002 р., 568 ст.
- ТАРНАВСЬКИЙ Юрій (США)**
 ТАРНАВСЬКИЙ Юрій, *бжд*, драматичні твори, Київ, "Родовід", 1998 р., 360 ст.
 ТАРНАВСЬКИЙ Юрій, *Їх немає*, поезії 1970-1999, Київ, "Родовід", 1999 р., 428 ст.
 ТАРНАВСЬКИЙ Юрій, *Не знаю*, вибрана проза, Київ, "Родовід", 2000 р., 432 ст.
 ТАРНАВСЬКИЙ Юрій, *Поезії про ніщо і інші поезії на цю саму тему*, поезії 1955-1970. Нью Йорк, В-во Нью-Йоркської Групи, 1970 р., 384 ст.
 TARNAWSKYJ Jurij, *Oto jak zdrowieje*, Lublin-Hola-Białystok, 2002, 52 st.
 TARNAWSKY Yurij, *Meningitis*, A work of Fiction. New York, "Fiction Collective", 1978, 158 pages.
 TARNAWSKY Yurij, *Three blondes and death*, Boulder, "Fiction Collective Two", 1993, 451 pages.
- ТЕРОН Людмила (Україна)**
Буковинський журнал, ч. 3-4, 1999 р., ч. 1-2, 2000 р., ч. 3-4, 2002 р., Чернівці.
Чернівці. Що? Де? Як?, Фотопутівник, Київ, "Мистецтво", 1991 р., 264 ст.
Українська ластівка, № 1-4 (18-21), 1999 р., № 1-4 (22-25), 2000 р.
- ТИМОШИК Микола (Україна)**
Друкарство, № 1(42), січень-лютий 2002 р., Київ.
- ТКАЧУК Іван (Канада)**
 ТКАЧУК Іван, *Всесвітня історія християнства*, Вінніпег-Луцьк, "Українська євангельсько-баптистська конференція Канади", 1999 р., 495 ст.
- ТРУШ Надія (Україна)**
Театральна бесіда, №2 (8), 2000 р., №2 (10), 2001 р., Львів.
Україна вітає Папу Римського, Київ, 2001 р., 128 ст.
- ТУРКЕВИЧ Василь (Україна)**
Військово-історичний календар-2002 / Упорядники А. Губар, В. Корнелюк, А. Ткачук та ін. Київ, 2002 р. 240 ст.
 ТКАЧУК Андрій, *У боротьбі за права української мови (1900-1907 рр.)*, Київ, 2001 р., 32 ст. (2 пр.)
Український церковно-історичний журнал, № 1 (2), 2002 р., Київ.
- УКРАЇНСЬКА ІНФОРМАЦІЙНА СЛУЖБА (Велика Британія)**
 ШАГАЙ Іван, *Село Бишки. Історія і боротьба за волю*, Видавничий комітет Лондон-Бишки-Чікаго, 2000 р., 392 ст.
- УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНЕ ТОВАРИСТВО (США)**
Український історик. Журнал українського історичного товариства. Том 38:
У п'ятидесятиліття смерті Дмитра Дорошенка (1882-1951 рр.), Нью Йорк-Київ-Львів-Торонто-Париж, 2001 р.
- ФЕРЕНЧУК Юрій (Україна)**
 ФЕРЕНЧУК Юрій, *Буковинські Карпати у вогні повстання*, Чернівці, "Прут", 2001 р., 124 ст.
- ФОСТУН Святомир (Велика Британія)**
 СОРОКА Петро, *Святомир Фостун. Літературний портрет*, Тернопіль, "Джура", 2002 р., 195 ст.
- ФРАНКО Оксана (Україна)**
 ФРАНКО Оксана, *Федір Вовк вчений і громадський діяч*, Київ, В-во "Європейського університету", 2001 р., 379 ст.

ФРАНЧУК Віра (Україна)

Наукова спадщина О.О.Потебні в контексті сучасності, Четвертий міжнародний конгрес українців 26-29 серпня 1999 р. Київ, 2002 р., 86 ст.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИЧНИЙ АРХІВ УКРАЇНИ У ЛЬВОВІ (Україна)

Центральний державний історичний архів України, м. Львів. Путівник. Львів-Київ, "Центральний державний історичний архів України", 2001 р, 412 ст.

ДАШКЕВИЧ Ярослав, *Вірменія і Україна*, Львів-Нью Йорк, "М.П. Коць", 2001 р., 762 ст.

Українське державотворення. Акт 30 червня 1941, Збірник документів і матеріалів. Львів-Київ, "Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського", "Піраміда", 2001 р., 600 ст.

ЧОРНОПИСКИЙ Михайло (Україна)

ЧОРНОПИСКИЙ Михайло, *Фольклорна політична сатира 20-х років двадцятого століття*, Львів, ЛДУ ім. Івана Франка, 2001 р., 170 ст.

ШМИГЕЛЬСЬКИЙ Андрій (Польща)

Над Бугом і Нарвою, № 5-6, 2001 р., Bielsk Podlaski.

Вісник Закарпаття, 4/2001, Przemyśl.

ШТУЛЬ Катерина (Франція)

ШТУЛЬ Катерина, *Чарівний світ можливостей*, Париж, В-во "Українського слова", 2002 р., 38 ст.

ЯКІВЧУК Авксентій (Україна)

ЯКІВЧУК Авксентій, *Фольклорними стежками Буковинської Наддністрянщини*, Чернівці, "Зелена Буковина", 2002 р., 64 ст.

ЯКИМОВИЧ Богдан, бібліотека Львівського державного університету імені Івана Франка (Україна)

ШЕВЧЕНКО Ігор, *Україна між сходом і заходом*, Львів, "Львівська Богословська Академія", 2001 р., 250 ст.

Просценіум, Театрознавчий журнал, № 1(2)/2002 р., Львів.

Лзвін, № 1, 4, 5-6, 7, 8, 9, 10, 11-12, 2000 р., № 4, 5-6, 7, 8, 9, 10, 11-12, 2001 р., № 1, 2, 3, 2002 р., Львів.

КОСТЕНКО Ліна, *Гумантарна аура нації, або дефект головного озеркала*, Львів, Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2001 р., 50 ст.

ЛУБКІВСЬКИЙ Роман, *Богорівний – бо правдомовний (Тарас Шевченко і сучасність)*, Львів, Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002 р., 20 ст.

ЗОРІВЧАК Роксолана, ДОМБРОВСЬКИЙ Роман, *Штрихи до портрета професора Йосипа Коби́ва*, Львів, Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2000 р., 20 ст.

ПАВЛИЧКО Дмитро, *Поетичний вступ до поеми "Мойсей" Івана Франка*, Львів, 2001 р., 32 ст.

Богдан Якимович: *Біобібліографічний покажчик*. Львів, Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002р., 146 ст.

Степан Злупко: *Біобібліографічний покажчик*, Львів, Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2000 р., 298 ст.

Іван Вакарчук: *Біобібліографічний покажчик*, Львів, Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2001 р., 112 ст.

Йоганн Вольфганг фон Гете: *Каталог книжкових видань*. Львів, Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2001 р., 256 ст.

ХУДАШ Михайло, *Українські карпатські і прикарпатські назви населених пунктів*, Київ, "Наукова думка", 1995 р., 364 ст.

ФРАНКО Оксана, *Федір Вовк вчений і громадський діяч*, Київ, Видавництво Європейського університету, 2000 р., 378 ст.

ДРАГОМАНОВ Михайло, *Українська література, проскрибована російським урядом*, (на фр. і укр. мовах, переклад з французької – Густав ЦВЕНГРОШ), Львів, 2001 р., 94 ст.

МАТЕЙКО Катерина, *Український народний одяг*, етнографічний словник, Київ, "Наукова думка", 1996 р., 196 ст.

ШВЕЦЬ Володимир, *Каталог українських грошей від 1917 року*, Львів, "ЗУІВЦНК", 2000 р., 168 ст. (2 примірники)

МОЗДИР Микола, *Українська народна меморіальна скульптура*, Київ, "Наукова думка", 1996, 130 ст.

ЯРЕМКО Дмитро (Україна)

ЯРЕМКО Дмитро, *Спогади*, Newcastle-on-Tyne, 1985, 92 pages.

ЯРИМОВИЧ Олександр (Франція)

подарував частину своєї приватної бібліотеки.

ЯШАН Віра (Україна)

ЯШАН Віра, *Бабина призьба*, проза, поезія. Чернівці, "Золоті литаври", 2002 р., 120 ст.

Livres, journaux, périodiques, reçus à la Bibliothèque en 2002

ASSOCIATION GÉNÉRIQUES (France)

Migrance – 19. Rapport pour la création d'un Centre National de l'Histoire et des Cultures de l'Immigration. Paris, Editions Mémoire-Génériques, 2001, 134 pages.

BEAUVOIS Daniel (France)

Богдан і Україна. Збірник наукових праць. Львів, Інститут української історіографії та джерелознавства ім. М. Грушевського, 1998 р., 318 ст.

BECK Erick (Allemagne)

Пам'ятаємо! (Знаменні та пам'ятні дати Буковини в 2002 р.). Бібліографічний покажчик. Чернівці, 2001 р., 76 ст.

de BONNIERES Françoise, INALCO (France)

ВЕРГУН Іван, *Статті: Бюлетні – науково-інформаційні часописи УТІ, ч.3-1980 – Ч.2-1986,* Дюнкерк, 2000 р., 60 ст.

VERHUN Jean, *Zaporijjia.* Dunkerque, 2001, 13 pages.

VERHUN Jean, *Le général Franchet D'Esperey et L'Ukraine.* Dunkerque, 1999.

Збірник Харківського історико-філологічного товариства, Том 8 (нова серія), Харків, 1999 р., 256 ст.

Горизонт. Літературно-художній і громадсько-політичний ілюстрований збірник Одеської організації Спілки письменників України, Одеса, "Маяк", 1984 р., 134 ст.

Гуцулія. ч. 2, 3, 4, весна-літо-зима 1993/1994 рр., ч. 2, 3, 4. Весна-літо-зима 1994/1995 рр.

Вісник Київського університету, Історичні науки, Випуск 23, Київ, 1981 р.

Україна, № 1, 1992 р., № 3, 4, 5, 6, 7, 8, 1993 р., № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 1994 р., Київ.

Ковчег, № 2, Київ, 1994 р.

Україна: наука і культура. Випуск 26-27. Київ, 1993 р.

Шевченківські лауреати, 1962-2000 рр.: Енцикл. довід. Київ, "Криниця", 2001 р., 696 ст.

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE DE FRANCE

ШЕВЧЕНКО Тарас, *Кобзар,* Київ, "Основи", 2001 р., 862ст.

ОПІСНКО Іван, *Історія українського друкарства,* Київ, "Либідь", 1994 р., 448 ст.

ТРИПАЧУК Валерій, *Четвертий Рим,* Роман-гротеск, Львів, "Палітра друку", 1999 р., 292 ст.

Правова держава, Щорічник наукових праць, випуск дев'ятий, « Інститут держави і права ім. В. М. Корецького, НАН України », Київ, "Ін Юре", 1998 р., 477ст.

МОСКАЛЕНКО Анатолій, ГУБЕРСЬКИЙ Леонід, ІВАНОВ Валерій, *Основи масово-інформаційної діяльності,* підручник, Київ, 1999 р., 634ст.

ЧЕРКАСЬКИЙ Ігор, *Фінансове співробітництво України з Європейським Союзом,* Київ, "Науковий світ", 2001 р., 247 ст.

Архівні установи України, довідник, Архівні зібрання України, спеціальні довідники. Київ, 2000 р. 260 ст.

Україна в перехідному періоді. Досвід і стратегія, Матеріяли міжнародного семінару з питань макроекономічної політики, що відбувся 6-13 грудня 1998 р. в м. Пултуську. Гарвардський інститут міжнародного розвитку, м. Київ, Центр економічного розвитку, м. Київ, Вища гуманітарна школа, м. Пултуськ. Київ, "Альтепрес", 2000 р., 214 ст.

ЯСІНСЬКИЙ Богдан, *Літературно-науковий вісник.* Покажчик змісту: томи 1-109 (1898-1932 рр.). Київ, "Смолоскип", 2000 р., 544 ст.

Вибори президента України 1999р. Інформаційно-аналітичне видання, Київ, Центральна виборча комісія, 2000 р., 400 ст.

СОЛОВЕЙ Елеонора, *Українська філософська лірика,* Київ, "Юніверс", 1999 р., 368 ст.

Михайло Грушевський, Київ, "Київський національний університет імені Тараса Шевченка", 1998 р., 152 ст.

ОВСІЙ Іван, *Зовнішня політика України від давніх часів до 1944 року,* навчальний посібник, Київ, "Либідь", 1999 р., 240 ст.

МАНЖОЛА В., БІЛОУСОВ М., ГАЙДУКОВ Л. та ін., *Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945 – 70-ті роки),* підручник, Київ, "Либідь", 1999 р., 558 ст.

Хто є хто в українських суспільних науках, Київ, "К.І.С.", 1998 р. 544 ст.

АЛЕКСЄЄВ Юрій, КУЛЬЧИЦЬКИЙ Станіслав, СЛЮСАРЕНКО Анатолій, *Україна на зламі історичних епох (Державно-творчий процес 1985-1999 рр.),* навчальний посібник. Київ. "ЕксОб", 2000 р., 296 ст.

ОДАРЧЕНКО Петро, *Видатні українські діячі,* статті, нариси. Київ, "Смолоскип", 1999 р., 322 ст.

НАРІЖНИЙ Симон, *Українська еміграція. Культурна праця української еміграції 1919-1939 рр.* Київ, В-во імені Олени Теліги, 1999 р., 272 ст.

ЧИЖ Іван, *Україна в раді Європи,* Київ, "Парламентське видавництво", 2001 р., 384 ст.

- Хто с хто в Україні*. Київське наукове товариство ім. Петра Могили. Київ, "К.І.С.", 2000 р., 576 ст.
- ВЫХОВАНЕЦ И., КАРПИЛОВСКАЯ Е., КЛИМЕНКО Н., *Изучаем украинский язык*, Расширенный курс, самоучитель, Київ, "Либідь", 1996 р., 272 ст.
- Вісник Київського університету. Історія*, Випуск 35. Київ, 1997 р., 132 ст.
- ЖЛУКТЕНКО Ю., КАРПИЛОВСКАЯ Е., ЯРМАК В., *Изучаем украинский язык*. Самоучитель, Київ, "Либідь", 1996 р., 224 ст.
- Соціальні та політичні науки у Співдружності незалежних держав*, Друга робоча зустріч, Київ, 23-24 вересня 1999 р. Доповіді. Фрібург-Київ, "Юніверсіті Прес Фрібург", "Академпрес", 2000 р., 148 ст.
- МАТВІЯС Іван, *Українська мова і її говори*, Київ, "Наукова думка", 1990 р., 168 ст.
- ЗУЩИК Юрій, КРИВОШЕЄНКО Олександр, ЯБЛОНСЬКИЙ Василь, *Фігури. Політичне лідерство в сучасній Україні*, Київ, "Альтепрес", 1999 р., 276 ст.
- Новий англо-український і українсько-англійський словник*, 42000 слів. Київ, "Аконіт", 1999 р., 640 ст.
- Українознавство, Календар-щорічник 2001*, "Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Центр українознавства", Київ, "Українська видавнича спілка", 2000 р., 240 ст.
- Військова символіка України. Наукові знаки 1992-1999рр.* Київ, (б. р.), 82 ст.
- Україна в контексті "Порядку денного на ХХІ століття"*, Київ, "Нора-Прінт", 1998 р., 80 ст.
- 1998. Україна. Людський розвиток*, Звіт. Київ, 1999 р., 94 ст.
- ДЮБОСТ Мішель (єпископ Збройних сил Франції), *Пастир миру. Християнські погляди на війну та армію*. Львів, 2000, 104 ст.
- ГРИНІВ Владимир, *Итоги и уроки десятилетия независимости Украины*. Киев, 2001 р., 36 ст.
- УДОВИК Сергей, *Государственность Украины. Истоки и перспективы*, Киев, "Ваклер", "Альтепрес", 1999 р., 208 ст.
- Правова держава*, Ювілейний щорічник наукових праць. Випуск десятий. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ, "Ін Юре", 1999 р., 436 ст.
- БЕРЕСТ Дан, *Заповіт мовчання*, поеми. Київ, 2000 р., 136 ст.
- JOZWIAK Marek** (France)
Статті про Україну в 2001 з "Tygodnika Powszechnego" (Varsovie, Pologne). (фотокопії)
- KOSZUL Michel** (France)
LENGAS. Revue de Sociolinguistique. Vol. 44, CNRS, Université Paul-Valery, Montpellier III, 1998, pp.21-40.
- KUPRIANOWICZ Grzegorz** (Pologne)
GIL Andrzej, *Prawosławna eparchia Chełmska do 1596 roku*, Lublin-Chełm, 1999, 260 st.
- MOKLAK Jaroslaw** (Pologne)
The Lemko Region, 1939-1947. War, Occupation and Deportation / Edited by Paul Best, Jaroslaw Moklak. Crakow-New-Haven, Jagellonian University, 2002, 272 pages.
- ROGINE Marie**, la Documentation Française (France)
Статистичний щорічник України за 1998 рік. Київ, "Техніка" 1999 р., 576 ст.
Глобальні трансформації і стратегії розвитку, монографія. Киев, "Оріяне", 2000 р., 424 ст.
Соціальні та політичні науки у Співдружності незалежних держав: Доповіді зустрічі, Київ, 23-25 вересня 1998 р. Фрібург-Київ, "Юніверсіті Прес Фрібург", "Академпрес", 1999 р., 300 ст. (українською та англійською мовами).
- ГЕТЬМАН Вадим, *Як приймалась конституція України*, Київ, 1996 р., 126 ст.
Міграція і урбанізація населення (на матеріалах України і Польщі), Сборник научных трудов, Киев, "Наукова думка", 1992 р., 142 ст.
Демографічні дослідження, Випуск 21. Київ, Інститут економіки НАН України, 1999 р., 240 ст.
- SCHALLER Helmut,W.**, Prof. Dr (Allemagne)
SCHALLER Helmut,W., *Die Ukrainistik in Deutschland. Aspekte der historischen Entwicklung und des heutigen Zustand* // *Pagine di ucrainistica europea*. Alessandria, Orso, 2001, pp.105-134
- VERHUN Jean** (France)
VERHUN Jean, *L'Évangile et la science*. Dunkerque, 2001, 25 pages.
VERHUN Jean, *L'Ukraine, pays de Cosaques*. Recueil d'articles de "L'Est Européen". Dunkerque, 2002.
- WIRSTA Philippe** (France)
Perspectives agricoles, article: "2002: an deux de l'agriculture ukrainienne", № 280, juin 2002, Paris.

Різні матеріали

КАРАШЕВСЬКИЙ Микола (Франція). -Зразки вишивок.

ПОПЕЛЮК Олександра, голова чернівецького відділу Союзу українців (Україна), - Рушник.

ПУСТОВИЙ Ігор, товариство “УКРАЇНА – СВІТ” (Україна)
Компакт-диск ПАСЕНЮКА Василя “Українські народні пісні”.

СУРУДЖІЙ Наталія (Україна)
Різьба по дереву (тарілка і шкатулка).

ЖУРАКІВСЬКА Ольга (Франція)
Колекція поштових марок, українських банк нотів (1918-1920) і листівки

Журнали, газети, бюлетені, які бібліотека отримує даром

En français / французькою мовою

BULLETIN DE L'ASSOCIATION FRANÇAISE DES ÉTUDES UKRAINIENNES (AFEU). Paris.
KATCHKA, le canard ukrainien, mensuel des étudiants ukrainiens de France, Paris.
LETTRE DU CENTRE D'ÉTUDES SLAVES (CES). Paris.
LA PAROLE UKRAINIENNE, Paris.
NOUVELLES PHILATELIQUES UKRAINIENNES, Bulletin de la Société franco-ukrainienne de philatélic, Paris.
UKRAINE, bulletin d'information de l'Ambassade d'Ukraine en France, Paris.

En polonais / польською мовою

ZESZYTY HISTORYCZNE, Nakładem Instytutu literackiego, Paris.

En anglais / англійською мовою

JOURNAL OF UKRAINIAN STUDIES, Published by the Canadian Institute of Ukrainian Studies, Toronto (Canada).
THE UKRAINIAN QUARTLEY, a journal of ukrainian and international affaires published by the Ukrainian Congress-Committee of America, New York (USA).
THE UKRAINIAN WEEKLY, Published by the Ukrainian national association, Parsipanny (USA)
УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛАТЕЛІСТ /UKRAINIAN PHILATELIST, Journal of the Ukrainian philathelic and numismatic Society, New York, USA.

Українською і двомовні

AMERICA, Ukrainian catholic Weekle, Philadelphia (USA).
БАТЬКІВЩИНА, Орган національно-культурної автономії українців Камчатки, Петропавловськ-Камчатський, Росія.
БЮЛЕТЕНЬ Фундації імені Івана Багряного, Арлінгтон, США.
ВІДОМОСТІ митрополії УАПЦ у діаспорі й епархії у Великій Британії, Лондон, Велика Британія.
ВІРА /FAITH, Орган Об'єднання українських православних сестринців, США.
ВІСНИК /THE HERALD, Орган Головної управи ООЧСУ, Нью Йорк, США.
ВІСНИК УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ /THE HERALD OF THE UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH OF Canada, Вінніпег, Канада.
ВІСТІ, Двомісячник Українського допомогового комітету в Бельгії, Брюссель, Бельгія.
ВІСТІ КОМБАТАНТА, Орган Головної управи Об'єднання б. вояків українців в Америці, Торонто, Канада.
ВИЗВОЛЬНИЙ ШЛЯХ, Суспільно-політичний, науковий та літературний місячник Української інформаційної служби, Київ, Україна – Лондон, Велика Британія.
ГОМІН УКРАЇНИ /UKRAINIAN ECHO, Український тижневик в Канаді, Торонто, Канада.
ГОТУЙСЬ, Журнал пластового новагтва, Торонто, Канада.
ДЖЕРЕЛА відродження духу, джерела України, Орган Просвітницького фонду “Джерела”, Луцьк, Україна.
ЖІНОЧИЙ СВІТ /WOMAN'S WORLD, Орган Організації українок Канади, Торонто, Канада.
ЗОРЯ, Орган громади ім. Лесі Українки Української національної віри, Етобікоок, Канада.
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТОК, Періодичне видання Комісії зв'язку й інформації українців Закарпаття в діаспорі, Чикаго, США.
І, Незалежний культурологічний часопис, Львів, Україна.
КРИЛАТІ, Журнал української молоді, Київ, Україна – Торонто, Канада.
ЛЕМКІВЩИНА, Орган Організації оборони Лемківщини в Америці, Нью Йорк, США.
ЛІТОПИС БОЙКІВЩИНИ, Орган Головної управи товариства “Бойківщина”, Філадельфія, США – Самбір, Україна.
МЕТА /THE GOAL, Орган української національно-державницької думки, Філадельфія, США.
МОЛОДА УКРАЇНА, Журнал української демократичної молоді, Орган Світової управи Спілки української молоді, Торонто, Канада.
НАРОДНА ВОЛЯ, Орган Української братерської асоціації, Скрентон, США.
НАЦІОНАЛЬНА ТРИБУНА /NATIONAL TRIBUNE, Український тижневик, Нью Йорк, США.
НАШ ГОЛОС /UKRAINIAN MONTHLY, Орган Асоціації українців Америки, Нью Йорк, США.
НАША ВІРА, Всеукраїнська православна газета, Київ, Україна.
НАШЕ ЖИТТЯ /OUR LIFE, Орган Союзу українок Америки, Нью Йорк, США.
НОВИЙ ШЛЯХ /THE NEW PATHWEY, Український тижневик у Канаді, Торонто, Канада.
ОБІЖНИК СВІТОВОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ /NEWSLETTER UKRAINIAN WORLD CONGRESS, Торонто, Канада.
ПАТРІАРХАТ, Орган Управи Українського патріархального об'єднання, Нью Йорк, США.

ПІСЛАНЕЦЬ ПРАВДИ. Орган всеукраїнського євангельсько-баптистського братства, Чикаго, США.
 ПРАЦЯ. Український католицький двотижневик в Бразилії, Прудентополіс, Бразилія.
 ПРОМІНЬ. Орган Союзу українок Канади, Вінніпег, Канада.
 РІДНА ШКОЛА. Орган Шкільної ради при УККА, Нью Йорк, США.
 РОЗБУДОВА ДЕРЖАВИ. Незалежний громадсько-політичний часопис, Київ, Україна.
 САМОСТІЙНА УКРАЇНА /FREE UKRAINE. Орган Організації державного відродження України, Київ, Україна –
 Легіттон, США.
 СВОБОДА. Орган Українського народного союзу, Parsippany, США.
 СІЧЕСЛАВСЬКИЙ КРАЙ. Дніпропетровська обласна національна газета, Дніпропетровськ, Україна.
 СМОЛОСКИП УКРАЇНИ. Інформаційний бюлетень для творчої молоді видавництва "Смолоскип", Київ, Україна.
 УКРАЇНКА В СВІТІ. Орган Світової федерації українських жіночих організацій, Торонто, Канада.
 УКРАЇНСЬКА ДУМКА /THE UKRAINIAN THOUGHT. Тижневик Асоціації українців у Великій Британії, Лондон,
 Велика Британія.
 УКРАЇНСЬКЕ ПРАВОСЛАВНЕ СЛОВО /UKRAINIAN ORTHODOX WORD. Офіційний орган Української
 православної Церкви в США, South Bound Brook, США.
 УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО. Орган видавництва ім. О. Теліги, Київ, Україна.
 УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО /LA PAROLE UKRAINIENNE. Париж, Франція.
 УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО /LA PALARRA UCRANIA. Інформаційний об'їзник Українського товариства в Аргентині,
 Буенос Айрес, Аргентина.
 УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС /UKRAINIAN VOICE. Видання спілки "Тризуб", Вінніпег, Канада.
 УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИК. Журнал українського історичного товариства, Нью Йорк - Київ - Львів - Торонто -
 Париж.
 УКРАЇНСЬКИЙ МІСІОНАР /MISSIONARIO UCRANIANO NO BRASIL. Видання оо. Василіян для українців-
 католиків Бразилії, Парана, Бразилія.
 УКРАЇНСЬКИЙ ФОРУМ. Громадсько-політичний тижневик, Київ, Україна.
 УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕРКОВНО-ІСТОРИЧНИЙ ЖУРНАЛ. Видання церковно-історичного наукового товариства, Київ,
 Україна.
 УНІВЕРСУМ. Журнал політології, футурології, економіки, науки та культури, Львів - Київ - Відень - Варшава -
 Париж - Нью Йорк - Вінніпег.
 ХЛІБОРОБ /O LAVRADOR. Інформативний бюлетень Українського товариства Бразилії, Парана, Бразилія.
 ХОЛМСЬКИЙ ВІСНИК, Люблін, Польща.
 ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС /CHRITLISHE STIMME. Орган Української греко-католицької церкви у Німеччині,
 Мюнхен, Німеччина.
 ЦЕРКОВНИЙ ВІСНИК /CHURCH HERALD, української католицької парафії св. Володимира і Ольги в Чикаго,
 США.
 ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ. Всеукраїнський тижневик, Київ, Україна.
 ЮНАК, Пластовий журнал української молоді в Канаді, Торонто, Канада.

Cotisations et dons, année 2002 Членські внески та пожертви за 2002 рік

ФРАНЦІЯ

3200 €	ЯРИМОВИЧ Олександр
100 €	КОШОЛАП Василь
80 €	ВОЛИНСЬКИЙ Олександр
60 €	ДЯЧЕНКО Анна, ЯЦУРА Ольга (членські внески за 2001, 2002 і 2003 рр.)
54 €	БОРОВИЙ Ольга
по 50 €	ФОРСІК Олексій, СТИРАНКА Марія, МОГИЛІВСЬКА Зоя
45 €	КЛИМ-СИНІЧУК Степан
по 40 €	(членські внески за 2001 і 2002 рр.), : МИГАЛЬ Надія, КОПЧУК Іван і Надія, КОРЧАК Омелян, ШТУЛЬ-БІЗІЧ Катерина, МИТРОВИЧ Богдан, МИТРОВИЧ Марія, МИТРОВИЧ Кирило, ШТУЛЬ Данило
35 €	МАЛИНОВИЧ Володимир
30,49 €	ЖУРАКІВСЬКА Ольга
по 30 €	ПЛЮВАК Ля, ЖУКОВСЬКИЙ Аркадій (за 2001 і 2002 рр.), ХАРКОВ Ніна, КУКЛОВСЬКА Олександра, ПАРНО Ліза, СКОРОПАД Іван, ДРАТВИНСЬКА Віра, КРУБА Омеля, (за 2001 і 2002 рр.), АЛЕКСАШЕНКО Надія (за 2001 і 2000 рр.)
по 20 €	БІЗОТТО Андрій, ЛЕБОФ Пер, ДЮПА Оділь, СІКАЧ Віктор, БОЙКО Ольга, КОСИК Володимир, ХРІН Анні, МАЛАНЧУК Марія, ПАСТЕРНАК Іван-Петро, КОВАЛЬ-ДАГОНО Катерина,

по 15,24 €	МИХАЛЬЧУК Василь, КАРБЕН Бодуен, МІШТАЛЬ Теодор, МИКИТЕНКО Ніна, о. Борис ХАЙНЕВСЬКИЙ, МИКОЛЕНКО Павло, МУЗИКА Іван, КОЛАЧ Марія, ЯСИНЧУК Назар, ГЛАДКИЙ Петро, ДУДКА Олесандр, ВИРСТА Тимістокл і Оріся, ДЗЮШ Марія, ЛЕВИЦЬКИЙ Андрій, ДЮПРЕ Іван-Петро, ЙОСИПИШИН Ярослава, МЕЛЬНИКОВИЧ Дарія, ДЮПОН-МЕЛЬНИЧЕНКО Іван-Бернар, ВЕРГУН Іван, МІЖІНЯК Мирослава, ГОМОЛА Михайло, ПОПОВИЧ Володимир, ФУГАЛ Тетяна, ЛАЗАРЧУК Юлян. КАЛІНОВСЬКИЙ Михайло, ЛАЗАРЕНКО Юрій
АВСТРАЛІЯ	
60 €	ЗАВАДА Іван
50 \$ US	УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ПІВДЕННІЙ АВСТАЛІЇ
20 €	САВЧАК Володимир
ВЕЛИКА БРИТАНІЯ	
50 £ GB & 200 \$ US	ПОЧИНОК Катерина
10 £ GB	ВАСИЛЬКО Святослав
ДАНІЯ	
700 Дан. Крн	МАЛИНОВСЬКИЙ Фелікс
НІМЕЧЧИНА	
40 €	ВІНТОНЯК Олекса
по 50 €	МАРДАК Всеволод, ГОНЧАРЕНКО Марія, ОГОРОДНИК Всеволод (за 2001 і 2002)
по 20 €	ШАРКО Богдан, ШАФОВАЛ Микола
КАНАДА	
1000 \$ Can.	СУСПІЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНЦІВ КАНАДИ, філія Тандер Бей, Онтаріо
173 €	СУСПІЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНЦІВ КАНАДИ, Філія Гамільтон, Онтаріо
35 €	СІРИК Григорій
13,64 €	ВІТРУК Петро
20 \$ Can.	БІБЛІОТЕКА І АРХІВИ СВ. ВОЛОДИМИРА в Калгарі
10 \$ Can.	ВОРОН Микола
ПІВДЕННА АФРИКА	
100 €	ВИТЯЗЬ Борис
США	
191,39 €	ЛЮТИЙ ЛЮТЕНКО Юрій
100 €	БАКУМ Володимир
751 \$ US	збрала пані Олена ВАРВАРІВ при православного собору Св. Андрія в Вашінгтон :
	по 100 \$ ДЖОНСОН Галина, ЛИМОНЧЕНКО Валентина
	по 50 \$ КОРСІ Оля, БЕРОВЕЦЬ Галина
	41 \$ Д-р ЧОПІВСЬКИЙ Петро, 31 \$ НОВИЦЬКИЙ Славко,
	по 30 \$ ФРАНЦУЖЕНКО М., ШВЕДСКІВСЬКИЙ М.
	по 25 \$ ЗАБІЯКА Валентин, ГАРБЕР Віталій, Д-р ВОРОБІЙ Т.
	по 20 \$ МАКСИМЮК С., МУРФІ Л., ЧОПІВСЬКА Софія, МАТУЛИ С.
	15 \$ КОРБЕТ Клавдія, по 10 \$ ВАРВАРІВ Олена, КОРИТНИК Олена
	6 \$ МАТУЛИ Оля, і на 123 \$ анонімні пожертви.
100 \$ US	КУЗЬМИЧ Валентина
52 \$ US	ЖМУРКЕВИЧ Ярослав
по 50 \$ US	МИКОЛЕНКО Микола, БІЛАНЮК Олекса, НТШ Нью-Йорк, СТЕЦКІВ Евген,
45 \$ US	ГОРІШНИЙ Микола
32 \$ US	МАРКУСЬ Василь
30 \$ US	КАМІНСЬКІ Любомира

25 \$ US
по 20 \$ US
11 \$ US

ОДАРЧЕНКО Петро
МИРОШНІЧЕНКО Мирослава, ЮЗЕНІВ Олександра
ДИТЮК Іван

РОСІЙСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ

20 € ЛАЗАРЕВСЬКИЙ Олександр

УКРАЇНА

20 € МЕЛЬНИК Валентина

ШВЕЙЦАРІЯ

20 € ГАВРИЛИШИН Богдан

Подяку складаємо трьом анонімним особам, які переслали через банк пожертви по 20 євро на Бібліотеку (ми не могли дізнатися про їх прізвище).

Рада Бібліотеки висловлює сердечну подяку всім ласкавим і щедрим жертводавцям грошми, книжками та різними матеріалами. Просимо і на майбутнє не забувати про Бібліотеку-Музей ім. Симона Петлюри в Парижі.

Складайте щедро свої датки на монумент Головному Отаманові Симонові Петлюрі – Бібліотеку-Музей його імені. Спричиніться до їх забезпечення, функціонування і розвитку.

Нехай і Ваше ім'я буде вписане в золоту книгу Добродіїв Бібліотеки.

Просимо всі видавництва і авторів прислати свої видання до Всеукраїнської національної Бібліотеки ім. Симона Петлюри.

Українці в діаспорі. Присилайте чи передавайте Ваші документи, архіви до Бібліотеки, щоб цінні для історії України папери не пропали, щоб Ваші імена не зникли безслідно.

Хочемо звернути увагу на досить неприємну справу.

Протягом кількох років несовісні поштарі нехтують своїми професійними обов'язками і тому іноді листи і пакунки не доходять до адресатів, бо губляться або повертаються до відправника. Це нам трапилося вже кілька разів. Незважаючи на наші скарги до керівничих органів пошти, ситуація не змінюється.

Якщо до Вас повертається лист чи пакунок, просимо вибачення, бо це не сталося з нашої вини.

Рада Бібліотеки

Для переказу грошей

Поштовеkonto : CCP 8369 06 L Paris

Банковеkonto : Bibliothèque ukrainienne Symon Petlura

Crédit Lyonnais N° 59359 H

Agence 457 – 134, rue de Belleville – 75020 Paris

Неперіодичне видання Ради Української Бібліотеки ім. Симона Петлюри у Парижі

Редакційна колегія:

Ярослава Йосипишин - голова

Дарія Мельникович, Юлій Лазарчук - члени